

**ERASMUS+ KA220-HED
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

**ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ 2024-1-ES01-
KA220-HED-000252587**

**WP2-8 Δημιουργία ολοκληρωμένου
προγράμματος σπουδών για την
εκπαίδευση στον αιεφόρο
τουρισμό στην Ευρώπη**

Εισαγωγή

Ο γενικός στόχος αυτού του παραδοτέου είναι να εξασφαλιστεί μια **δομημένη και καινοτόμος προσέγγιση στη διδασκαλία του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού**, διατηρώντας παράλληλα την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα στην παροχή εκπαίδευσης σε διάφορα ευρωπαϊκά πλαίσια. Μέσω της ενοποίησης και της ενσωμάτωσης των δέκα ενοτήτων που έχουν αναπτυχθεί προηγουμένως, η παρούσα δραστηριότητα αποσκοπεί στον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού προγράμματος σπουδών που μπορεί να εφαρμοστεί τόσο ως πλήρες πρόγραμμα όσο και ως σύνολο ανεξάρτητων μικροπιστοποιήσεων, υποστηρίζοντας έτσι τους στόχους του προγράμματος Erasmus+ για την ενίσχυση της καινοτομίας, της ένταξης και της διασυνοριακής συνεργασίας στην εκπαίδευση.

Το **αναμενόμενο αποτέλεσμα** είναι η ανάπτυξη ενός **Προγράμματος Σπουδών για τον Βιώσιμο Τουρισμό** που θα είναι ακαδημαϊκά αυστηρό, συναφές με τις ανάγκες του κλάδου και μεταβιβάσιμο σε όλα τα ευρωπαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τους φορείς επαγγελματικής κατάρτισης. Στόχος του είναι να παρέχει στους μαθητές τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις αξίες που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της βιωσιμότητας στον τουρισμό, προωθώντας παράλληλα μια αναγεννητική νοοτροπία που ωφελεί τις κοινότητες, τις οικονομίες και τα οικοσυστήματα.

Στους **συμμετέχοντες** θα περιλαμβάνονται δύο εκπρόσωποι από κάθε οργανισμό-εταίρο, κυρίως στρατηγικοί περιεχομένου και εκπαιδευτικοί που ειδικεύονται στον βιώσιμο τουρισμό. Η συνδυασμένη εμπειρογνομosύνη τους θα εγγυηθεί ένα διεπιστημονικό και πρακτικά προσανατολισμένο πρόγραμμα σπουδών που γεφυρώνει τις ακαδημαϊκές γνώσεις με τις ανάγκες του κλάδου.

Για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, **οι ποσοτικοί δείκτες** θα περιλαμβάνουν δομημένη ανατροφοδότηση από εκπαιδευτές, μαθητές και ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου σχετικά με την ευθυγράμμιση του προγράμματος σπουδών με τις τρέχουσες πρακτικές βιωσιμότητας, τη διεπιστημονική του προσέγγιση και τη συμβολή του στην επαγγελματική ετοιμότητα στον τομέα του τουρισμού. Η αξιολόγηση θα εξετάσει επίσης το δυναμικό του προγράμματος για αναπαραγωγή και επεκτασιμότητα σε άλλα ευρωπαϊκά ιδρύματα.

Τα **βασικά καθήκοντα** που στηρίζουν αυτή τη δραστηριότητα περιλαμβάνουν:

- Την καθιέρωση μιας λογικής αλληλουχίας ενοτήτων, διασφαλίζοντας παράλληλα την ευελιξία για την αυτόνομη παράδοσή τους.

- Την απονομή **πιστωτικών μονάδων ECTS** (3 ανά ενότητα) για τη διευκόλυνση της διαφάνειας, της αναγνώρισης και της μεταφοράς πιστωτικών μονάδων εντός του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης.
- Ο καθορισμός του προγράμματος σπουδών ως πλήρως **προαιρετικού**, επιτρέποντας στους μαθητές να εξατομικεύουν τις διαδρομές τους σύμφωνα με τις ανάγκες και τις φιλοδοξίες τους.
- Ευθυγράμμιση των ενοτήτων με το **Παγκόσμιο Πλαίσιο Βιώσιμου Τουρισμού** και διασφάλιση **της συμβατότητας με τα ευρωπαϊκά συστήματα μικροπιστοποιήσεων**.
- Χαρτογράφηση ποικίλων **μαθησιακών διαδρομών** για διαφορετικά προφίλ, συμπεριλαμβανομένων των προπτυχιακών φοιτητών, των επαγγελματιών του τουρισμού και των δια βίου μαθητών.

Το έγγραφο οργανώνεται σε πέντε ενότητες:

1. **Μεθοδολογία δημιουργίας περιεχομένου** – Περιγράφει επαναληπτικές κατευθυντήριες γραμμές για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μικροπιστοποιήσεων, διασφαλίζοντας ότι άλλα ιδρύματα σε όλη την Ευρώπη μπορούν να προσαρμόσουν και να εφαρμόσουν το πρόγραμμα σπουδών, πληρώνοντας παράλληλα τα κοινά πρότυπα ποιότητας.
2. **Επισκόπηση του προγράμματος σπουδών** – Παρουσιάζει τις δέκα ενότητες του Προγράμματος Σπουδών για τον Βιώσιμο Τουρισμό, συνοψίζοντας το πεδίο εφαρμογής, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τις διεπιστημονικές συνεισφορές τους.
3. **Σχέδιο διάδοσης** – Καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι ενότητες και η πλατφόρμα μάθησης θα ενσωματωθούν και θα προωθηθούν, ώστε να μεγιστοποιηθεί η προσβασιμότητα, η ορατότητα και η αποδοχή σε ευρωπαϊκά δίκτυα και πέραν αυτών.
4. **Εκπαιδευτικός αντίκτυπος** – Παρέχει ένα πλαίσιο αξιολόγησης για την εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο το πρόγραμμα σπουδών συμβάλλει στην εξόπλιση των μαθητών με ικανότητες στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού, καλύπτοντας θέματα όπως η περιβαλλοντική βιωσιμότητα, η οικονομική στρατηγική, η συμμετοχή της κοινότητας, η ηθική και η ψηφιακή καινοτομία.
5. **Επικύρωση από εμπειρογνώμονες** – Περιγράφει λεπτομερώς τη διαδικασία με την οποία εξωτερικοί εμπειρογνώμονες θα εξετάσουν και θα επικυρώσουν το πρόγραμμα σπουδών, διασφαλίζοντας την ακαδημαϊκή ακεραιότητα, τη συμμόρφωση με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα βιωσιμότητας, καθώς και τη συνάφεια με τις ανάγκες του κλάδου.

Με την ενσωμάτωση **της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας**, το παραδοτέο καταδεικνύει τη δυνατότητα διασυνοριακής μεταφοράς, την ανταπόκριση σε κοινές προκλήσεις στον

τομέα του βιώσιμου τουρισμού, καθώς και το δυναμικό για ευρεία διάδοση και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο. Τελικά, αυτό το καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα συμβάλλει στην αποστολή του Erasmus+ για την προώθηση μιας υψηλής ποιότητας, χωρίς αποκλεισμούς και προσανατολισμένης στο μέλλον εκπαίδευσης, υποστηρίζοντας παράλληλα την πράσινη μετάβαση και τους στόχους του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης.

1. Μεθοδολογία δημιουργίας περιεχομένου

Σκοπός αυτής της ενότητας είναι να παράσχει οδηγίες που μπορούν να αναπαραχθούν, ώστε άλλα ιδρύματα να μπορούν να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν μικροπιστοποιήσεις ακολουθώντας τα ίδια πρότυπα ποιότητας. Η ανάπτυξη του περιεχομένου των μικροπιστοποιήσεων ακολούθησε μια δομημένη προσέγγιση βασισμένη σε έργα, χρησιμοποιώντας ένα **σχεδιασμό μικτής μεθοδολογίας**. Η μεθοδολογία ενσωματώθηκε σταθερά στις δραστηριότητες του **Πακέτου Εργασίας 2 (WP2)**, το οποίο επικεντρώνεται στη συλλογή τεκμηρίων, στην καινοτομία του προγράμματος σπουδών και στην ανάπτυξη ικανοτήτων για την εκπαίδευση στον βιώσιμο και αναγεννητικό τουρισμό.

Φάση 1: Ποιοτική διερεύνηση (ομάδες εστίασης) – WP2-3

Στις ομάδες εστίασης (WP2-3) συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, μαθητές και φορείς του τουρισμού, με σκοπό τη συλλογή **διερευνητικών πληροφοριών** σχετικά με τα κενά και τις ευκαιρίες στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό. Σε αυτή τη φάση προσδιορίστηκαν θέματα και ικανότητες προτεραιότητας, παρέχοντας το απαραίτητο **βάθος κατανόησης** για την καθοδήγηση της καινοτομίας στα προγράμματα σπουδών.

Φάση 2: Ποσοτική επικύρωση (έρευνα) – WP2-2

Η έρευνα (WP2-2) βασίστηκε στα ευρήματα των ομάδων εστίασης, δοκιμάζοντας και επικυρώνοντας τα προσδιορισμένα θέματα με ένα **ευρύτερο και πιο ποικιλόμορφο δείγμα**. Αυτό εξασφάλισε το εύρος των στοιχείων και επιβεβαίωσε τη γενικευσιμότητα των

αποτελεσμάτων. Μαζί, τα WP2-2 και WP2-3 παρείχαν μια ισχυρή βάση τεκμηρίωσης για τον σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών.

Φάση 3: Συν-δημιουργία και υλοποίηση (εργαστήρια) – WP2-4 και WP2-5

Τα εργαστήρια για το πρόγραμμα σπουδών (WP2-4) και το Διεθνές Εργαστήριο για το Διδακτικό και Διοικητικό Προσωπικό (WP2-5) πραγματοποιήθηκαν από κοινού με σκοπό τη μετατροπή των ερευνητικών στοιχείων σε πρακτικές δραστηριότητες ανάπτυξης του προγράμματος σπουδών. Τα εργαστήρια αυτά λειτούργησαν ως πλατφόρμες συν-δημιουργίας, όπου εκπαιδευτικοί και εμπειρογνώμονες συνεργάστηκαν για:

- Επικυρώσουν την προτεινόμενη δομή του προγράμματος σπουδών.
- Την εξειδίκευση των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- Να διερευνήσουν καινοτόμες στρατηγικές διδασκαλίας και αξιολόγησης.
- Εξασφαλίσουν την ευθυγράμμιση τόσο με το Παγκόσμιο Πλαίσιο Βιώσιμου Τουρισμού όσο και με τα ευρωπαϊκά πρότυπα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Φάση 4: Ενοποίηση των εργαστηρίων

Η διαδικασία συντονισμού εξασφάλισε ότι το τελικό πρόγραμμα σπουδών αντανακλά τη συλλογική εμπειρογνωμοσύνη και τις κοινές προτεραιότητες και των έξι συνεργαζόμενων ιδρυμάτων. Εξισορροπεί τις βασικές γνώσεις με εξειδικευμένα θέματα και ενσωματώνει ποικίλες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, όπως η βιωματική μάθηση, η διδασκαλία με βάση περιπτώσεις και οι ψηφιακές στρατηγικές.

Η λογική της παρέμβασης που στηρίζει το WP2 ακολουθεί μια διαδοχική και συνεκτική πορεία που κινείται από **τη συλλογή στοιχείων έως την υλοποίηση και τον αντίκτυπο**. Αρχικά, το WP2-3 (ομάδες εστίασης) και το WP2-2 (έρευνα) παρείχαν τόσο διερευνητικές όσο και επιβεβαιωτικές πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες εκπαίδευσης στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού, εξασφαλίζοντας βάθος και εύρος κατανόησης. Αυτά τα ευρήματα μεταφράστηκαν στη συνέχεια στην πράξη μέσω του WP2-4 (εργαστήρια προγράμματος σπουδών) και του WP2-5 (διεθνές εργαστήριο διδακτικού και διοικητικού προσωπικού), τα οποία λειτούργησαν ως πλατφόρμες συν-δημιουργίας όπου οι ενδιαφερόμενοι επικύρωσαν τη δομή του προγράμματος σπουδών, βελτίωσαν τα μαθησιακά αποτελέσματα και διερεύνησαν καινοτόμες προσεγγίσεις διδασκαλίας και αξιολόγησης. Αυτή η σταδιακή διαδικασία εξασφάλισε ότι το τελικό Πρόγραμμα Σπουδών για τον Βιώσιμο Τουρισμό βασίστηκε **σε ερευνητικά δεδομένα, καθοδηγήθηκε από τους ενδιαφερόμενους και ευθυγραμμίστηκε με τα ευρωπαϊκά και παγκόσμια πρότυπα**, εγγυώμενο έτσι τόσο την ακαδημαϊκή αυστηρότητα όσο και την πρακτική συνάφεια.

Φάση 1: Ποιοτική διερεύνηση (ομάδες εστίασης) – WP2-3

Σε αυτή τη φάση υιοθετήθηκε μια ποιοτική μεθοδολογία, σχεδιασμένη ώστε να συλλέξει σε βάθος απόψεις σχετικά με τον σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών και τη διδασκαλία στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό. Οι ομάδες εστίασης έδωσαν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να μοιραστούν εμπειρίες, προκλήσεις και ευκαιρίες, παράγοντας **πλούσιες πληροφορίες και εφαρμόσιμες συστάσεις** σχετικά με:

- Το περιεχόμενο και τη συνάφεια του προγράμματος σπουδών.
- Τη δομική οργάνωση των ενοτήτων.
- Καινοτόμες και αποτελεσματικές διδακτικές στρατηγικές.

Τα ποιοτικά ευρήματα αποτέλεσαν **κρίσιμη βάση για την ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών**, διασφαλίζοντας ότι η διαδικασία σχεδιασμού βασίστηκε στην πρακτική εμπειρία και στις ανάγκες των ενδιαφερόμενων μερών.

1.1. Συμμετέχοντες

Αναμενόμενοι συμμετέχοντες: τουλάχιστον 70 συμμετέχοντες σε όλες τις ομάδες εστίασης

Κάθε εταίρος διοργάνωσε τουλάχιστον μία ομάδα εστίασης. Κάθε ομάδα εστίασης αριθμούσε περίπου 10 συμμετέχοντες, **μεταξύ των οποίων εκπαιδευτικοί, επαγγελματίες και ειδικοί στον τομέα της πληροφορικής**. Η κατανομή αυτή εξασφάλισε επαρκή ποικιλομορφία και την εκπροσώπηση των ομάδων-στόχων στο τελικό δείγμα.

Η συμμετοχή είναι απολύτως εθελοντική και όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να δώσουν τη συγκατάθεσή τους μετά από ενημέρωση για να συμμετάσχουν ([βλ. Παράρτημα Α – Προσάρτημα 4.2](#)). Τόσο τα κριτήρια συμπερίληψης όσο και τα κριτήρια αποκλεισμού θα καθοδηγήσουν τη διαδικασία επιλογής για τις ομάδες εστίασης και τις συνεντεύξεις, προκειμένου να διασφαλιστούν ποικίλες και σχετικές απόψεις.

Η δειγματοληψία θα αποτελείται από μη πιθανοτική δειγματοληψία με ποσοτώσεις, με κατάτμηση του πληθυσμού στις ακόλουθες αντιπροσωπευτικές ομάδες: εκπαιδευτικοί, επαγγελματίες και ειδικοί πληροφορικής (όπως περιγράφεται λεπτομερώς παρακάτω). Τα συγκεκριμένα άτομα που θα αποτελέσουν κάθε ομάδα θα επιλεγούν σκόπιμα, διασφαλίζοντας ότι πληρούν τα απαιτούμενα κριτήρια.

1.2. Κριτήρια συμμετοχής

1. Εκπαιδευτικοί στον τομέα του τουρισμού και της αειφορίας

Διδακτική εμπειρία: Πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον δύο έτη διδακτικής εμπειρίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε τομείς που σχετίζονται με τον τουρισμό, το μάρκετινγκ, τη διοίκηση, τη βιωσιμότητα ή παρόμοιους τομείς. Αυτό περιλαμβάνει καθηγητές και λέκτορες που

εμπλέκονται στην ανάπτυξη και την παράδοση προγραμμάτων σπουδών σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό εξασφαλίζει μια βαθιά κατανόηση των εκπαιδευτικών δυναμικών στον τομέα του τουρισμού.

Γνώσεις στον τομέα της αιιφορίας: Θα πρέπει να έχουν συμμετάσχει σε μαθήματα, προγράμματα κατάρτισης ή έργα σχετικά με την αιιφορία, τον αιιφόρο τουρισμό ή την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Αυτό εγγυάται μια στέρεη εννοιολογική και πρακτική βάση σε θέματα αιιφορίας.

Ενεργός ρόλος στην ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών: Κατά προτίμηση, να έχουν συμμετάσχει στην ανάπτυξη ή την επικαιροποίηση προγραμμάτων σπουδών στα ιδρύματά τους, ειδικά σε θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα. Αυτή η συμμετοχή παρέχει σχετικές προοπτικές για την εφαρμογή νέου περιεχομένου στο πλαίσιο του έργου EcoHarmony.

2. Επαγγελματίες στον τομέα της αιιφορίας στον τουρισμό

Επαγγελματική εμπειρία: Τουλάχιστον δύο έτη στον τομέα της αιιφορίας ή του αιιφόρου τουρισμού, είτε στον δημόσιο, στον ιδιωτικό είτε στον μη κυβερνητικό τομέα. Η εμπειρία αυτή εξασφαλίζει μια καλά θεμελιωμένη επαγγελματική προοπτική.

Συνεισφορές σε έργα αιιφορίας: Κατά προτίμηση, οι εμπειρογνώμονες θα πρέπει να έχουν συνεργαστεί σε έργα αιιφορίας ή βιώσιμου τουρισμού σε περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο. Αυτό προσθέτει μια ευρύτερη οπτική και επιτρέπει την εφαρμογή των εννοιών του EcoHarmony σε ποικίλα πλαίσια και κλίμακες.

3. Εμπειρογνώμονες πληροφορικής/Τεχνολόγοι

Επαγγελματική εμπειρία: Τουλάχιστον δύο έτη στον τομέα των τεχνολογικών λύσεων, όπως η ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων, πλατφορμών και περιεχομένου για την ηλεκτρονική μάθηση, είτε στον δημόσιο, στον ιδιωτικό είτε στον μη κυβερνητικό τομέα.

Κριτήρια αποκλεισμού για συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης

- Άτομα που δεν έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους μετά από ενημέρωση για τη συμμετοχή τους.
- Συμμετέχοντες που δεν έχουν δώσει την εθελοντική συγκατάθεσή τους για συμμετοχή στη μελέτη.

1.3. Μέγεθος δείγματος

Κάθε εταίρος διεξήγαγε τουλάχιστον μία ομάδα εστίασης. Κάθε ομάδα εστίασης θα στοχεύει να έχει περίπου 10 έως 12 συμμετέχοντες και, ως εκ τούτου, οι προσκλήσεις θα πρέπει να αποστέλλονται λαμβάνοντας υπόψη πιθανές αποχωρήσεις. Τελικά, συγκεντρώσαμε 72

συμμετέχοντες. Αυτή η κατανομή εξασφαλίζει επαρκή ποικιλομορφία και εκπροσώπηση των ομάδων-στόχων στο τελικό δείγμα.

1.4. Διαδικασία

Πριν από την έναρξη, κάθε εταίρος θα εντοπίσει τους επιλέξιμους συμμετέχοντες που θα συγκροτήσουν τις ομάδες εστίασης. Επιπλέον, κάθε εταίρος θα επιβλέπει τη στρατολόγηση των συμμετεχόντων, καθώς και την οργάνωση και τη διεξαγωγή των ομάδων εστίασης.

Καθώς τα άτομα εκφράζουν την προθυμία τους να συμμετάσχουν στη μελέτη, κάθε ίδρυμα θα αποστέλλει έναν **σύνδεσμο Qualtrics που θα περιέχει το ενημερωτικό δελτίο της μελέτης και το έντυπο συγκατάθεσης** (σύμφωνα με ένα κοινό πρότυπο). Οι συμμετέχοντες θα ενημερωθούν για τον σκοπό της μελέτης και θα τους ζητηθεί η συγκατάθεσή τους. Η ημερομηνία, ο τόπος και η ώρα που έχουν προγραμματιστεί για την ομάδα εστίασης θα ανακοινωθούν από κάθε εταίρο στους πιθανούς υποψηφίους, προκειμένου να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητά τους από την αρχή. Θα τους γνωστοποιηθεί ρητά ότι η συμμετοχή τους είναι εθελοντική και ότι είναι ελεύθεροι να αρνηθούν χωρίς καμία συνέπεια. Εάν συμφωνήσουν να συμμετάσχουν εθελοντικά, θα ξεκινήσει η διαδικασία συλλογής δεδομένων (κοινωνικοδημογραφικό ερωτηματολόγιο).

Οι συμμετέχοντες δεν θα λάβουν καμία αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στη μελέτη, ούτε η συμμετοχή τους θα ενέχει οποιονδήποτε κίνδυνο. Θα ενημερωθούν ότι μπορούν να αποσυρθούν από τη μελέτη ανά πάσα στιγμή, οπότε τα δεδομένα τους θα διαγραφούν.

Οι ομάδες εστίασης **θα διαρκέσουν περίπου μιάμιση ώρα** και θα διεξαχθούν μέσω βιντεοκλήσης στην πλατφόρμα Microsoft Teams ή δια ζώσης. Οι ομάδες εστίασης θα έχουν έναν **συντονιστή** και έναν **παρατηρητή**. Οι ομάδες εστίασης θα βιντεοσυγγραφούν χρησιμοποιώντας την ενεργοποιημένη επιλογή εγγραφής στο Microsoft Teams και θα μεταγραφούν πλήρως. Κάθε εταίρος θα επιβλέπει τη μετάφραση στα αγγλικά. Οι μεταγραφές και οι ηχογραφήσεις θα κοινοποιηθούν στον φάκελο του MS Teams (WP2).

1.5. Χρησιμοποιούμενα υλικά και εργαλεία

Υλικά για τις ομάδες εστίασης και τις συνεντεύξεις:

- Είναι υποχρεωτική η συμπερίληψη τόσο του λογότυπου Erasmus+ όσο και του λογότυπου EcoHarmony σε όλες τις επικοινωνίες.
- Φύλλο πληροφοριών έρευνας, έντυπο συγκατάθεσης και κοινωνικοδημογραφικό ερωτηματολόγιο:
 - Οι συμμετέχοντες στις ομάδες εστίασης θα λάβουν αυτά τα υλικά μέσω της πλατφόρμας Qualtrics.
 - Η διαδικασία ακολουθεί την παρακάτω σειρά:
 - Η πρώτη οθόνη παρουσιάζει τις **πληροφορίες της έρευνας και το έντυπο συγκατάθεσης** υπό τον τίτλο «Συγκατάθεση».

- Μόλις δοθεί η συγκατάθεση, οι συμμετέχοντες προχωρούν στην επόμενη οθόνη, η οποία περιέχει το κοινωνικοδημογραφικό ερωτηματολόγιο.
- **Οδηγίες για τις ομάδες εστίασης:**
 - Ο οδηγός ([Παράρτημα Α, Παράρτημα 4.1](#)) έχει αναπτυχθεί με βάση τα ευρήματα της σχετικής βιβλιογραφίας και έχει αξιολογηθεί από ομάδα εμπειρογνομόνων.
 - Οι οδηγοί θα δοκιμαστούν πιλοτικά και ενδέχεται να γίνουν μικρές προσαρμογές στις ερωτήσεις με βάση τα σχόλια που θα συγκεντρωθούν.

Εξοπλισμός και πλατφόρμες:

- **Υπολογιστής:** Για τη διεξαγωγή διαδικτυακών συνεδριών και τη διαχείριση δεδομένων.
- **Microsoft Teams:** Η πλατφόρμα για τη διεξαγωγή συζητήσεων ομάδων εστίασης και συνεντεύξεων.
- **Ακουστικά:** Για τη διασφάλιση καθαρού ήχου κατά τη διάρκεια των εικονικών συνεδριών.

1.6. Ανάλυση δεδομένων

Αναστοχαστική θεματική ανάλυση

Τα δεδομένα που θα συλλεχθούν από τις ομάδες εστίασης και τις συνεντεύξεις θα αναλυθούν χρησιμοποιώντας αναστοχαστική θεματική ανάλυση, σύμφωνα με την προσέγγιση που περιγράφουν οι Braun και Clarke (2019). Κάθε εταίρος θα διεξάγει την ανάλυσή του ανεξάρτητα, και στη συνέχεια η IQS θα συνθέσει τα ευρήματα σε μια ενοποιημένη ερμηνεία.

- **Διαδικασία κωδικοποίησης:** Τα σχετικά τμήματα δεδομένων θα κωδικοποιηθούν και θα ομαδοποιηθούν σε θέματα και υποθέματα μέσω μιας επαναληπτικής διαδικασίας. Καθώς προχωρά η ανάλυση:
 - Θα δημιουργούνται ή θα προσαρμόζονται νέοι κωδικοί και κατηγορίες, εάν τα δεδομένα δεν ταιριάζουν με τους υπάρχοντες.
 - Αυτή η επαναληπτική βελτίωση θα συνεχιστεί έως ότου η ανάλυση δεν παρέχει πλέον σημαντικές νέες πληροφορίες σχετικά με τους στόχους της μελέτης.
- **Επιλογή λογισμικού:** Θα επιλεγεί το καταλληλότερο λογισμικό ανάλυσης δεδομένων με βάση τη φύση και τον όγκο των δεδομένων που θα συλλεχθούν.

Φάση 2: Ποσοτική επικύρωση (έρευνα) – WP2-2

Σε αυτή τη φάση χρησιμοποιήθηκε μια ποσοτική μεθοδολογία για να συμπληρωθούν τα ποιοτικά ευρήματα και να διασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα σε όλες τις χώρες της σύμπραξης. Διεξήχθη μια έρευνα μεγάλης κλίμακας για τη διεξαγωγή μιας ολοκληρωμένης ανάλυσης αναγκών, με έμφαση στα εξής:

- τις τρέχουσες πρακτικές και τα κενά στην εκπαίδευση για τον αειφόρο τουρισμό
- τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των επαγγελματιών σχετικά με τις προτεραιότητες των προγραμμάτων σπουδών
- Ευκαιρίες για την ενίσχυση της διεπιστημονικότητας και της ευθυγράμμισης με τις ανάγκες του κλάδου.

Η έρευνα παρείχε **αξιόπιστες, τεκμηριωμένες πληροφορίες**, επικυρώνοντας τις τάσεις που εντοπίστηκαν στις ομάδες εστίασης και επιτρέποντας διακρατικές συγκρίσεις. Τα ευρήματα αυτά συνέβαλαν άμεσα **στην προσαρμογή του προγράμματος σπουδών**, διασφαλίζοντας τόσο την ακαδημαϊκή αυστηρότητα όσο και την πρακτική εφαρμογή.

2.1. Συμμετέχοντες

Διεξήχθη έρευνα μεταξύ 198 συμμετεχόντων από διάφορα ιδρύματα στην Ισπανία, την Κροατία, την Τουρκία, την Ελλάδα, την Ιταλία και τις Κάτω Χώρες. Στους ερωτηθέντες περιλαμβάνονταν ακαδημαϊκοί, επαγγελματίες και φορείς του κλάδου, προσφέροντας μια ευρεία προοπτική σχετικά με την κατάσταση της εκπαίδευσης στον αειφόρο τουρισμό.

2.2. Κριτήρια συμμετοχής στην έρευνα

1. Εκπαιδευτικοί στον τομέα του τουρισμού και της αειφορίας

Διδακτική εμπειρία: Πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον δύο έτη διδακτικής εμπειρίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε τομείς που σχετίζονται με τον τουρισμό, το μάρκετινγκ, τη διοίκηση, τη βιωσιμότητα ή παρόμοιους τομείς. Αυτό περιλαμβάνει εκπαιδευτικούς και καθηγητές που εμπλέκονται στην ανάπτυξη και την παράδοση προγραμμάτων σπουδών σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό εξασφαλίζει μια βαθιά κατανόηση των εκπαιδευτικών δυναμικών στον τομέα του τουρισμού.

Γνώσεις στον τομέα της αειφορίας: Θα πρέπει να έχει συμμετάσχει σε μαθήματα, προγράμματα κατάρτισης ή έργα σχετικά με την αειφορία, τον αειφόρο τουρισμό ή την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Αυτό εξασφαλίζει μια στέρεη, θεωρητική και πρακτική βάση σε θέματα αειφορίας.

Ενεργός ρόλος στην ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών: Κατά προτίμηση, να έχει συμμετάσχει στην ανάπτυξη ή την επικαιροποίηση προγραμμάτων σπουδών στα ιδρύματά

τους, ειδικά σε θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα. Αυτή η συμμετοχή παρέχει σχετικές προοπτικές για την εφαρμογή νέου περιεχομένου στο πλαίσιο του έργου EcoHarmony.

Κριτήρια αποκλεισμού για συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης

- Άτομα που δεν έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους μετά από ενημέρωση για τη συμμετοχή τους.
- Συμμετέχοντες που δεν έχουν δώσει την εθελοντική συγκατάθεσή τους για συμμετοχή στη μελέτη.

2.3. Διαδικασία

1. Πριν από την έναρξη, κάθε εταίρος θα εντοπίσει τους επιλέξιμους συμμετέχοντες.
2. Κάθε εταίρος θα επιβλέπει τη στρατολόγηση των συμμετεχόντων και τη διανομή της έρευνας.
3. Το ερωτηματολόγιο θα διανεμηθεί μέσω ενός συνδέσμου Qualtrics (σε διάφορες γλώσσες) μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, WhatsApp, κοινωνικών μέσων (LinkedIn, ιστοσελίδες του Research Tourism University) κλπ.
4. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει έντυπο συγκατάθεσης, στο οποίο οι συμμετέχοντες θα ενημερώνονται για τον σκοπό της μελέτης και θα καλούνται να δώσουν τη συγκατάθεσή τους μετά από ενημέρωση. Θα τους γνωστοποιείται ρητά ότι η συμμετοχή τους είναι εθελοντική και ότι είναι ελεύθεροι να αρνηθούν χωρίς καμία συνέπεια. Εάν συμφωνήσουν να συμμετάσχουν εθελοντικά, θα ξεκινήσει η διαδικασία συλλογής δεδομένων.
5. Οι συμμετέχοντες δεν θα λάβουν καμία αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στη μελέτη, ούτε η συμμετοχή τους θα ενέχει οποιονδήποτε κίνδυνο. Θα ενημερωθούν ότι μπορούν να αποσυρθούν από τη μελέτη ανά πάσα στιγμή, οπότε τα δεδομένα τους θα διαγραφούν.
6. Η συμπλήρωση της έρευνας θα διαρκέσει περίπου 10 λεπτά.

2.4. Ανάλυση δεδομένων

Ως πρώτο γενικό βήμα, θα αναλύσουμε την ψυχομετρική ποιότητα των μετρήσεων, εξετάζοντας τα περιγραφικά στατιστικά στοιχεία, καθώς και την αξιοπιστία (δείκτης Ωμέγα) των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν. Θα διεξαχθούν διάφορες ποσοτικές, περιγραφικές, διμεταβλητές και πολυμεταβλητές αναλύσεις για να ελεγχθεί η σχέση μεταξύ των μεταβλητών σε κάθε πανεπιστήμιο και συγκριτικά μεταξύ τους.

Οι αναλύσεις αυτές θα πραγματοποιηθούν με τη χρήση διαφόρων στατιστικών πακέτων, όπως το SPSS v.26, το Mplus και άλλα παρόμοια.

2.5 Κοινά χαρακτηριστικά για τις Ομάδες Εστίασης και την Έρευνα

Μέτρα διασφάλισης ποιότητας

Κατευθυντήριες οδηγίες από πρότυπα ποιοτικής μεθοδολογίας: Η μελέτη θα ακολουθήσει τις συστάσεις βασικών οδηγιών ποιοτικής έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των Braun και Clarke (2013), Creswell (2012) και Creswell και Poth (2016).

Ευρήματα συγκεκριμένου πλαισίου:

- a. Η γενίκευση των δεδομένων θα αντιμετωπιστεί διαφορετικά από ό,τι στις ποσοτικές μελέτες.
- b. Τα αποτελέσματα θα συνδέονται με το υπό μελέτη φαινόμενο, λαμβάνοντας υπόψη το χρονικό και χωρικό πλαίσιο, τους συμμετέχοντες και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε (Braun & Clarke, 2013; Ventura & Barboza-Palomino, 2017).
- c. Από ιδεογραφική προοπτική (Braun & Clarke, 2019), αναγνωρίζεται ότι οι ερμηνείες αποτελούν μόνο μία από τις πολλές πιθανότητες και επηρεάζονται από τη στάση της ερευνητικής ομάδας καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Μεταβιβασιμότητα:

- d. Οι προσπάθειες θα επικεντρωθούν στη μεταφορά των ευρημάτων σε παρόμοια πλαίσια που μοιράζονται σχετικά χαρακτηριστικά (π.χ. αντικείμενο μελέτης, τοποθεσία).
- e. Λεπτομερείς περιγραφές του πλαισίου της μελέτης, συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων, των αλληλεπιδράσεων και της οργάνωσης των ομάδων εστίασης και των συνεντεύξεων, θα παρέχονται κατά τη διάδοση των αποτελεσμάτων (π.χ. σε δημοσιεύσεις και παρουσιάσεις σε συνέδρια).

Επιβεβαιωσιμότητα:

- f. Για να διασφαλιστεί η επιβεβαιωσιμότητα, η ερευνητική ομάδα θα παρακολουθεί στενά την επίδραση κάθε ερευνητή στην ανάλυση.
- g. Λεπτομερείς σημειώσεις θα τεκμηριώνουν τις αποφάσεις και τις προσαρμογές κατά τη διάρκεια της κατηγοριοποίησης, του επαναπροσδιορισμού και του συνδυασμού θεμάτων, όπως απαιτείται.
- h. Οι προκλήσεις και τα διλήμματα που θα προκύψουν θα συζητηθούν συνεργατικά εντός της ομάδας, με σκοπό τον εμπλουτισμό της ανάλυσης.

Έλεγχος της αξιοπιστίας από τα μέλη

- a. Τα προκαταρκτικά ευρήματα θα κοινοποιηθούν σε όλους τους εταίρους για σχόλια, διευκρινίσεις και προτάσεις.

- b. Οι απόψεις των συμμετεχόντων θα ενσωματωθούν στο τελικό ποιοτικό μοντέλο.
- c. Η διαδικασία αυτή θα διεξαχθεί μέσω μιας εικονικής συνάντησης για όσους μπορούν να συμμετάσχουν. Οι συμμετέχοντες που δεν μπορούν να συμμετάσχουν θα λάβουν μια σύνοψη των ευρημάτων και θα κληθούν να παράσχουν ατομικά σχόλια.

Κανονιστικές και ηθικές υποχρεώσεις

Η μελέτη θα συμμορφώνεται με τους ισχύοντες κανονισμούς, όπως αυτοί ορίζονται από την Επιτροπή Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Ramón Llull, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- Του Οργανικού Νόμου 3/2018, της 5ης Δεκεμβρίου: Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων και εγγύηση των ψηφιακών δικαιωμάτων (B.O.E. αριθ. 294, 6 Δεκεμβρίου 2018).
- Του Ευρωπαϊκού Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων: Άρθρα 3, 7, 8 και 13.
- Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική: επικυρώθηκε από την Ισπανία στις 23 Ιουλίου 1999.
- Παγκόσμια Διακήρυξη της UNESCO για το Ανθρώπινο Γονιδίωμα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Θα τηρούνται οι ισχύοντες κανονισμοί σύμφωνα με την Επιτροπή Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Ramon Llull: - Οργανικός Νόμος 3/2018, της 5ης Δεκεμβρίου, περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) της ΕΕ (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679) και τον Οργανικό Νόμο 3/2018 της Ισπανίας για την Προστασία Δεδομένων και τα Ψηφιακά Δικαιώματα

Φάση 3: Συν-δημιουργία και Εφαρμογή (Εργαστήρια) WP2-4 και WP2-5

Με βάση τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τη Φάση 1 (Ομάδες Εστίασης, WP2-3) και τη Φάση 2 (Έρευνα, WP2-2), διοργανώθηκε μια σειρά εργαστηρίων στο πλαίσιο του WP2-4 (Εργαστήρια Προγραμμάτων Σπουδών) σε στενή συνεργασία με το WP2-5 (Διεθνές Εργαστήριο Διδακτικού Προσωπικού και Υπαλλήλων), με σκοπό τη μετατροπή των ερευνητικών ευρημάτων σε πρακτικές δραστηριότητες ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών. Αυτά τα εργαστήρια λειτούργησαν ως πλατφόρμες συν-δημιουργίας, επιτρέποντας σε εκπαιδευτικούς, σχεδιαστές προγραμμάτων σπουδών και ειδικούς στο αντικείμενο να επικυρώσουν από κοινού την προτεινόμενη δομή του προγράμματος σπουδών, να βελτιώσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα και να διερευνήσουν καινοτόμες στρατηγικές διδασκαλίας και αξιολόγησης.

Με την άμεση συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στη διαδικασία σχεδιασμού, τα WP2-4 και WP2-5 εξασφάλισαν έναν ισχυρό σύνδεσμο μεταξύ των επιστημονικών στοιχείων και της εφαρμογής, με αποτέλεσμα ένα Πρόγραμμα Σπουδών για τον Βιώσιμο Τουρισμό που είναι τόσο ακαδημαϊκά αυστηρό όσο και ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες των μαθητών και του τομέα του βιώσιμου τουρισμού. Κάθε εργαστήριο είχε διάρκεια περίπου δύο ωρών, συνδυάζοντας καθοδηγούμενες συζητήσεις, συνεργατικές ομαδικές δραστηριότητες και συστηματική τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων. Αυτή η μορφή παρείχε επαρκή χρόνο για την προώθηση ουσιαστικού διαλόγου, τη δημιουργία εφαρμόσιμων εισροών και την επίτευξη συναίνεσης σχετικά με τις προτεραιότητες του προγράμματος σπουδών.

Επιπλέον, οι δραστηριότητες αυτές ενίσχυσαν το αίσθημα της ιδιοκτησίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων, βελτιώνοντας τη μεταβιβασιμότητα, την επεκτασιμότητα και την ευθυγράμμιση του προγράμματος σπουδών με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Με την ενσωμάτωση συμμετοχικών και διεθνών προοπτικών σε όλο το εύρος των WP2-4 και WP2-5, το έργο αποτέλεσε παράδειγμα των αρχών του Erasmus+ σχετικά με την καινοτομία, τη συνεργασία και την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, ενώ παράλληλα έθεσε στέρεα θεμέλια για μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην εκπαίδευση στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού.

3.1. Στόχοι των εργαστηρίων

- Ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων (με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας και των ομάδων εστίασης) σε μαθήματα με θεματική συσχέτιση
- Πρόταση τίτλων ενοτήτων σύμφωνα με τα ομαδοποιημένα μαθησιακά αποτελέσματα
- Εισαγωγή καινοτόμων και χωρίς αποκλεισμούς μεθοδολογιών διδασκαλίας που προάγουν τη συμπεριφορική, εμπειρική και κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση. Καθορισμός κατάλληλων μεθόδων διδασκαλίας για κάθε μάθημα
- Προσδιορισμός του φόρτου εργασίας των μαθημάτων (πιστωτικές μονάδες ECTS) με βάση την πολυπλοκότητά τους.
- Ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, ιδρυμάτων και εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών για τη βελτίωση της εκπαίδευσης σε θέματα βιωσιμότητας.

3.2. Συμμετέχοντες

Κάθε συνεργαζόμενο ίδρυμα συμμετείχε με 8 έως 10 συμμετέχοντες ανά εργαστήριο, με αποτέλεσμα να συγκεντρωθούν συνολικά 52 συμμετέχοντες σε ολόκληρη την κοινοπραξία.

Το προφίλ των συμμετεχόντων αντανακλούσε μια ιδιαίτερα σχετική ακαδημαϊκή και επαγγελματική κοινότητα, εξασφαλίζοντας ότι τα εργαστήρια επωφελήθηκαν από ποικίλη εμπειρογνωμοσύνη, διατηρώντας παράλληλα σαφή εστίαση στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό. Στους συμμετέχοντες περιλαμβάνονταν:

- Ακαδημαϊκούς εκπαιδευτικούς στους τομείς του τουρισμού, της αειφορίας ή της φιλοξενίας.
- Υπεύθυνους ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών με εμπειρία στο σχεδιασμό ή την επικαιροποίηση προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Εκπροσώπους ιδρυμάτων που εμπλέκονται στη μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης στον τουρισμό ή σε πρωτοβουλίες πολιτικής για τον βιώσιμο τουρισμό.

Η σύνθεση αυτή εξασφάλισε ότι τα εργαστήρια συνδύαζαν τόσο την παιδαγωγική εμπειρογνωμοσύνη όσο και τις προοπτικές σε επίπεδο πολιτικής, ενισχύοντας την ευθυγράμμιση του προγράμματος σπουδών με τα ακαδημαϊκά πρότυπα και τις ανάγκες του τομέα.

3.3. Απαιτούμενα υλικά και εξοπλισμός

- Δύο τραπέζια εργασίας (Πίνακας 1 και Πίνακας 2)
- Εκτυπωμένα μαθησιακά αποτελέσματα σε αυτοκόλλητα σημειώματα (μορφή Post-it)
- Κενά φύλλα μεγέθους A3 για την ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε ομάδες μαθημάτων
- Κάρτες με ονόματα διδακτικών μεθόδων
- Πρότυπα σχεδιασμού μαθημάτων (τίτλος μαθήματος, μαθησιακά αποτελέσματα, μέθοδοι, ECTS)
- Χρωματιστό χαρτί, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητα σημειώματα
- Φορητός υπολογιστής, οθόνη για προβολέα ή οθόνη για το κοινό
- Είναι υποχρεωτικό να περιλαμβάνονται τόσο το λογότυπο του Erasmus+ όσο και το λογότυπο του EcoHarmony σε όλες τις επικοινωνίες.

3.4. Δραστηριότητες πριν και μετά το εργαστήριο

- Μαζί με το email πρόσκλησης ([Παράρτημα Β - Παράρτημα 1](#)), όλοι οι εκπαιδευτικοί/συμμετέχοντες θα πρέπει να λάβουν τον Κατάλογο Αποτελεσμάτων ([Παράρτημα Β - Παράρτημα 2](#)) και το Σύντομο Εκπαιδευτικό Υλικό για τις Μεθόδους Διδασκαλίας με Σύντομες Περιγραφές ([Παράρτημα Β - Παράρτημα 3](#)).

- Το ηλεκτρονικό μήνυμα πρόσκλησης, μαζί με τα συνοδευτικά παραρτήματα, μεταφράζεται στις εθνικές γλώσσες των εταίρων.
- Μετά το εργαστήριο, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να λάβουν ένα email ευχαριστίας μαζί με αίτημα να συμπληρώσουν το Ερωτηματολόγιο Μετα-Αξιολόγησης ([Παράρτημα Β – Παράρτημα 4](#)).

3.5. Μεθοδολογικό πλαίσιο

Στην αρχή του εργαστηρίου, θα ζητηθεί από τους συμμετέχοντες να υπογράψουν μια **Επιστολή Συγκατάθεσης** ([Παράρτημα Β – Παράρτημα 6](#)) με την οποία επιβεβαιώνουν τη συμμετοχή τους

Η μεθοδολογία αυτού του εργαστηρίου ενσωματώνει, σύμφωνα με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και το πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, τη βιωματική, συμμετοχική και αναστοχαστική μάθηση. Η προσέγγιση αυτή εστιάζει στη μαθητοκεντρική και κοινωνικο-δομητιστική μάθηση. Δηλαδή, η γνώση αποκτάται ενεργά μέσω της συνεργασίας, του διαλόγου και της ενασχόλησης με πραγματικές προκλήσεις. Μέσω των προτεινόμενων μεθόδων διδασκαλίας, ενισχύονται η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, οι κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες και η ολιστική κατανόηση, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για τον προσανατολισμό της τουριστικής εκπαίδευσης προς τη βιωσιμότητα. Επιπλέον, η ενεργητική, βασισμένη σε έργα και προβλήματα μάθηση δημιουργεί αυθεντικά μαθησιακά περιβάλλοντα που προσομοιώνουν πραγματικά επαγγελματικά πλαίσια στον τομέα του τουρισμού, επιτρέποντας την ανάπτυξη δεξιοτήτων που εφαρμόζονται άμεσα στον κλάδο και στην ακαδημαϊκή εκπαίδευση, ενώ ταυτόχρονα καλλιεργούν και ενισχύουν την κριτική σκέψη. Η ενσωμάτωση τεχνολογικών προσομοιώσεων και συνεργασιών με τον κλάδο ενισχύει περαιτέρω τον ρεαλισμό και τη συνάφεια της μάθησης, υποστηρίζοντας την προετοιμασία των μελλοντικών επαγγελματιών του τουρισμού.

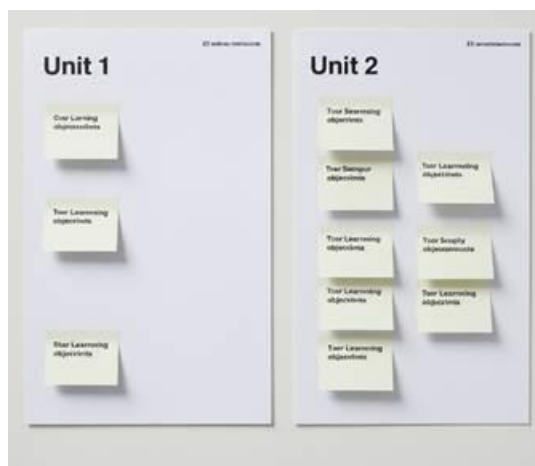
Φάση 1 – Εισαγωγή (15 λεπτά)

- Παρουσιάστε εν συντομία τους στόχους του έργου και του εργαστηρίου
- Εξηγήστε τους στόχους του εργαστηρίου και δώστε έμφαση στη δημιουργία του προσχεδίου του προγράμματος σπουδών
- Εξοικειώστε τους εκπαιδευτικούς με τις θεμελιώδεις αρχές και τις τρέχουσες τάσεις στον αειφόρο και αναγεννητικό τουρισμό, σύμφωνα με το πλαίσιο του Παγκόσμιου Συμβουλίου Αειφόρου Τουρισμού (GSTC)
- Επεξήγηση βασικών εννοιών: μαθησιακά αποτελέσματα, διδακτικές μέθοδοι, ECTS. Δώστε έμφαση σε ό,τι βασίζεται στα αποτελέσματα της έρευνας και των ομάδων εστίασης.
- Σύντομη παρουσίαση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Σύντομη παρουσίαση των μεθόδων διδασκαλίας
- Οδηγίες για την ομαδική εργασία και κατανομή των συμμετεχόντων σε δύο ομάδες

Φάση 2 – Ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε ενότητες και πρόταση τίτλων μαθημάτων (35 λεπτά)

- Κάθε ομάδα εργάζεται σε ένα τραπέζι χρησιμοποιώντας αυτοκόλλητα σημειώματα και φύλλα A3:
 - Τραπέζι 1 – Οι συμμετέχοντες θα λάβουν **τα «σκληρά» μαθησιακά αποτελέσματα** (24 μαθησιακά αποτελέσματα) γραμμένα σε αυτοκόλλητα σημειώματα.
 - Τραπέζι 2 – Οι συμμετέχοντες θα λάβουν **«αφηρημένα» μαθησιακά αποτελέσματα** (24 μαθησιακά αποτελέσματα) γραμμένα σε αυτοκόλλητα σημειώματα.
- Η εργασία των συμμετεχόντων είναι να ομαδοποιήσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα που τους δόθηκαν σε λογικά καθορισμένες ενότητες μαθημάτων.
- Οι συμμετέχοντες τοποθετούν τα αυτοκόλλητα σημειώματα με τα μαθησιακά αποτελέσματα σε φύλλα A3 και τα οργανώνουν οπτικά σε θεματικές ομάδες.

- Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να χρησιμοποιήσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα που παρέχονται στα αυτοκόλλητα σημειώματα, αλλά μπορούν επίσης να προσθέσουν νέα αποτελέσματα αν θεωρούν ότι αυτά είναι απαραίτητα για μια συγκεκριμένη θεματική ομάδα/ενότητα μαθήματος. Αν κάποια από τα παρεχόμενα αποτελέσματα δεν ταιριάζουν σε καμία από τις ενότητες που έχουν ορίσει, δεν είναι υποχρεωμένοι να τα χρησιμοποιήσουν.
- Κάθε ομάδα πρέπει να ορίσει μεταξύ **τεσσάρων και επτά** ενοτήτων του μαθήματος.

- Αφού ομαδοποιήσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συμφωνήσουν σε κατάλληλους **τίτλους** για κάθε μία από τις καθορισμένες ενότητες του μαθήματος, οι οποίοι να αντανakλούν τα ομαδοποιημένα μαθησιακά αποτελέσματα.

Φάση 3 – Καθορισμός μεθόδων διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων ECTS (25 λεπτά)

- Κάθε ομάδα συνεχίζει να εργάζεται πάνω στις ενότητες που έχει καθορίσει:
 - Συζητήστε και επιλέξτε συμβατές μεθόδους διδασκαλίας από έναν κατάλογο που παρέχεται ([Παράρτημα Β – Προσάρτημα 4](#))
 - Καθορισμός φόρτου εργασίας για κάθε ενότητα του μαθήματος (3 ECTS) με βάση την πολυπλοκότητα των μαθησιακών αποτελεσμάτων

Φάση 4 – Εναλλαγή τραπεζιών (50 λεπτά)

- Οι ομάδες αλλάζουν τραπέζια και επαναλαμβάνουν τη Φάση 2 και τη Φάση 3 με το άλλο σύνολο μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Φάση 5 – Παρουσίαση (5-10 λεπτά)

- Οι συντονιστές παρουσιάζουν τα αποτελέσματα και των δύο ομάδων:
 - Αριθμός και ονόματα των μαθησιακών εννοιτήτων που δημιουργήθηκαν
 - Παραδείγματα επιλεγμένων μεθόδων διδασκαλίας
 - Εύρος των πιστωτικών μονάδων ECTS που απονέμονται

Φάση 6 – Κατάταξη της σημασίας των προτεινόμενων εννοιτήτων (5-10 λεπτά)

Όλες οι προτεινόμενες ενότητες από έναν πίνακα προβάλλονται στην οθόνη και οι συμμετέχοντες πρέπει να ψηφίσουν τις 5 πιο σχετικές (εάν έχουν προταθεί περισσότερες από 5), απονέμοντας 5 βαθμούς στην πιο σημαντική για τους ίδιους, 4 βαθμούς στη δεύτερη, 3 βαθμούς στην τρίτη, 2 βαθμούς στην τέταρτη και 1 βαθμό στην λιγότερο σημαντική. Επαναλαμβάνουμε αυτή την άσκηση με τις ενότητες ενός άλλου πίνακα.

3.6. Αποτελέσματα του εργαστηρίου

- 10 δομημένα μαθήματα με σαφώς καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα
- Μεθόδους διδασκαλίας εναρμονισμένες με τους στόχους των μαθημάτων
- Προτεινόμενη κατανομή πιστωτικών μονάδων ECTS
- Σύντομη γραπτή έκθεση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου των εταίρων (κατάλογος τίτλων μαθημάτων, μαθησιακών αποτελεσμάτων και μεθόδων)
-

3.7. Αποδεικτικά στοιχεία και τεκμηρίωση

Για τη διασφάλιση της λογοδοσίας, της διαφάνειας και της αξιολόγησης του αντίκτυπου, θα συλλεχθούν τα ακόλουθα αποδεικτικά στοιχεία κατά τη διάρκεια και μετά το εργαστήριο:

- Υπογεγραμμένος κατάλογος συμμετεχόντων (συμπεριλαμβανομένων ονομάτων, ιδιότητας, ρόλων) - [\(Παράρτημα Β - Παράρτημα 7\)](#)
- Φωτογραφική τεκμηρίωση των συνεδριών, των ομαδικών δραστηριοτήτων και του υλικού
- Έντυπα αξιολόγησης του εργαστηρίου (σχόλια μετά την εκδήλωση) - [\(Παράρτημα Β - Προσάρτημα 5\)](#)

Φάση 4: Συγκέντρωση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου για το πρόγραμμα σπουδών και των καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και ψηφιακών εργαλείων από τα ιδρύματα-εταίρους (WP2-4+WP2-5)

Στόχος αυτής της φάσης ήταν να περιγραφεί η μεθοδολογία και τα αποτελέσματα που χρησιμοποιήθηκαν για **τη σύνθεση** μιας πρότασης για ένα **ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού**, πλήρως ενσωματωμένο στο Παγκόσμιο Πλαίσιο Βιώσιμου Τουρισμού (GTSF) και αναπτυγμένο μέσω των συνεισφορών έξι ιδρυμάτων-εταίρων. Το έργο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του WP2 (Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προγράμματος Σπουδών), βασιζόμενο συγκεκριμένα στα στοιχεία που προέκυψαν από τα WP2-2 (Έρευνα), WP2-3 (Ομάδες Εστίασης) και τις δραστηριότητες συν-δημιουργίας των WP2-4 (Εργαστήρια Προγράμματος Σπουδών) και WP2-5 (Διεθνές Εργαστήριο Διδακτικού Προσωπικού και Υπαλλήλων).

Κάθε συνεργαζόμενο ίδρυμα υπέβαλε προτεινόμενες ενότητες με τα αντίστοιχα μαθησιακά αποτελέσματα και **τις μεθόδους διδασκαλίας**, αξιοποιώντας τις γνώσεις που αποκτήθηκαν από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες. Στόχος του WP2 ήταν η συνένωση αυτών των εισροών σε ένα συνεκτικό και λογικά δομημένο πρόγραμμα σπουδών **10 ενοτήτων**, εντοπίζοντας παράλληλα τις καταλληλότερες και **καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας** για κάθε μία. Οι παιδαγωγικές προσεγγίσεις σχεδιάστηκαν ώστε να είναι ευέλικτες και προσαρμοστικές, αναγνωρίζοντας ότι η παράδοση πρέπει να προσαρμόζεται στα χαρακτηριστικά των επιμέρους ενοτήτων καθώς και στις ανάγκες των διαφορετικών προφίλ των μαθητών (π.χ. προπτυχιακοί φοιτητές, επαγγελματίες, δια βίου μαθητές).

4.1. Συλλογή δεδομένων

Κάθε συνεργαζόμενο ίδρυμα διοργάνωσε ένα εργαστήριο με ειδικούς και εκπαιδευτικούς του τομέα του τουρισμού. Με βάση αυτές τις συνεδρίες, κατάρτισαν ένα δομημένο έγγραφο στο οποίο προτείνονται:

- Τίτλους ενοτήτων
- Αντίστοιχα μαθησιακά αποτελέσματα
- Προτεινόμενες διδακτικές μέθοδοι και ψηφιακά εργαλεία

Αυτή η συνεργατική διαδικασία συλλογής δεδομένων εξασφάλισε ότι οι εισροές αντανακλούσαν τόσο την ακαδημαϊκή εμπειρογνωμοσύνη όσο και την πρακτική διδακτική εμπειρία.

4. 2. Κριτήρια επιλογής ενοτήτων

Τα δέκα ενοποιημένα (συγκεντρωτικά) μαθήματα επιλέχθηκαν σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

Συχνότητα εμφάνισης στις υποβολές των ιδρυμάτων

Λογική εξέλιξη από βασικά προς εξειδικευμένα θέματα

Θεματική συνοχή και συνάφεια με το Παγκόσμιο Πλαίσιο Βιώσιμου Τουρισμού (GTSF)

Ποικιλία μαθησιακών αποτελεσμάτων και μεθόδων διδασκαλίας, που εξασφαλίζουν καινοτομία και προσαρμοστικότητα

4.3. Περίληψη

Η διαδικασία συνάθροισης εξασφάλισε ότι το τελικό πρόγραμμα σπουδών αντανακλά τη συλλογική εμπειρογνωμοσύνη και τις κοινές προτεραιότητες και των έξι συνεργαζόμενων ιδρυμάτων. Εξισορροπεί τις βασικές γνώσεις με τα εξειδικευμένα θέματα και ενσωματώνει ποικίλες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, συμπεριλαμβανομένης της βιωματικής μάθησης, της διδασκαλίας με βάση περιπτώσεις και των ψηφιακών στρατηγικών.

Η **επόμενη ενότητα** παρουσιάζει τις **περιλήψεις των ενοτήτων**, προσφέροντας μια ολοκληρωμένη επισκόπηση ενός καινοτόμου προγράμματος μάθησης στον τομέα του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού. Με την προσαρμογή του προγράμματος σπουδών στην ασύγχρονη μάθηση, το έργο επιβεβαιώνει ότι η εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα δεν απαιτεί φυσική παρουσία για να παραμείνει ανθρωποκεντρική, στοχαστική και αποτελεσματική. Με προσεκτικό σχεδιασμό, ο πλούτος της συνεργατικής και ενεργητικής παιδαγωγικής μπορεί να αναπαραχθεί σε εύλικτα ψηφιακά περιβάλλοντα που προσαρμόζονται στον ρυθμό του κάθε μαθητή, δίνοντας τη δυνατότητα σε μαθητές από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές και ζώνες ώρας να γίνουν οι μελλοντικοί ηγέτες του βιώσιμου τουρισμού.

Οι ψηφιακές στρατηγικές που παρουσιάζονται εδώ δεν προορίζονται ως οριστικές συνταγές, αλλά μάλλον ως ένα ισχυρό θεμέλιο από το οποίο κάθε ίδρυμα μπορεί να αναπτύξει, να προσαρμόσει στις τοπικές συνθήκες και να καινοτομήσει. Με αυτόν τον τρόπο, το έργο

συνεχίζει να αποτελεί πρότυπο της ίδιας της προσαρμοστικότητας και της ανθεκτικότητας που επιδιώκει να καλλιεργήσει στους φοιτητές.

2. Πρόγραμμα Σπουδών για τον Βιώσιμο Τουρισμό

Οι παρακάτω περιγραφές ενότητων παρουσιάζουν μια ολοκληρωμένη επισκόπηση ενός καινοτόμου προγράμματος μάθησης στον τομέα **του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού**. Κάθε πλήρως ασύγχρονο μάθημα 3 ECTS (75 ωρών) συνδυάζει εννοιολογικές βάσεις με πρακτικές εφαρμογές, καλύπτοντας βασικούς τομείς όπως η αξιολόγηση της βιωσιμότητας, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι κυκλικές και αναγεννητικές προσεγγίσεις, η ηθική και η ένταξη, ο στρατηγικός σχεδιασμός, η κινητικότητα, το μάρκετινγκ, οι έξυπνες τεχνολογίες τουρισμού και η συμμετοχή της κοινότητας. Συνολικά, αυτά τα μαθήματα παρέχουν στους φοιτητές τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών υπεύθυνου τουρισμού που προάγουν την οικονομική βιωσιμότητα, την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική αναγέννηση τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ενότητα 1: Αξιολόγηση και αναφορά βιωσιμότητας

Αυτή η πλήρως ασύγχρονη ενότητα των 3 ECTS (75 ωρών) παρέχει στους φοιτητές θεωρητικές γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες για **την αξιολόγηση, τη μέτρηση και την αναφορά των επιδόσεων βιωσιμότητας** σε τουριστικούς προορισμούς και επιχειρήσεις.

Το μάθημα δίνει έμφαση σε **διεθνή πλαίσια** όπως τα Παγκόσμια Κριτήρια Βιώσιμου Τουρισμού (GSTC), οι **δείκτες ESG** και οι **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) του ΟΗΕ**. Οι σπουδαστές θα αποκτήσουν την ικανότητα να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να επικοινωνούν στρατηγικές βιωσιμότητας που ενισχύουν **τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τη συνεχή βελτίωση** στη διαχείριση του τουρισμού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- Κατανόηση βασικών εννοιών, πλαισίων και ορολογίας στην αξιολόγηση και την αναφορά της βιωσιμότητας.
- Σύγκριση εργαλείων και προσεγγίσεων για τη μέτρηση της βιωσιμότητας σε προορισμούς και οργανισμούς.
- Εφαρμογή μεθόδων συλλογής και ανάλυσης δεδομένων για τη διεξαγωγή αξιολογήσεων βιωσιμότητας.
- Να αναπτύσσουν και να παρουσιάζουν εκθέσεις βιωσιμότητας προσαρμοσμένες στις ανάγκες των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών.

Δομή και περιεχόμενο:

Το μάθημα αποτελείται από **5 κεφάλαια**, καθένα από τα οποία περιλαμβάνει βίντεο, διαλέξεις με διαφάνειες, κείμενα, ασκήσεις και κουίζ:

1. *Εισαγωγή στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας στον τουρισμό* – βασικές αρχές, διαστάσεις, Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs).
2. *Πλαίσια και δείκτες* – GSTC, ESG, οικολογικό αποτύπωμα, πιστοποίηση.
3. *Συλλογή και ανάλυση δεδομένων* – έρευνες, συμμετοχικές μέθοδοι, GIS, οπτικοποίηση.
4. *Πρότυπα και πρακτικές αναφοράς* – GRI, SASB, ολοκληρωμένη αναφορά, επικοινωνία.
5. *Μελέτες περιπτώσεων και πρακτικές εφαρμογές* – ανάλυση πραγματικών εκθέσεων, τελική εργασία.

Αξιολόγηση:

- 5 τεστ ανά κεφάλαιο (70%) – αυτόματη βαθμολόγηση, με περιορισμένο αριθμό προσπαθειών (2).
- Τελικό ολοκληρωμένο τεστ (30%) – βασισμένο σε σενάρια, με χρονικό περιορισμό.

Ελάχιστος βαθμός επιτυχίας: **5/10** και στις δύο ενότητες.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Διαδικτυακή μάθηση με πλήρη αυτορρύθμιση του ρυθμού.
- Το υλικό περιλαμβάνει κείμενα, μελέτες περιπτώσεων, ενημερωτικά γραφήματα και κουίζ.
- Εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα (υπότιτλοι, μεταγραφές, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ενότητα 2: Κυκλικός και αναγεννητικός τουρισμός

Αυτό το πλήρως ασύγχρονο μάθημα, αξίας 3 ECTS (75 ωρών), εισάγει τις αρχές της **κυκλικής οικονομίας** και **του αναγεννητικού σχεδιασμού** στον τομέα του τουρισμού. Εξετάζει πώς ο τουρισμός μπορεί να εξελιχθεί πέρα από τη βιωσιμότητα, με στόχο όχι μόνο τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων, αλλά και την **αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, το κλείσιμο των κύκλων των πόρων και τη δημιουργία θετικών κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων**.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Ορισμός των εννοιών της κυκλικής οικονομίας και του αναγεννητικού τουρισμού· διάκριση μεταξύ βιωσιμότητας, κυκλικότητας και αναγέννησης.
- **Δεξιότητες:** Ανάλυση των αλυσίδων αξίας του τουρισμού για τον εντοπισμό ευκαιριών για κυκλικές πρακτικές· αξιολόγηση αναγεννητικών πρωτοβουλιών μέσω μελετών περιπτώσεων.
- **Ικανότητες:** Σχεδιασμός τουριστικών προϊόντων/υπηρεσιών με βάση κυκλικά ή αναγεννητικά μοντέλα· προώθηση συστημικής αλλαγής και ενσωμάτωσης πολιτικών.

Δομή & Περιεχόμενο

Το μάθημα αποτελείται από **5 κεφάλαια**, το καθένα με βίντεο, διαλέξεις, κείμενα, ασκήσεις και κουίζ:

1. *Βασικές αρχές του κυκλικού και αναγεννητικού τουρισμού* – προέλευση, πλαίσια, παραδείγματα.
2. *Κυκλικές στρατηγικές στις αλυσίδες αξίας του τουρισμού* – αποδοτικότητα, μείωση αποβλήτων, ενέργεια, νερό, συστήματα διατροφής.
3. *Προσεγγίσεις αναγεννητικού τουρισμού* – από την ελαχιστοποίηση της βλάβης έως τη δημιουργία θετικού αντίκτυπου, αρχές με βάση τον τόπο.
4. *Καινοτομία και κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα* – σχεδιασμός, οικονομία διαμοιρασμού, συστήματα προϊόντων-υπηρεσιών, μελέτες περιπτώσεων.
5. *Σχεδιασμός προορισμών και αναγέννηση της κοινότητας* – αποκατάσταση του τοπίου, πολιτιστική αναζωογόνηση, διακυβέρνηση.

Αξιολόγηση:

- 5 κουίζ ανά κεφάλαιο (70%) – πολλαπλής επιλογής, αυτόματη βαθμολόγηση, μέγ. 2 προσπάθειες.
- Τελικό τεστ ενότητας (30%) – ολοκληρωμένο, με χρονικό περιορισμό.

Βαθμός επιτυχίας: **5/10** τόσο για τα τεστ όσο και για την τελική εξέταση.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Ανεξάρτητη μάθηση, με δικό σας ρυθμό.
- Ψηφιακά κείμενα, μελέτες περιπτώσεων, ενημερωτικά γραφήματα, γλωσσάριο.

- Εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα (υπότιτλοι, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ενότητα 3: Περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού

Αυτή η ενότητα 3 ECTS (75 ώρες), η οποία είναι πλήρως ασύγχρονη, διερευνά τις **περιβαλλοντικές προκλήσεις και τις συνέπειες της ανάπτυξης του τουρισμού** σε παγκόσμιο, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Εξετάζει τόσο τις αρνητικές επιπτώσεις — όπως η ρύπανση, η απώλεια βιοποικιλότητας και η κλιματική αλλαγή— όσο και τις ευκαιρίες για **μετριασμό, προσαρμογή και βιώσιμη διαχείριση** στον τομέα του τουρισμού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Προσδιορισμός των βασικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων στα οικοσυστήματα και τους φυσικούς πόρους· περιγραφή της φέρουσας ικανότητας, της περιβαλλοντικής υποβάθμισης και των ορίων βιωσιμότητας.
- **Δεξιότητες:** Ανάλυση περιβαλλοντικών εκτιμήσεων και μελετών επιπτώσεων του τουρισμού· σύγκριση μοντέλων τουρισμού με βάση το οικολογικό αποτύπωμα.
- **Ικανότητες:** Πρόταση στρατηγικών κατάλληλων για το εκάστοτε πλαίσιο με σκοπό την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων· συνεργασία στον σχεδιασμό περιβαλλοντικά υπεύθυνων τουριστικών σχεδίων

Δομή & Περιεχόμενο:

Το μάθημα αποτελείται από **5 κεφάλαια**, καθένα από τα οποία περιλαμβάνει βίντεο, διαλέξεις, κείμενα, ασκήσεις και κουίζ:

1. **Εισαγωγή στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού** — αλληλεπιδράσεις τουρισμού-περιβάλλοντος· οικολογικό αποτύπωμα· φέρουσα ικανότητα. *Κείμενο: UNEP – Making Tourism More Sustainable: A Guide for Policy Makers.*
2. **Υποβάθμιση οικοσυστημάτων και βιοποικιλότητας** — αλλαγή χρήσης γης, κατακερματισμός οικοτόπων, απώλεια ειδών· επιπτώσεις στη θάλασσα και τις ακτές. *Ανάγνωσμα: Παγκόσμια Έκθεση Αξιολόγησης για τη Βιοποικιλότητα και τις Οικοσυστημικές Υπηρεσίες.*
3. **Ρύπανση και υπερκατανάλωση πόρων στον τουρισμό** — χρήση νερού/ενέργειας· στερεά απόβλητα και ατμοσφαιρική ρύπανση· κρουαζιερόπλοια, χιονοδρομικά κέντρα, μεγα-εκδηλώσεις. *Ανάγνωσμα: IPCC – Έκτη Έκθεση Αξιολόγησης – Ανάλυση του Τουριστικού Τομέα.*

4. **Κλιματική αλλαγή και τουρισμός** — ο τουρισμός ως αιτία και θύμα· στρατηγικές προσαρμογής και μετριασμού. *Βιβλιογραφία: Βιώσιμη ανάπτυξη.*
5. **Περιβαλλοντική διαχείριση και πιστοποίηση** — ΕΠΕ, πράσινη πιστοποίηση, αντιστάθμιση εκπομπών άνθρακα. *Βιβλιογραφία: Κριτήρια GSTC*

Αξιολόγηση:

- 5 κουίζ ανά κεφάλαιο (70%) – πολλαπλής επιλογής, αυτόματης βαθμολόγησης, με 2 περιορισμένες προσπάθειες.
- Τελικό τεστ ενότητας (30%) – ολοκληρωμένο, χρονικά περιορισμένο, βασισμένο σε σενάρια.

Βαθμός επιτυχίας: **5/10** και στις δύο ενότητες.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Εκπαίδευση εξ ολοκλήρου με δικό σας ρυθμό, μέσω διαδικτύου.
- Ψηφιακά κείμενα, εκθέσεις, μελέτες περιπτώσεων, γλωσσάριο, ενημερωτικά γραφήματα.
- Εξασφαλισμένη προσβασιμότητα (υπότιτλοι, μεταγραφές, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ενότητα 4: Ηθική, ένταξη και κοινωνικές αξίες στον τουρισμό

Αυτό το πλήρως ασύγχρονο μάθημα, αξίας 3 ECTS (75 ωρών), προσφέρει μια **κριτική κατανόηση της ηθικής, της ένταξης και των κοινωνικών αξιών** στον τομέα του τουρισμού και της φιλοξενίας. Εξοπλίζει τους φοιτητές με εργαλεία για να αναγνωρίζουν τις διαστάσεις της πολυμορφίας, να καλλιεργούν μια ηγεσία χωρίς αποκλεισμούς, να προωθούν την ισότητα των φύλων και να εφαρμόζουν αρχές διαπολιτισμικής ένταξης, αναπτύσσοντας παράλληλα πρακτικά σχέδια που ενσωματώνουν ηθικά και χωρίς αποκλεισμούς πλαίσια στην επαγγελματική πρακτική.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Κατανόηση βασικών εννοιών και ορολογίας σχετικά με την ηθική, την ένταξη και τις κοινωνικές αξίες στον τομέα του τουρισμού.
- **Δεξιότητες:** Ανάλυση των διαστάσεων της διαφορετικότητας (φυλή, εθνικότητα, ηλικία, αναπηρία, σεξουαλικός προσανατολισμός) και διερεύνηση της ισότητας των φύλων με σκοπό την ενίσχυση της συμμαχικής στάσης.

- **Ικανότητες:** Εφαρμογή αρχών διαπολιτισμικής ένταξης και σχεδιασμός ολοκληρωμένων στρατηγικών DEIB (Ποικιλομορφία, Ισότητα, Ένταξη & Αίσθημα Ανήκουσας) για τουριστικούς οργανισμούς.

Δομή & Περιεχόμενο (5 Κεφάλαια):

Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει βίντεο, διαλέξεις, κείμενα, μελέτες περιπτώσεων και κουίζ:

1. *Εισαγωγή στην Ηθική, την Ένταξη και τις Κοινωνικές Αξίες στον Τουρισμό* – έννοιες της διαφορετικότητας, της ισότητας, της δικαιοσύνης, της ένταξης, της αίσθησης του «ανήκειν», του προνομίου, της ασυνείδητης προκατάληψης, της μεθόδου DIVE.
2. *Ηγεσία χωρίς αποκλεισμούς* – οφέλη των πολιτικών χωρίς αποκλεισμούς· ποικιλομορφία βάσει φυλής, ηλικίας, αναπηρίας και σεξουαλικού προσανατολισμού.
3. *Ισότητα των φύλων* – τρέχουσες προκλήσεις, γλώσσα χωρίς αποκλεισμούς και συμμαχίες στον τουρισμό και τη φιλοξενία.
4. *Διαπολιτισμική ένταξη* – διαπολιτισμικές έννοιες, μοντέλα πολιτισμικής διάστασης και διαχείριση σε πολυπολιτισμικά πλαίσια.
5. *Μελέτες περιπτώσεων και πρακτικές εφαρμογές* – διατομεακές μελέτες περιπτώσεων· σχεδιασμός σχεδίων DEIB· χρήση του «ηθικού καμβά».

Αξιολόγηση:

- 5 κουίζ ανά κεφάλαιο (70%) – αυτόματη βαθμολόγηση, άμεση ανατροφοδότηση, 2 προσπάθειες ανά κουίζ.
- Τελικό τεστ ενότητας (30%) – βασισμένο σε σενάρια, χρονικά περιορισμένο, ολοκληρωμένο.

Ελάχιστος βαθμός επιτυχίας: **5/10** και στις δύο ενότητες.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Ανεξάρτητη μάθηση, με δικό σας ρυθμό.
- Ψηφιακά κείμενα, εκθέσεις, ενημερωτικά γραφήματα, γλωσσάριο και μελέτες περιπτώσεων.
- Εξασφαλισμένη προσβασιμότητα (υπότιτλοι, μεταγραφές, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ενότητα 5: Βασικές αρχές του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού

Αυτή η ενότητα 3 ECTS (75 ώρες), η οποία είναι πλήρως ασύγχρονη, εισάγει τις **βασικές έννοιες, αρχές και πλαίσια** του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού. Δίνει έμφαση στον τρόπο με τον οποίο οι προορισμοί και οι επιχειρήσεις μπορούν να ευθυγραμμιστούν με τα **Παγκόσμια Κριτήρια Βιώσιμου Τουρισμού (GSTC)** και τους **Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (SDGs)**, προκειμένου να επιτύχουν ισορροπία μεταξύ περιβαλλοντικής ακεραιότητας, κοινωνικοπολιτισμικής ευημερίας και οικονομικής βιωσιμότητας, προωθώντας παράλληλα θετικές αναγεννητικές επιδράσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Ορισμός βασικών εννοιών και αρχών του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων των GSTC και των SDGs.
- **Δεξιότητες:** Σύγκριση πλαισίων βιωσιμότητας και αναγέννησης· εφαρμογή κριτηρίων βασισμένων στα GSTC για την αξιολόγηση προορισμών, επιχειρήσεων ή πολιτικών.
- **Ικανότητες:** Σχεδιασμός μικροστρατηγικών ή εννοιών που ενσωματώνουν περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις για την προώθηση της αναγέννησης.

Δομή & Περιεχόμενο (5 Κεφάλαια):

Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει βίντεο, διαλέξεις, ψηφιακά κείμενα, μελέτες περιπτώσεων, προαιρετικές ασκήσεις και κουίζ:

1. *Εισαγωγή στον βιώσιμο και αναγεννητικό τουρισμό* – εξέλιξη, ορισμοί, SDG 8.9, διατήρηση έναντι αναγέννησης.
2. *Παγκόσμιο Πλαίσιο Βιώσιμου Τουρισμού (GSTC)* – τέσσερις πυλώνες, συστήματα πιστοποίησης, συνδέσεις με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs).
3. *Αρχές του Αναγεννητικού Τουρισμού* – δημιουργία θετικού αντίκτυπου, αποκατάσταση της κοινότητας και του οικοσυστήματος, μελέτες περιπτώσεων.
4. *Συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και φέρουσα ικανότητα* – διακυβέρνηση, συμμετοχικά μοντέλα, φέρουσα ικανότητα, επίλυση συγκρούσεων.
5. *Εφαρμογή της βιωσιμότητας και της αναγέννησης* – μελέτες περιπτώσεων, εργαλεία αξιολόγησης επιπτώσεων, σχεδιασμός αναγεννητικών έργων.

Αξιολόγηση:

- 5 κουίζ ανά κεφάλαιο (70%) – αυτόματη βαθμολόγηση, 10 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, 2 προσπάθειες ανά κουίζ.

- Τελικό τεστ ενότητας (30%) – βασισμένο σε σενάρια, χρονικά περιορισμένο, ολοκληρωμένο.

Βαθμός επιτυχίας: **5/10** και στα δύο μέρη.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Διαδικτυακή μάθηση με πλήρη αυτορρύθμιση του ρυθμού.
- Κείμενα, εκθέσεις, μελέτες περιπτώσεων, γλωσσάριο, ενημερωτικά γραφήματα.
- Εξασφαλισμένη προσβασιμότητα (υπότιτλοι, μεταγραφές, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ενότητα 6: Τοπική ανάπτυξη και συμμετοχή της κοινότητας

Αυτή η ενότητα 3 ECTS (75 ώρες), η οποία είναι πλήρως ασύγχρονη, διερευνά τον ρόλο του **τουρισμού ως κινητήριας δύναμης της τοπικής ανάπτυξης και της ενδυνάμωσης της κοινότητας**. Δίνει έμφαση στον συμμετοχικό σχεδιασμό, στις πρωτοβουλίες υπό την ηγεσία της κοινότητας και στις στρατηγικές που ενισχύουν **την κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανθεκτικότητα** στους τουριστικούς προορισμούς.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Επεξήγηση βασικών θεωριών της τοπικής ανάπτυξης στον τουρισμό· ορισμός της συμμετοχής της κοινότητας και του συμμετοχικού σχεδιασμού.
- **Δεξιότητες:** Εφαρμογή μεθόδων για τον εντοπισμό των ενδιαφερόμενων μερών και την αξιολόγηση των αναγκών της κοινότητας· χρήση εργαλείων για τον σχεδιασμό πρωτοβουλιών τουρισμού με βάση την κοινότητα.
- **Ικανότητες:** Διατύπωση στρατηγικών ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες· κριτική αξιολόγηση των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών επιπτώσεων των τουριστικών έργων.

Δομή & Περιεχόμενο (5 Κεφάλαια):

Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει βίντεο, διαλέξεις, κείμενα, προαιρετικές ασκήσεις και κουίζ:

1. *Βασικές αρχές της τοπικής ανάπτυξης και της συμμετοχής της κοινότητας* – έννοιες, ιστορικές προσεγγίσεις, οφέλη και προκλήσεις.

2. *Χαρτογράφηση των ενδιαφερόμενων μερών και αξιολόγηση των αναγκών της κοινότητας* – προσδιορισμός, συμμετοχικά εργαλεία, ηθικά ζητήματα.
3. *Μοντέλα κοινοτικού τουρισμού* – βέλτιστες πρακτικές παγκοσμίως, πολιτιστική κληρονομιά, τοπική επιχειρηματικότητα.
4. *Διακυβέρνηση, πολιτική και ανάπτυξη ικανοτήτων* – πλαίσια, χρηματοδότηση, κατάρτιση και εκπαίδευση.
5. *Πρακτικές μελέτες περιπτώσεων και σχεδιασμός έργων* – αξιολόγηση πρωτοβουλιών, άσκηση σχεδιασμού έργου.

Αξιολόγηση:

- 5 τεστ ανά κεφάλαιο (70%) – πολλαπλής επιλογής, αυτόματη βαθμολόγηση, 2 προσπάθειες.
- Τελικό τεστ (30%) – ολοκληρωμένο, με χρονικό περιορισμό.

Βαθμός επιτυχίας: **5/10** και στα δύο μέρη.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Ανεξάρτητη, διαδικτυακή μάθηση με δικό σας ρυθμό.
- Ψηφιακά κείμενα, μελέτες περιπτώσεων, ενημερωτικά γραφήματα, γλωσσάριο.
- Εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα (υπότιτλοι, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ενότητα 7: Μάρκετινγκ και επικοινωνία στον αειφόρο τουρισμό

Αυτή η ενότητα 3 ECTS (75 ώρες), η οποία είναι πλήρως ασύγχρονη, διερευνά τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να εφαρμοστούν **οι αρχές του μάρκετινγκ και οι στρατηγικές επικοινωνίας** για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού. Καλύπτει βασικές έννοιες, όπως το **μίγμα μάρκετινγκ (4P/7P)**, την ανάλυση των καταναλωτών, τη δημιουργία επωνυμίας και την ψηφιακή αλληλεπίδραση, ενώ δίνει έμφαση **στην αυθεντικότητα, τη διαφάνεια και την ηθική προώθηση**. Οι φοιτητές μαθαίνουν να σχεδιάζουν ολοκληρωμένα σχέδια μάρκετινγκ και επικοινωνίας που προωθούν τον υπεύθυνο τουρισμό, εξασφαλίζοντας οικονομική βιωσιμότητα και προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον και υποστηρίζοντας τις τοπικές κοινότητες.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Επεξήγηση των εννοιών του μάρκετινγκ και της συνάφειάς τους με τον βιώσιμο τουρισμό.
- **Δεξιότητες:** Να αναλύουν τις τάσεις των καταναλωτών και να εφαρμόζουν ερευνητικές μεθόδους στις τουριστικές αγορές.
- **Ικανότητες:** Να αναπτύσσουν ολοκληρωμένες στρατηγικές μάρκετινγκ που ενσωματώνουν αρχές βιωσιμότητας και ωφελούν τις κοινότητες.

Δομή & Περιεχόμενο (5 Κεφάλαια):

Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει βίντεο, διαλέξεις, κείμενα, μελέτες περιπτώσεων, προαιρετικές ασκήσεις και κουίζ:

1. *Βασικές αρχές του μάρκετινγκ και της βιωσιμότητας στον τουρισμό* – αρχές μάρκετινγκ, τα 7P, σύνδεση της βιωσιμότητας με την προώθηση της εικόνας του προορισμού.
2. *Έρευνα Αγοράς Τουρισμού και Ανάλυση Καταναλωτών* – ερευνητικές μέθοδοι, τμηματοποίηση, συμπεριφορά καταναλωτών, δημιουργία προφίλ βιώσιμου τουρίστα.
3. *Στρατηγικές μάρκετινγκ και branding στον βιώσιμο τουρισμό* – εφαρμογή των 7P, βιώσιμο branding, storytelling, τοποθέτηση.
4. *Βιώσιμο μάρκετινγκ και ψηφιακές επικοινωνίες στον τουρισμό* – αυθεντικά μηνύματα, αποφυγή του «greenwashing», κοινωνικά μέσα και εμπλοκή influencers.
5. *Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μάρκετινγκ για υπεύθυνο τουρισμό* – στρατηγικός σχεδιασμός, συνδυασμός παραδοσιακών και ψηφιακών καναλιών, εμπλοκή των ενδιαφερόμενων μερών, παρακολούθηση.

Αξιολόγηση:

- 5 κουίζ ανά κεφάλαιο (70%) – αυτόματη βαθμολόγηση, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, 2 προσπάθειες.
- Τελικό τεστ (30%) – βασισμένο σε σενάρια, χρονικά περιορισμένο, ολοκληρωμένο.

Βαθμός επιτυχίας: **5/10** και στα δύο μέρη.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Ανεξάρτητη μάθηση, με δικό σας ρυθμό.
- Ψηφιακά κείμενα, μελέτες περιπτώσεων, ενημερωτικά γραφήματα, γλωσσάριο.
- Εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα (υπότιτλοι, μεταγραφές, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ενότητα 8: Κινητικότητα και Τουρισμός Χαμηλού Αντίκτυπου

Αυτή η ενότητα 3 ECTS (75 ώρες), η οποία είναι πλήρως ασύγχρονη, εξετάζει **τις πρακτικές βιώσιμης κινητικότητας στον τουρισμό**, αντιμετωπίζοντας τις περιβαλλοντικές προκλήσεις των ταξιδιών και διερευνώντας στρατηγικές για την ελαχιστοποίηση του **ανθρακικού αποτυπώματος των μεταφορών** στον τουρισμό. Αναδεικνύει πολιτικές, τεχνολογίες και καινοτόμες λύσεις κινητικότητας για την προώθηση πιο βιώσιμων τουριστικών συστημάτων.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Ορισμός των εννοιών της βιώσιμης κινητικότητας· αναγνώριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των διαφόρων τρόπων μεταφοράς.
- **Δεξιότητες:** Αξιολόγηση πολιτικών και εργαλείων που προωθούν τα ταξίδια χαμηλού περιβαλλοντικού αντίκτυπου· ανάλυση καινοτόμων λύσεων μέσω μελετών περιπτώσεων.
- **Ικανότητες:** Ανάπτυξη πρακτικών στρατηγικών κινητικότητας για προορισμούς· εξέταση ηθικών ζητημάτων στον σχεδιασμό της κινητικότητας.

Δομή & Περιεχόμενο (5 Κεφάλαια):

Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει βίντεο, διαλέξεις, κείμενα, προαιρετικές ασκήσεις και κουίζ:

1. *Εισαγωγή στην Κινητικότητα στον Τουρισμό* – εξέλιξη της ταξιδιωτικής συμπεριφοράς· επισκόπηση των συστημάτων μεταφορών στον τουρισμό.
2. *Περιβαλλοντικές επιπτώσεις των μεταφορών στον τουρισμό* – εκπομπές και εξωτερικές επιπτώσεις των τρόπων μεταφοράς.
3. *Πολιτικές και βιώσιμα συστήματα κινητικότητας* – ρυθμιστικά πλαίσια, δημόσιες μεταφορές και ενεργητική κινητικότητα.
4. *Τεχνολογικές και καινοτόμες λύσεις κινητικότητας* – ηλεκτρονική κινητικότητα, κοινή χρήση αυτοκινήτων, έξυπνοι κόμβοι κινητικότητας.
5. *Μελέτες περιπτώσεων και πρακτικές εφαρμογές* – εργαλεία σχεδιασμού κινητικότητας, βέλτιστες πρακτικές, μάθηση με βάση έργα.

Αξιολόγηση:

- 5 κουίζ ανά κεφάλαιο (70%) – πολλαπλής επιλογής, αυτόματη βαθμολόγηση, 2 προσπάθειες.
- Τελικό τεστ (30%) – ολοκληρωμένο, με χρονικό περιορισμό.

Βαθμός επιτυχίας: **5/10** και στα δύο μέρη.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Ανεξάρτητη, διαδικτυακή μάθηση με δικό σας ρυθμό.
- Ψηφιακά κείμενα, εκθέσεις, μελέτες περιπτώσεων, γλωσσάριο, ενημερωτικά γραφήματα.
- Εξασφαλισμένη προσβασιμότητα (υπότιτλοι, μεταγραφές, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ενότητα 9: Έξυπνος και ψηφιακός τουρισμός

Αυτή η ενότητα 3 ECTS (75 ώρες), η οποία είναι πλήρως ασύγχρονη, παρουσιάζει τον ρόλο των **έξυπνων και ψηφιακών τεχνολογιών** στη μεταμόρφωση του τουριστικού κλάδου. Υπογραμμίζει τον τρόπο με τον οποίο τα ψηφιακά εργαλεία μπορούν να βελτιώσουν τη λήψη αποφάσεων, να αυτοματοποιήσουν εργασίες και να υποστηρίξουν τον σχεδιασμό **έξυπνων, βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς τουριστικών λύσεων**, αντιμετωπίζοντας παράλληλα ζητήματα ηθικής, προστασίας της ιδιωτικής ζωής και ένταξης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Επεξήγηση του αντίκτυπου των νέων ψηφιακών τάσεων στον τουρισμό· αξιολόγηση των προκλήσεων σε θέματα ηθικής και προστασίας της ιδιωτικής ζωής.
- **Δεξιότητες:** Εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης στη λήψη αποφάσεων στον τουρισμό.
- **Ικανότητες:** Ενσωμάτωση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης στις τουριστικές πρακτικές, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της ηθικής, της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και της ένταξης.

Δομή & Περιεχόμενο (5 κεφάλαια):

Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει βίντεο, διαλέξεις, κείμενα, ασκήσεις και κουίζ:

1. Ψηφιακή μεταμόρφωση στον τουρισμό και τη φιλοξενία – Τεχνολογίες της Βιομηχανίας 4.0, έξυπνα οικοσυστήματα τουρισμού, εμπειρία πελατών, ανάλυση δεδομένων.
2. Ηθική, προστασία της ιδιωτικής ζωής και ένταξη στον ψηφιακό τουρισμό – Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (GDPR), προστασία δεδομένων, αλγοριθμική μεροληψία, σχεδιασμός χωρίς αποκλεισμούς, κυβερνοασφάλεια.

3. Εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης στη λήψη αποφάσεων – μηχανική μάθηση, προγνωστική ανάλυση, εξατομίκευση, chatbots, ηθικά ζητήματα.
4. Λύσεις γενετικής τεχνητής νοημοσύνης για την αυτοματοποίηση και τη βελτίωση εργασιών – LLMs, δημιουργία περιεχομένου, εξατομίκευση, ηθικοί κίνδυνοι.
5. Εφαρμογή εργαλείων γενετικής τεχνητής νοημοσύνης για το σχεδιασμό μιας έξυπνης τουριστικής λύσης – ευέλικτη διαχείριση έργων, δημιουργία πρωτοτύπων, παρουσίαση καινοτομιών βασισμένων στην τεχνητή νοημοσύνη.

Αξιολόγηση:

- 5 κουίζ ανά κεφάλαιο (70%) – πολλαπλής επιλογής, αυτόματη βαθμολόγηση, 2 προσπάθειες.
- Τελικό τεστ (30%) – ολοκληρωμένο, χρονικά περιορισμένο, βασισμένο σε σενάρια.

Βαθμός επιτυχίας: **5/10** και στα δύο μέρη.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Πλήρως ανεξάρτητη μάθηση, με δικό σας ρυθμό.
- Ψηφιακά κείμενα, μελέτες περιπτώσεων, εκθέσεις, γλωσσάριο, ενημερωτικά γραφήματα.
- Εξασφαλισμένη προσβασιμότητα (υπότιτλοι, μεταγραφές, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ενότητα 10: Στρατηγικός Σχεδιασμός και Οικονομικές Επιπτώσεις του Τουρισμού

Αυτή η ενότητα 3 ECTS (75 ώρες), η οποία είναι πλήρως ασύγχρονη, παρέχει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση του **οικονομικού ρόλου του τουρισμού και της ενσωμάτωσής του σε άλλους τομείς**, ενώ παράλληλα εκπαιδεύει τους φοιτητές στον **στρατηγικό σχεδιασμό και στα βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα**. Το μάθημα εξοπλίζει τους μαθητές με πρακτικά εργαλεία για την αξιολόγηση της συμβολής του τουρισμού στην οικονομία, τον σχεδιασμό στρατηγικών για τους προορισμούς και την αξιολόγηση της οικονομικής σκοπιμότητας των πρωτοβουλιών βιωσιμότητας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Επεξήγηση της συμβολής του τουρισμού στο ΑΕΠ και στην απασχόληση· συζήτηση της ενοποίησής του με άλλους τομείς.
- **Δεξιότητες:** Ανάλυση περιπτωσιολογικών μελετών βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων· διεξαγωγή αναλύσεων SWOT και κόστους-οφέλους.

- **Ικανότητες:** Ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης προορισμών· αξιολόγηση της οικονομικής βιωσιμότητας πρωτοβουλιών βιωσιμότητας.

Δομή & Περιεχόμενο (5 κεφάλαια):

Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει βίντεο, διαλέξεις, κείμενα, μελέτες περιπτώσεων, προαιρετικές ασκήσεις και κουίζ:

1. *Ο τουρισμός ως πυλώνας της οικονομίας* – ΑΕΠ, απασχόληση, δορυφορικός λογαριασμός τουρισμού, πολλαπλασιαστές, εποχικότητα.
2. *Ο τουρισμός και οι συνδέσεις του με άλλους τομείς* – γεωργία, μεταφορές, πολιτισμός, κοινωνικές επιπτώσεις, ανάπτυξη της κοινότητας.
3. *Στρατηγική διαχείριση προορισμών* – εργαλεία σχεδιασμού, branding, τοποθέτηση, ανθεκτικότητα, διαχείριση κρίσεων.
4. *Βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα στον τουρισμό* – καινοτομία, πιστοποιήσεις, εξισορρόπηση ανθρώπων-πλανήτη-κέρδους.
5. *Αξιολόγηση της οικονομικής προοπτικής της βιωσιμότητας* – ανάλυση κόστους-οφέλους, μηχανισμοί χρηματοδότησης, μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Αξιολόγηση:

- 5 κουίζ ανά κεφάλαιο (70%) – αυτόματη βαθμολόγηση, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, 2 προσπάθειες.
- Τελικό τεστ (30%) – βασισμένο σε σενάρια, χρονικά περιορισμένο, ολοκληρωμένο.

Βαθμός επιτυχίας: **5/10** και στα δύο μέρη.

Διδακτική προσέγγιση και πόροι:

- Διαδικτυακή μάθηση με πλήρη αυτορρύθμιση του ρυθμού.
- Ψηφιακά κείμενα, εκθέσεις, μελέτες περιπτώσεων, ενημερωτικά γραφήματα, γλωσσάριο.
- Εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα (υπότιτλοι, μεταγραφές, συμβατότητα με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει ένα δομημένο σε ενότητες πρόγραμμα σπουδών που προσφέρεται με τη μορφή μικρο-πιστοποιητικών, σχεδιασμένο να εξοπλίσει τους μαθητές με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται για την προώθηση του

βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού. Κάθε ενότητα αντιστοιχεί σε 3 πιστωτικές μονάδες ECTS, είναι πλήρως προαιρετική και μπορεί να παρακολουθηθεί ανεξάρτητα, προσφέροντας ευέλικτες και εξατομικευμένες διαδρομές μάθησης τόσο για προπτυχιακούς φοιτητές όσο και για όσους επιδιώκουν τη δια βίου μάθηση.

Το πρόγραμμα σπουδών είναι ευθυγραμμισμένο με τα Παγκόσμια Κριτήρια Βιώσιμου Τουρισμού (GSTC), διασφαλίζοντας ότι το περιεχόμενό του αντανακλά διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα στους τομείς της διαχείρισης της βιωσιμότητας, της συμμετοχής της κοινότητας, της περιβαλλοντικής ευθύνης και του ηθικού μάρκετινγκ. Υποστηρίζει επίσης συστήματα μικροπιστοποιήσεων, επιτρέποντας στους μαθητές να συσσωρεύουν και να μεταφέρουν αναγνωρισμένη μάθηση σε επίσημα και ανεπίσημα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Κάθε εγγραφή σε ενότητα περιλαμβάνει:

- Σαφώς καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα που προσδιορίζουν τις αναμενόμενες ικανότητες.
- Μια ποικιλία διδακτικών μεθόδων, όπως η ενεργητική μάθηση, η μάθηση με βάση τα έργα, η παιχνιδιοποίηση και η συνεργασία με τον κλάδο.
- Άμεση ευθυγράμμιση με τα Κριτήρια του GSTC για την ενίσχυση της παγκόσμιας συνάφειας του προγράμματος σπουδών.
- Οι διδακτικές μέθοδοι είναι προσαρμόσιμες και μπορούν να διαμορφωθούν ανάλογα με τις παιδαγωγικές πλατφόρμες, τα ψηφιακά εργαλεία και τις μορφές παράδοσης που διατίθενται σε κάθε ίδρυμα, επιτρέποντας μέγιστη ευελιξία τόσο σε περιβάλλοντα δια ζώσης όσο και σε διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης.

Το πλαίσιο αυτό εξασφαλίζει μια συνεκτική, επεκτάσιμη και παγκοσμίως σχετική προσέγγιση στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό, η οποία είναι τόσο ακαδημαϊκά αυστηρή όσο και ευαίσθητη στις ανάγκες του κλάδου.

Τίτλος Ενότητας	ECTS	Υποχρεωτικό Προαιρετικό	Μαθησιακή διαδρομή	Μαθησιακά Αποτελέσματα	Μέθοδοι διδασκαλίας	Σύμφωνο με τα κριτήρια του GSTC
Βασικές αρχές του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Κατανόηση των αρχών του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού· διάκριση από τον μαζικό	Ενεργητική μάθηση, αναστρεφόμενη τάξη	A1 B1 D1

				τουρισμό· αναγνώριση της συμβολής στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs).		
Στρατηγικός σχεδιασμός και οικονομικές επιπτώσεις του τουρισμού	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Επεξήγηση του οικονομικού ρόλου του τουρισμού· ενοποίηση του τουρισμού με άλλους τομείς· αξιολόγηση βιώσιμων επιχειρηματικών στρατηγικών.	Αναστρεφόμενη τάξη, μάθηση βασισμένη σε προβλήματα, ενεργητική μάθηση, συνεργασία με τον κλάδο	A2 C1 D2
Αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Προσδιορισμός δεικτών βασικής απόδοσης (KPI) βιωσιμότητας· διαχείριση τουριστικών ροών· εφαρμογή αρχών ESG· διεξαγωγή ανάλυσης κόστους-οφέλους.	Ενεργητική μάθηση, μάθηση με βάση τα προβλήματα	A1 C2 D2 C3 D3
Μάρκετινγκ και επικοινωνία στον αειφόρο τουρισμό	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Εφαρμογή του μίγματος μάρκετινγκ· ανάπτυξη ψηφιακών στρατηγικών· σχεδιασμός επικοινωνίας για τον βιώσιμο τουρισμό.	Ενεργητική μάθηση, παιχνιδιοποίηση, μάθηση βάσει έργων	
Περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων· εφαρμογή στρατηγικών μείωσης των εκπομπών άνθρακα και της κατανάλωσης πόρων· ανάπτυξη σχεδίων μείωσης του οικολογικού αποτυπώματος.	Μάθηση με βάση τα προβλήματα, Μάθηση με βάση τα έργα	B2 D1 D2
Κυκλικός και αναγεννητικός τουρισμός	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας· διαχείριση τροφίμων και γενικών αποβλήτων· προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των αναγεννητικών πρακτικών.	Ενεργητική μάθηση, προσομοιώσεις βασισμένες σε προβλήματα	B2 D2 D1
Τοπική ανάπτυξη και συμμετοχή της κοινότητας	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Αξιολόγηση του αντίκτυπου στην κοινότητα· δημιουργία συνεργασιών· ενσωμάτωση παραδόσεων· συμμετοχή στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	Ενεργητική μάθηση, συνεργασία με τον κλάδο, μάθηση με βάση τα έργα	B1 C1 C4
Ηθική, ένταξη και κοινωνικές αξίες στον τουρισμό	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Εφαρμογή ηθικών πρακτικών στον τουρισμό· προώθηση της ένταξης και της ισότητας των φύλων· ανάπτυξη τουριστικών	Μάθηση με βάση τα προβλήματα, παιχνιδιοποίηση, μάθηση με βάση τα έργα,	A3 B1 C4

				προϊόντων χωρίς αποκλεισμούς.	αναστρεφόμενη τάξη	
Έξυπνος και ψηφιακός τουρισμός	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Χρήση τεχνητής νοημοσύνης, blockchain και ψηφιακών εργαλείων για τον σχεδιασμό και την προώθηση· προσομοίωση σεναρίων βιώσιμου τουρισμού.	Παιχνιδοποίηση, Προσομοιώσεις, Συνεργασία με τον κλάδο	D3 D2 A1
Κινητικότητα και τουρισμός χαμηλού περιβαλλοντικού αντίκτυπου	3	Προαιρετικό	Προπτυχιακό	Ανάλυση των επιπτώσεων της κινητικότητας· εφαρμογή στρατηγικών για βιώσιμες μεταφορές και έλεγχο του υπερτουρισμού.	Μάθηση με βάση τα έργα	C2 D1

***Κριτήρια GSTC**

A1 (Διαχείριση βιωσιμότητας),
D1 (Βιώσιμοι προορισμοί)
C1 (Διαχείριση επισκεπτών)
A1 (Παρακολούθηση)
D2 (Απόδοση βιωσιμότητας)
D3 (Ευαισθητοποίηση)
D2 (Κυκλική οικονομία)
B1 (Τοπική ευημερία)
C4 (Πολιτιστική κληρονομιά)
B1 (Κοινωνική ένταξη)
D3 (Καινοτομία)
A1 (Συστήματα διαχείρισης)
D2 (Τεχνολογία για τη βιωσιμότητα)
C2 (Διαχείριση κινητικότητας)
περιβαλλοντικού αντίκτυπου)

B1 (Οφέλη για την κοινότητα),
A2 (Νομική συμμόρφωση),
D2 (Οικονομικά οφέλη)
C2 (Υπερτουρισμός)
C3 (Ακρίβεια μάρκετινγκ)
B2 (Προστασία του περιβάλλοντος)
D1 (Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας)
C1 (Συμμετοχή της κοινότητας)
A3 (Ηθική)
C4 (Ισότητα των φύλων)
D2 (Τεχνολογία για τη βιωσιμότητα)
D3 (Καινοτομία)
A1 (Συστήματα διαχείρισης)
D1 (Μεταφορές χαμηλού

3. Σχέδιο διάδοσης

Το παρόν κεφάλαιο παρουσιάζει το πλαίσιο διάδοσης, περιγράφοντας λεπτομερώς τις μεθόδους και τα κανάλια μέσω των οποίων θα προωθηθεί και θα ενσωματωθεί το πρόγραμμα σπουδών. Η στρατηγική διάδοσης για το WP2-8 έχει σχεδιαστεί ώστε να εξασφαλίσει τη μέγιστη δυνατή προβολή, προσβασιμότητα και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο του Προγράμματος Σπουδών για τον Βιώσιμο Τουρισμό που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου Erasmus+ KA220-HED. Στόχος είναι η προσέγγιση διαφορετικών ομάδων κοινού, συμπεριλαμβανομένων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επαγγελματιών του τουρισμού, υπευθύνων χάραξης πολιτικής, φοιτητών και της ευρύτερης κοινότητας, σε συνάρτηση με την κύρια αποστολή του έργου, που είναι η προώθηση της βιωσιμότητας και των αναγεννητικών πρακτικών σε ολόκληρη την Ευρώπη.

- **Διάδοση σε επίπεδο κοινοπραξίας**

Όλα τα συνεργαζόμενα ιδρύματα θα διαδώσουν ενεργά το πρόγραμμα σπουδών μέσω των επίσημων καναλιών τους, όπως οι ιστοσελίδες των ιδρυμάτων, οι λογαριασμοί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα δελτία τύπου. Κάθε εταίρος θα δημοσιεύει ενημερώσεις και ειδικά άρθρα στις ιστοσελίδες του οργανισμού του, διασφαλίζοντας ότι τα αποτελέσματα θα είναι ορατά τόσο στα ακαδημαϊκά όσο και στα επαγγελματικά δίκτυα. Επιπλέον, όλοι οι εταίροι θα μοιράζονται τακτικές ενημερώσεις μέσω των επίσημων λογαριασμών τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (LinkedIn, Instagram, X/Twitter, YouTube), με στόχο να προσελκύσουν νεανικό κοινό και να εξασφαλίσουν ευρεία ψηφιακή προβολή.

- **Ψηφιακό οικοσύστημα EcoHarmony**

Το πρόγραμμα σπουδών και οι σχετικοί πόροι θα δημοσιευτούν στον επίσημο ιστότοπο του έργου <https://eco-harmony.eu/>, ο οποίος θα λειτουργεί ως κεντρικός κόμβος διάδοσης. Ο ιστότοπος θα παρέχει δυνατότητα ελεύθερης λήψης του προγράμματος σπουδών, επεξηγηματικών γραφικών και πολυμεσικού υλικού, ώστε να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα για ένα ευρύ κοινό. Επιπλέον, ειδικές αναρτήσεις στο blog και ενημερώσεις θα τοποθετούν το πρόγραμμα σπουδών στο πλαίσιο των τρεχουσών δραστηριοτήτων του έργου, καθιστώντας τη διάδοση δυναμική και διαδραστική.

- **Επαγγελματική δικτύωση και προβολή μέσω του LinkedIn**

Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο LinkedIn ως επαγγελματικό εργαλείο διάδοσης. Τα μέλη της κοινοπραξίας θα δημοσιεύουν τακτικές ενημερώσεις, θα αναδεικνύουν τα επιτεύγματα και θα μοιράζονται τις σκέψεις τους σχετικά με τη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης του προγράμματος σπουδών. Οι αναρτήσεις θα κοινοποιούνται τόσο μέσω των ατομικών λογαριασμών μελών του διδακτικού προσωπικού, ερευνητών και διαχειριστών του έργου, όσο και μέσω των θεσμικών σελίδων στο LinkedIn, εξασφαλίζοντας τη μέγιστη επαγγελματική προβολή.

- **Διάδοση στον ακαδημαϊκό χώρο και στον τομέα της πολιτικής**

Εκτός από τη ψηφιακή διάδοση, το πρόγραμμα σπουδών θα παρουσιαστεί επίσης σε ακαδημαϊκά συνέδρια, συμπόσια και εργαστήρια με θέμα τον βιώσιμο τουρισμό, την καινοτομία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και τη συνεργασία στο πλαίσιο του Erasmus+. Όπου είναι εφικτό, οι δραστηριότητες αυτές θα καλύπτουν τόσο εκδηλώσεις σε εθνικό επίπεδο όσο και σημαντικά ευρωπαϊκά συνέδρια. Επιλεγμένα τμήματα του προγράμματος σπουδών θα διαδοθούν επίσης σε άρθρα που έχουν υποβληθεί σε αξιολόγηση από ομότιμους, ενημερωτικά δελτία πολιτικής και ακαδημαϊκά έγγραφα εργασίας, απευθυνόμενα σε υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και φορείς της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό εξασφαλίζει ότι τα αποτελέσματα του έργου δεν είναι μόνο ορατά, αλλά και επικυρωμένα και ενσωματωμένα στον ακαδημαϊκό διάλογο.

- **Εκδηλώσεις πολλαπλασιασμού και τοπική συμμετοχή**

Κάθε εταίρος θα ενσωματώσει δραστηριότητες διάδοσης στις εκδηλώσεις πολλαπλασιασμού και στα τοπικά σεμινάρια του, διασφαλίζοντας ότι το πρόγραμμα σπουδών θα φτάσει απευθείας σε εκπαιδευτικούς, εργοδότες, φοιτητές και εκπροσώπους της κοινότητας. Οι εκδηλώσεις αυτές θα προσφέρουν ευκαιρίες για την παρουσίαση των ενοτήτων, τη δοκιμαστική εφαρμογή του υλικού και τη συλλογή περαιτέρω ανατροφοδότησης. Η διάδοση σε τοπικό επίπεδο θα βασιστεί επίσης σε δελτία τύπου στα τοπικά και περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, εξασφαλίζοντας ευρεία προβολή πέρα από τον ακαδημαϊκό χώρο.

- **Ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα**

Η κοινοπραξία θα αξιοποιήσει ενεργά τη συμμετοχή της σε καθιερωμένα ευρωπαϊκά δίκτυα για την ευρεία διάδοση του προγράμματος σπουδών. Για παράδειγμα, θα πραγματοποιηθεί συνεργασία μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τον Βιώσιμο Τουρισμό (ENAT) <https://www.accessibletourism.org>, της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Διεθνή Εκπαίδευση (EAIE) <https://www.eaie.org> και της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πανεπιστημίων (EUA) <https://eua.eu>. Οι συνεργασίες με επαγγελματικές ενώσεις, εμπορικά επιμελητήρια και φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης θα διασφαλίσουν περαιτέρω ότι η διάδοση θα επεκταθεί πέρα από τον ακαδημαϊκό χώρο και θα εμπλέξει άμεσα τους φορείς του κλάδου.

- **Ψηφιακά εργαλεία και Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι (ΑΕΠ)**

Για να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και η προσβασιμότητα, όλα τα αποτελέσματα του προγράμματος σπουδών θα αναρτηθούν ως Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι (OER) στον ιστότοπο του έργου και, όπου είναι δυνατόν, σε θεσμικά αποθετήρια. Θα δημιουργηθούν σύντομα επεξηγηματικά βίντεο και οπτικές περιλήψεις, ώστε το υλικό να καταστεί πιο προσβάσιμο σε μη ακαδημαϊκό κοινό. Η χρήση ψηφιακής αφήγησης και πληροφορικών γραφικών θα ενισχύσει περαιτέρω τον αντίκτυπο και την προβολή των αποτελεσμάτων.

- **Ομάδες-στόχοι και εξατομικευμένη επικοινωνία**

Το σχέδιο διάδοσης διαφοροποιεί τις στρατηγικές επικοινωνίας ανάλογα με τις ακόλουθες ομάδες-στόχους:

Φοιτητές και νέοι επαγγελματίες: μέσω εκστρατειών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ελκυστικού οπτικού υλικού και διαδραστικών παρουσιάσεων.

Εκπαιδευτικοί και ακαδημαϊκοί: μέσω επιστημονικών δημοσιεύσεων, εργαστηρίων και άμεσης διανομής διδακτικού υλικού.

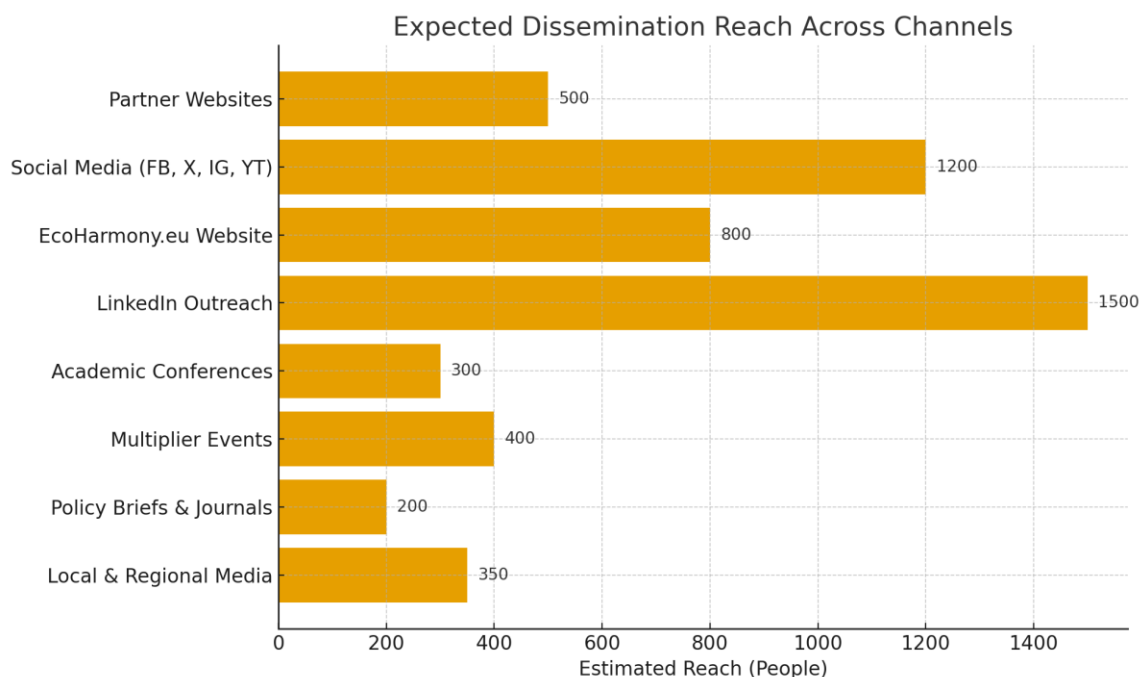

Ενδιαφερόμενοι φορείς του κλάδου και εργοδότες: μέσω επαγγελματικών δικτύων, του LinkedIn, εκδηλώσεων πολλαπλασιασμού και ενημερωτικών σημειωμάτων πολιτικής.

Υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και θεσμικά όργανα: μέσω ενημερωτικών δελτίων, συνεδρίων και οργανωμένης διάδοσης στο πλαίσιο ευρωπαϊκών πλατφορμών.

- **Βιωσιμότητα και μακροπρόθεσμη προβολή**

Τέλος, οι δραστηριότητες διάδοσης δεν θα τερματιστούν με την ολοκλήρωση του έργου. Η κοινοπραξία θα διασφαλίσει ότι το Πρόγραμμα Σπουδών για τον Βιώσιμο Τουρισμό θα παραμείνει ορατό και προσβάσιμο για τα επόμενα χρόνια, διατηρώντας τον ιστότοπο του έργου, ενσωματώνοντας τις ενότητες στα προγράμματα σπουδών των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων και ενσωματώνοντας τα αποτελέσματα στις μακροπρόθεσμες στρατηγικές των εμπλεκόμενων οργανισμών.

Οι αριθμοί που παρουσιάζονται αντιστοιχούν στην προβλεπόμενη εμβέλεια κατά τους πρώτους δώδεκα μήνες υλοποίησης του έργου

4. Εκπαιδευτικός αντίκτυπος

Το παρόν κεφάλαιο αξιολογεί τον εκπαιδευτικό αντίκτυπο του Προγράμματος Σπουδών για τον Βιώσιμο Τουρισμό, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να εξοπλίζει τους μαθητές με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις αξίες που είναι απαραίτητες για υπεύθυνες και προσανατολισμένες στο μέλλον τουριστικές πρακτικές. Μέσω μιας διεπιστημονικής και βιωματικής προσέγγισης, το πρόγραμμα σπουδών καλύπτει βασικούς τομείς όπως η περιβαλλοντική βιωσιμότητα, η οικονομική στρατηγική, η συμμετοχή της κοινότητας, η ηθική και η ψηφιακή καινοτομία.

Κάθε ενότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη ικανοτήτων που ευθυγραμμίζονται με τους παγκόσμιους στόχους βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της κατανόησης του αναγεννητικού τουρισμού, των αρχών της κυκλικής οικονομίας και της κινητικότητας χαμηλού περιβαλλοντικού αντίκτυπου. Το πρόγραμμα σπουδών καλλιεργεί την κριτική σκέψη, την επίλυση προβλημάτων και τη συνεργασία μέσω ενεργητικών μεθόδων μάθησης, όπως η μάθηση βάσει έργων, η επιτόπια έρευνα (όπου εφαρμόζεται), η παιχνιδιοποίηση και οι συνεργασίες με τον κλάδο (όπου εφαρμόζεται).

Μέσω της ενσωμάτωσης πραγματικών προκλήσεων και καινοτόμων διδακτικών στρατηγικών, το πρόγραμμα σπουδών διασφαλίζει ότι οι φοιτητές όχι μόνο ενημερώνονται σχετικά με τον βιώσιμο τουρισμό, αλλά και αποκτούν τα εφόδια για να γίνουν φορείς αλλαγής εντός του κλάδου. Ο εκπαιδευτικός του αντίκτυπος αντανακλάται στην ικανότητα των μαθητών να εφαρμόζουν βιώσιμες αρχές σε ποικίλα τουριστικά πλαίσια, συμβάλλοντας τόσο στην τοπική ανάπτυξη όσο και στις παγκόσμιες προσπάθειες βιωσιμότητας.

Στην επόμενη ενότητα, θα παρουσιάσουμε το πρωτόκολλο για τη συλλογή και ανάλυση ανατροφοδότησης, το οποίο θα περιλαμβάνει απόψεις από φοιτητές, διδάσκοντες, φορείς του κλάδου και την ευρύτερη κοινότητα. Αυτή η ανατροφοδότηση θα αποτελέσει πολύτιμη πηγή για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος σπουδών και θα καθοδηγήσει μελλοντικές βελτιώσεις.

3.1. Πρωτόκολλο ανατροφοδότησης: Εκπαιδευτικός αντίκτυπος του προγράμματος σπουδών

1. Σκοπός

Σκοπός του παρόντος πρωτοκόλλου είναι η συστηματική συλλογή και ανάλυση ανατροφοδότησης από **φοιτητές, διδάσκοντες και εμπειρογνώμονες**, με στόχο την αξιολόγηση του **εκπαιδευτικού αντίκτυπου** του Προγράμματος Σπουδών για τον Βιώσιμο Τουρισμό. Η αξιολόγηση αυτή θα αποτελέσει τη βάση για μελλοντικές βελτιώσεις και θα

διασφαλίσει ότι το πρόγραμμα σπουδών αναπτύσσει γνώσεις, δεξιότητες και αξίες για έναν υπεύθυνο και αναγεννητικό τουρισμό.

2. Ομάδες-στόχοι

1. **Διδάσκοντες** που υλοποιούν τα μαθήματα κατά τη διάρκεια της πιλοτικής φάσης.
2. **Φοιτητές** που είναι εγγεγραμμένοι στα πιλοτικά μαθήματα.
3. **Εμπειρογνώμονες / Ενδιαφερόμενοι φορείς** (προαιρετικά) που παρέχουν επικύρωση και επαγγελματικές απόψεις.

3. Μέθοδοι συλλογής σχολίων

Η ανατροφοδότηση θα συλλεχθεί μέσω δομημένων ερωτηματολογίων:

3.1 Αξιολόγηση διδασκόντων

- **Εργαλείο:** Ερωτηματολόγιο ανατροφοδότησης για τους διδάσκοντες – Διαδικτυακή πιλοτική εφαρμογή των ενοτήτων που έχουν αναπτυχθεί
- **Θέματα που καλύπτονται:**
 - Γενικές πληροφορίες (ενότητα, ίδρυμα, αριθμός φοιτητών, πλατφόρμα, διδακτικές μέθοδοι)
 - Εμπειρία υλοποίησης (διαδικτυακή παράδοση, καταλληλότητα, συμμετοχή, τεχνικά ζητήματα)
 - Εκπαιδευτικός αντίκτυπος (κατανόηση των φοιτητών, ανάπτυξη ικανοτήτων, ευαισθητοποίηση, συνεργασία)
 - Ανασκόπηση και προτάσεις (θετικά στοιχεία, βελτιώσεις, συστάσεις)

3.2 Αξιολόγηση από τους φοιτητές

- **Εργαλείο:** Ερωτηματολόγιο ανατροφοδότησης μαθητών – Αξιολόγηση μαθησιακής ενότητας
- **Θέματα που καλύπτονται:**
 - Γενική εμπειρία (συνολική βαθμολογία, σαφήνεια, συμμετοχή)
 - Μαθησιακά αποτελέσματα (επίτευξη στόχων, νέες γνώσεις/δεξιότητες)
 - Εμπλοκή και κίνητρα (συμμετοχή, προτιμώμενες δραστηριότητες, κριτική σκέψη)

- ο Συνάφεια και αντίκτυπος (συνάφεια με την πραγματική ζωή, ευαισθητοποίηση για τη βιωσιμότητα, σύσταση)
- ο Προτάσεις (βελτιώσεις, ασαφή σημεία, μελλοντικά θέματα)
- ο Κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά (φύλο, ηλικία, επίπεδο σπουδών, απασχόληση, τόπος διαμονής)

4. Χρόνος υποβολής ανατροφοδότησης

- **Διδάσκοντες:** Αμέσως μετά την ολοκλήρωση της ενότητας
- **Φοιτητές:** Αμέσως μετά την ολοκλήρωση της ενότητας
- **Εμπειρογνώμονες:** Μετά την αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών ή την ολοκλήρωση της πιλοτικής εφαρμογής

5. Διαδικασία συλλογής δεδομένων

1. **Διανομή:** Τα ερωτηματολόγια θα αποσταλούν ψηφιακά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, LMS ή πλατφορμών ερευνών.
2. **Ενημερωμένη συγκατάθεση:** Οι συμμετέχοντες θα επιβεβαιώσουν ότι έχουν κατανοήσει και θα δώσουν τη συγκατάθεσή τους πριν συμπληρώσουν την έρευνα.
3. **Εμπιστευτικότητα:** Οι απαντήσεις είναι ανώνυμες· θα αναλυθούν μόνο τα συγκεντρωτικά δεδομένα.

6. Ανάλυση

- Τα ποσοτικά δεδομένα (κλίμακες Likert) θα συνοψιστούν στατιστικά (συχνότητες, ποσοστά, μέσες βαθμολογίες).
- Τα ποιοτικά δεδομένα (ανοιχτού τύπου απαντήσεις) θα αναλυθούν θεματικά για την εξαγωγή συμπερασμάτων, προτύπων και προτάσεων.
- Θα γίνουν συγκρίσεις μεταξύ των αντιλήψεων των διδασκόντων και των φοιτητών, προκειμένου να εντοπιστούν οι ομοιότητες και οι διαφορές.

7. Υποβολή εκθέσεων

- Μια συνοπτική έκθεση θα περιλαμβάνει:
 - ο Αξιολόγηση της συμμετοχής των φοιτητών, των μαθησιακών αποτελεσμάτων και της ανάπτυξης ικανοτήτων
 - ο Αποτελεσματικότητα των μεθόδων διδασκαλίας και των ψηφιακών εργαλείων
 - ο Σχόλια σχετικά με την ευαισθητοποίηση και την εφαρμογή σε θέματα βιωσιμότητας
 - ο Προτάσεις για βελτιώσεις στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του μαθήματος
- Η έκθεση θα αναρτηθεί στο αποθετήριο του έργου (Teams) και θα κοινοποιηθεί σε όλους τους εταίρους.

3.1.1. Αξιολόγηση της υλοποίησης των διαδικτυακών ενοτήτων από τους διδάσκοντες

Στο πλαίσιο της πιλοτικής φάσης του έργου ανάπτυξης του προγράμματος σπουδών, κάθε συνεργαζόμενο ίδρυμα υλοποιεί επιλεγμένες ενότητες που σχεδιάστηκαν από κοινού και βρίσκονται σε φάση πιλοτικής δοκιμής. Όλες οι ενότητες παραδίδονται μέσω μιας διαδικτυακής πλατφόρμας, χρησιμοποιώντας καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας που συνάδουν με τις αρχές της αειφορίας και του αναγεννητικού τουρισμού.

Το παρόν ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε διδάσκοντες που συμμετείχαν στην ανάπτυξη των ενοτήτων και τώρα επιβλέπουν την ηλεκτρονική εφαρμογή τους.

Ερωτηματολόγιο ανατροφοδότησης διδασκόντων – Διαδικτυακή πιλοτική υλοποίηση των ενοτήτων που αναπτύχθηκαν

Ενότητα 1: Γενικές πληροφορίες

- 1. Τίτλος μαθήματος:**
- 2. Συνεργαζόμενο ίδρυμα:**
- 3. Αριθμός συμμετεχόντων φοιτητών:**
- 4. Χρησιμοποιούμενη διαδικτυακή πλατφόρμα:**
- 5. Εφαρμοζόμενες διδακτικές μέθοδοι:**
 - ☐ Ενεργητική μάθηση
 - ☐ Αναστρεφόμενη τάξη

- c. ☐ Μάθηση βασισμένη σε προβλήματα
- d. ☐ Μάθηση με βάση τα έργα
- e. ☐ Παιχνιδοποίηση
- f. ☐ Προσομοιώσεις
- g. ☐ Συνεργασία με τη βιομηχανία
- h. ☐ Άλλο: _____

Ενότητα 2: Εμπειρία εφαρμογής

6. Πώς θα αξιολογούσατε τη συνολική εφαρμογή της ενότητας στο διαδικτυακό περιβάλλον;

- ☐ Άριστη
- ☐ Καλή
- ☐ Μέτρια
- ☐ Κακή

7. Ήταν το περιεχόμενο του μαθήματος κατάλληλο για το επίπεδο και τη μορφή των φοιτητών;

- ☐ Συμφωνώ απόλυτα
- ☐ Συμφωνώ
- ☐ Ουδέτερο
- ☐ Διαφωνώ
- ☐ Διαφωνώ απόλυτα

8. Ήταν τα ψηφιακά εργαλεία και οι λειτουργίες της πλατφόρμας επαρκή για την υποστήριξη της παράδοσης της ενότητας;

- ☐ Ναι, πλήρως
- ☐ Ναι, εν μέρει
- ☐ Όχι

9. Συμμετείχαν ενεργά οι φοιτητές στο περιεχόμενο του μαθήματος και στις διαδικτυακές δραστηριότητες;

- ☐ Πολύ ενεργά

- ☐ Μέτρια
- ☐ Ελάχιστα
- ☐ Καθόλου

10. Υπήρξαν τεχνικές ή παιδαγωγικές δυσκολίες κατά τη διάρκεια της υλοποίησης;

Ενότητα 3: Εκπαιδευτικός αντίκτυπος

11. Σε ποιο βαθμό οι μαθητές έδειξαν ότι κατανόησαν τις βασικές έννοιες;

- ☐ Πλήρως
- ☐ Σε μεγάλο βαθμό
- ☐ Εν μέρει
- ☐ Καθόλου

12. Συνέβαλε το μάθημα στην ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων (π.χ. βιωσιμότητα, καινοτομία, συμμετοχή στην κοινότητα);

- ☐ Ναι, σε σημαντικό βαθμό
- ☐ Ναι, σε μέτριο βαθμό
- ☐ Ελαφρώς
- ☐ Καθόλου

13. Η ενότητα συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση των φοιτητών σχετικά με τη βιωσιμότητα και τον αναγεννητικό τουρισμό;

- ☐ Συμφωνώ απόλυτα
- ☐ Συμφωνώ
- ☐ Ουδέτερο
- ☐ Διαφωνώ
- ☐ Διαφωνώ απόλυτα

14. Το μάθημα ενθάρρυνε τη συνεργασία, την κριτική σκέψη ή τη δημιουργικότητα μεταξύ των μαθητών;

- ☐ Ναι, και τα τρία
- ☐ Ναι, μερικά

- ☐ Όχι

Ενότητα 4: Ανασκόπηση και προτάσεις

Ποιες πτυχές του μαθήματος λειτούργησαν ιδιαίτερα καλά στο διαδικτυακό περιβάλλον;

Τι θα βελτιώνατε ή θα αλλάζατε σε μελλοντικές διαδικτυακές υλοποιήσεις;

Θα συνιστούσατε αυτό το μάθημα για ευρύτερη χρήση σε διαδικτυακά προγράμματα σπουδών;

- ☐ Σίγουρα
- ☐ Πιθανώς
- ☐ Δεν είμαι σίγουρος
- ☐ Μάλλον όχι
- ☐ Σίγουρα όχι

3.1.2. Πρόταση ερωτηματολογίου για τους φοιτητές

Μετά την πιλοτική εφαρμογή **των επιλεγμένων ενοτήτων** στους φοιτητές, θα διεξαχθεί μια δομημένη διαδικασία ανατροφοδότησης για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού τους αντίκτυπου. Η αξιολόγηση θα βασιστεί σε ένα τυποποιημένο ερωτηματολόγιο, σχεδιασμένο ώστε να καταγράψει τις αντιλήψεις των φοιτητών σχετικά με το περιεχόμενο των μαθημάτων, τα μαθησιακά αποτελέσματα, τις μεθόδους διδασκαλίας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την ευαισθητοποίηση σε θέματα βιωσιμότητας, καθώς και τις προτάσεις τους για βελτίωση.

Στόχος είναι η αξιολόγηση:

- ☐ Την εμπλοκή και την ικανοποίηση των φοιτητών
- ☐ Την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- ☐ Την αποτελεσματικότητα των μεθόδων διδασκαλίας
- ☐ Την ανάπτυξη σχετικών δεξιοτήτων
- ☐ Την ευαισθητοποίηση και την κινητοποίηση σε θέματα βιωσιμότητας
- ☐ Περιοχές που χρήζουν βελτίωσης στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του μαθήματος

Η συμμετοχή στην αξιολόγηση είναι υποχρεωτική. Οι φοιτητές θα ενημερωθούν ότι τα σχόλιά τους είναι ανώνυμα και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για ακαδημαϊκούς σκοπούς και για την ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών.

Πριν συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο, οι φοιτητές θα λάβουν μια σύντομη εξήγηση σχετικά με τον σκοπό της αξιολόγησης. Θα τους ζητηθεί να επιβεβαιώσουν τη συγκατάθεσή τους για συμμετοχή, αφού έχουν ενημερωθεί πλήρως.

Το ερωτηματολόγιο θα διανεμηθεί ψηφιακά (π.χ. μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, συστήματος διαχείρισης μάθησης ή πλατφόρμας ερευνών). Περιλαμβάνει τόσο κλειστές ερωτήσεις που χρησιμοποιούν κλίμακες Likert όσο και ανοιχτές ερωτήσεις για ποιοτικές πληροφορίες.

Όλες οι απαντήσεις θα αντιμετωπίζονται με εμπιστευτικότητα. Δεν θα συλλέγονται προσωπικά στοιχεία ταυτοποίησης πέραν των βασικών δημογραφικών πληροφοριών (π.χ. ηλικιακή ομάδα, φύλο, επίπεδο σπουδών), οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν μόνο για συγκεντρωτική ανάλυση.

Η αξιολόγηση θα διεξαχθεί αμέσως μετά την ολοκλήρωση του πιλοτικού μαθήματος, επιτρέποντας στους φοιτητές να αναστοχαστούν σχετικά με την εμπειρία τους, ενώ αυτή είναι ακόμη φρέσκια στη μνήμη τους.

Ερωτηματολόγιο ανατροφοδότησης φοιτητών – Αξιολόγηση μαθησιακής ενότητας

Ενότητα 1: Γενική εμπειρία

1. Πώς θα αξιολογούσατε τη συνολική σας εμπειρία από αυτή την ενότητα;

- ☐ Άριστη
- ☐ Καλή
- ☐ Μέτρια
- ☐ Κακή

2. Ήταν το περιεχόμενο του μαθήματος σαφές και εύκολο να το παρακολουθήσετε;

- ☐ Συμφωνώ απόλυτα
- ☐ Συμφωνώ
- ☐ Ουδέτερο
- ☐ Διαφωνώ
- ☐ Διαφωνώ απόλυτα

3. Σας βοήθησαν οι μέθοδοι διδασκαλίας να ασχοληθείτε με το θέμα;

- ☐ ☐ Πολύ
- ☐ ☐ Σε κάποιο βαθμό
- ☐ ☐ Λίγο
- ☐ ☐ Καθόλου

Ενότητα 2: Μαθησιακά αποτελέσματα

4. Πιστεύετε ότι επιτύχατε τους μαθησιακούς στόχους του μαθήματος;

- ☐ ☐ Πλήρως
- ☐ ☐ Σε μεγάλο βαθμό
- ☐ ☐ Εν μέρει
- ☐ ☐ Καθόλου

5. Αποκτήσατε νέες γνώσεις ή δεξιότητες από αυτό το μάθημα;

- ☐ ☐ Ναι, σε μεγάλο βαθμό
- ☐ ☐ Ναι, σε κάποιο βαθμό
- ☐ ☐ Όχι ιδιαίτερα
- ☐ ☐ Καθόλου

6. Μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα για κάτι νέο που μάθατε ή εφαρμόσατε;

Ενότητα 3: Συμμετοχή και κίνητρα

7. Είχατε κίνητρο να συμμετάσχετε ενεργά στις δραστηριότητες του μαθήματος;

- ☐ ☐ Πάντα
- ☐ ☐ Συχνά
- ☐ ☐ Μερικές φορές
- ☐ ☐ Σπάνια
- ☐ ☐ Ποτέ

8. Ποιο μέρος του μαθήματος βρήκατε πιο ενδιαφέρον ή ευχάριστο;

- ☐ ☐ Διαλέξεις
- ☐ ☐ Ομαδική εργασία

- ☐ Πρακτικές δραστηριότητες
- ☐ Επιτόπια έρευνα (εάν ισχύει)
- ☐ Ψηφιακά εργαλεία/προσομοιώσεις
- ☐ Άλλο: [Πεδίο κειμένου]

9. Σας ενθάρρυνε το μάθημα να σκεφτείτε κριτικά ή δημιουργικά;

- ☐ Συμφωνώ απόλυτα
- ☐ Συμφωνώ
- ☐ Ουδέτερο
- ☐ Διαφωνώ
- ☐ Διαφωνώ απόλυτα

Ενότητα 4: Συνάφεια και αντίκτυπος

10. Πιστεύετε ότι το μάθημα είναι σχετικό με τις πραγματικές προκλήσεις του τουρισμού;

- ☐ Πολύ σχετικό
- ☐ Σχετικά σχετικό
- ☐ Δεν είναι πολύ σχετικό
- ☐ Καθόλου σχετικό

11. Η ενότητα αυτή ενίσχυσε την ευαισθητοποίησή σας σχετικά με τη βιωσιμότητα και τον αναγεννητικό τουρισμό;

- ☐ Ναι, σημαντικά
- ☐ Ναι, σε μέτριο βαθμό
- ☐ Ελαφρώς
- ☐ Καθόλου

12. Θα συνιστούσατε αυτό το μάθημα σε άλλους φοιτητές;

- ☐ Σίγουρα
- ☐ Πιθανώς
- ☐ Δεν είμαι σίγουρος
- ☐ Μάλλον όχι
- ☐ Σίγουρα όχι

Ενότητα 5: Προτάσεις

13. Τι θα βελτιώνατε ή θα αλλάζατε σε αυτό το κεφάλαιο;

14. Υπήρχαν τμήματα της ενότητας που ήταν ασαφή ή δύσκολα;

15. Έχετε κάποιες προτάσεις για μελλοντικές ενότητες με παρόμοια θέματα;

Ενότητα 6: Κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά

Φύλο:

☐

Άνδρας

☐

Γυναίκα

☐ Άλλο / Προτιμώ να μην απαντήσω

Ηλικία:

☐

Κάτω

των

20

☐

20-24

☐

25-29

☐ 30 και άνω

Επίπεδο

☐

σπουδών:

Προπτυχιακός

☐

Μεταπτυχιακό

☐ Άλλο

Κατάσταση

☐

απασχόλησης:

Άνεργος

☐

Απασχολούμενος

με

μερική

απασχόληση

☐

Απασχολούμενος

με

πλήρη

απασχόληση

☐ Αυτοαπασχολούμενος

Τόπος

☐

Αστική

διαμονής:

περιοχή

☐

Προαστιακή

περιοχή

☐ Αγροτική περιοχή

5. Επικύρωση από ειδικούς

Σκοπός της διαδικασίας επικύρωσης από εμπειρογνώμονες είναι η συλλογή επαγγελματικών απόψεων και κριτικής ανατροφοδότησης σχετικά με τη δομή του προγράμματος σπουδών, τη συνάφειά του, τα μαθησιακά αποτελέσματα, τις μεθόδους διδασκαλίας και την ευθυγράμμισή του με τις τρέχουσες τάσεις στον τομέα του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού.

Η ομάδα-στόχος της έρευνας θα αποτελείται από εμπειρογνώμονες (7-10) στους ακόλουθους τομείς:

- Βιώσιμος τουρισμός
- Ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Περιβαλλοντική οικονομία
- Κοινοτικός τουρισμός
- Ψηφιακό μάρκετινγκ στον τουρισμό
- Στους εμπειρογνώμονες μπορεί να περιλαμβάνονται καθηγητές πανεπιστημίου, επαγγελματίες του κλάδου, σύμβουλοι πολιτικής και σχεδιαστές προγραμμάτων σπουδών
- Άλλα

Η συμμετοχή είναι εθελοντική. Οι εμπειρογνώμονες θα ενημερωθούν για τον σκοπό της επικύρωσης και θα κληθούν να δώσουν τη συγκατάθεσή τους πριν από τη συνέντευξη ή τη γραπτή αξιολόγηση. Τα σχόλιά τους θα παραμείνουν ανώνυμα, εκτός εάν συμφωνήσουν να αναφερθούν ονομαστικά.

Κάθε εταίρος του έργου μπορεί να οργανώσει τη διαδικασία επικύρωσης από εμπειρογνώμονες με τον τρόπο που ταιριάζει καλύτερα στο θεσμικό πλαίσιο και στους διαθέσιμους πόρους του. Στόχος είναι να εξασφαλιστούν ουσιαστικές και εποικοδομητικές παρατηρήσεις από επαγγελματίες των σχετικών τομέων.

- Οι μέθοδοι επικύρωσης μπορεί να περιλαμβάνουν:
 - ✓ Ημιδομημένες συνεντεύξεις (που διεξάγονται διαδικτυακά ή δια ζώσης)
 - ✓ Έντυπα γραπτών σχολίων (δομημένα ή ανοιχτού τύπου)
 - ✓ Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης ή ομάδα εστίασης (προαιρετικά, ανάλογα με τη σκοπιμότητα)

Οι εταίροι ενθαρρύνονται να επιλέξουν τη μέθοδο ή τις μεθόδους που επιτρέπουν την αποτελεσματικότερη συνεργασία με τους εμπειρογνώμονες, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η ανατροφοδότηση τεκμηριώνεται και συνάδει με τους γενικούς στόχους της αξιολόγησης.

Προκειμένου να διασφαλιστεί μια διεξοδική και τεκμηριωμένη ανασκόπηση του προγράμματος σπουδών, κάθε εμπειρογνώμονας θα λάβει ένα σύνολο υλικών που παρέχουν το πλαίσιο, τη δομή και την παιδαγωγική αιτιολόγηση. Τα υλικά αυτά περιλαμβάνουν:

<u>Πλήρες</u>	<u>έγγραφο</u>	<u>προγράμματος</u>	<u>σπουδών</u>
Μια λεπτομερή επισκόπηση όλων των ενοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των τίτλων των μαθημάτων, των μαθησιακών αποτελεσμάτων, των μεθόδων διδασκαλίας και των πιστωτικών μονάδων ECTS.			

<u>Επισκόπηση</u>	<u>της</u>	<u>πιλοτικής</u>	<u>εφαρμογής</u>
Σύντομη περίληψη του τρόπου με τον οποίο δοκιμάστηκαν οι ενότητες του προγράμματος σπουδών στους μαθητές, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειας, της μορφής και της ομάδας-στόχου.			

<u>Κατευθυντήριες</u>	<u>γραμμές</u>	<u>επικύρωσης</u>
Οδηγίες για την παροχή ανατροφοδότησης, συμπεριλαμβανομένων προτεινόμενων μορφών (συνέντευξη, γραπτή αξιολόγηση, ομάδα εστίασης) και βασικών τομέων εστίασης.		

Προτεινόμενες ερωτήσεις συνέντευξης για εμπειρογνώμονες

1. Γενικές εντυπώσεις

Ποιες είναι οι συνολικές σας εντυπώσεις από το πρόγραμμα σπουδών;

Το πρόγραμμα σπουδών αντανακλά τις τρέχουσες τάσεις και ανάγκες στον τομέα του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού;

2. Δομή και συνοχή

Είναι το πρόγραμμα σπουδών δομημένο με λογική και παρουσιάζει συνοχή μεταξύ των ενότητων;

Είναι τα μαθησιακά αποτελέσματα σαφώς καθορισμένα και εφικτά;

3. Συνάφεια περιεχομένου

Είναι τα θέματα που καλύπτονται συναφή για τους προπτυχιακούς φοιτητές αυτού του κλάδου;

Υπάρχουν σημαντικά θέματα που λείπουν ή δεν καλύπτονται επαρκώς;

4. Παιδαγωγική προσέγγιση

Πώς αξιολογείτε τη χρήση μεθόδων ενεργητικής μάθησης (π.χ. μάθηση βάσει έργων, παιχνιδιοποίηση);

Είναι οι διδακτικές μέθοδοι κατάλληλες για τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα;

5. Ενσωμάτωση της αειφορίας

Σε ποιο βαθμό έχουν ενσωματωθεί οι αρχές της βιωσιμότητας και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) στο πρόγραμμα σπουδών;

Αντιμετωπίζονται επαρκώς οι ικανότητες (π.χ. ESG, κυκλική οικονομία, συμμετοχή της κοινότητας);

6. Πρακτική εφαρμογή

Το πρόγραμμα σπουδών προετοιμάζει τους φοιτητές για τις πραγματικές προκλήσεις του τουρισμού;

Έχουν ενσωματωθεί επαρκώς οι συνεργασίες με τον κλάδο και η πρακτική άσκηση;

7. Προτάσεις για βελτίωση

Τι θα προτεινάτε για τη βελτίωση του προγράμματος σπουδών;

Υπάρχουν ενότητες ή μαθησιακά αποτελέσματα που θα αναθεωρούσατε ή θα επεκτείνατε;

Co-funded by the
European Union

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Co-funded by the
European Union

Παράρτημα Α : Πρωτόκολλα ομάδων εστίασης και ερευνών

**ERASMUS+ KA220-HED ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ 2024-1-ES01-KA220-HED-000252587

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

**«EcoHarmony: Ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών στην
τρίτοβάθμια εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού»**

ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2.3 / ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2.2

ΦΑΣΗ 1: ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΦΑΣΗ 2: ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Επικεφαλής ομάδα: Ομάδα URL IQS

Συνεργάτες: όλοι οι εταίροι του έργου EcoHarmony

Δεκέμβριος/Ιανουάριος 2024

Το έργο EcoHarmony στοχεύει στην προώθηση της μετάβασης προς βιώσιμες τουριστικές πρακτικές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δίνοντας έμφαση στην εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και στον μετασχηματισμό του τουριστικού κλάδου. Οι συγκεκριμένοι στόχοι (SO) του έργου είναι:

- **SO1:** Ανάπτυξη ενός διεπιστημονικού προγράμματος σπουδών για την εκπαίδευση στον αειφόρο τουρισμό, ενσωματώνοντας το Παγκόσμιο Πλαίσιο Αειφόρου Τουρισμού (GTSF).
- **SO2:** Δημιουργία της πλατφόρμας EcoLearn Network, ενός ψηφιακού περιβάλλοντος συνεργασίας για την εκπαίδευση στον βιώσιμο τουρισμό, που θα συνδέει φοιτητές, εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες από πολλές χώρες.
- **SO3:** Εφαρμογή ενός συστήματος μικροπιστοποιήσεων που επικυρώνει συγκεκριμένες ικανότητες στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού, ενισχύοντας την απασχολησιμότητα στον τομέα της πράσινης οικονομίας.
- **ΣΣ4:** Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μεθοδολογιών και του αντίκτυπου του προγράμματος σπουδών και των ψηφιακών πλατφορμών στην ανάπτυξη δεξιοτήτων βιώσιμου τουρισμού μεταξύ φοιτητών και επαγγελματιών του τουρισμού.

2 Σχεδιασμός του έργου

Το παρόν έργο χρησιμοποιεί μια προσέγγιση μικτής μεθοδολογίας σε δύο φάσεις:

- **Φάση 1 (Ποιοτική):**
- **Ομάδες εστίασης:** Διερεύνηση ποιοτικών πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή και τις διδακτικές στρατηγικές του προγράμματος σπουδών στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό.
- **Φάση 2 (Ποσοτική):**
- **Έρευνα:** Διεξαγωγή μιας ολοκληρωμένης ανάλυσης των αναγκών των εκπαιδευτικών, με σκοπό την καθοδήγηση της προσαρμογής του προγράμματος σπουδών στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό.

3 Ομάδα εστίασης της Φάσης 1

Η Φάση 1 αποτελείται από μια ποιοτική προσέγγιση που περιλαμβάνει

1. **Ομάδες εστίασης:** Αυτή η ποιοτική φάση στοχεύει στην απόκτηση ποιοτικών πληροφοριών σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών και τη διδασκαλία στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό. Οι εις βάθος πληροφορίες και οι

συστάσεις σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή και τις καινοτόμες διδακτικές στρατηγικές του προγράμματος σπουδών εμπλουτίζουν την ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών. Προσδιορισμός βέλτιστων πρακτικών: Προσδιορισμός αποτελεσματικών μεθόδων διδασκαλίας και βέλτιστων πρακτικών που μπορούν να ενσωματωθούν στο πρόγραμμα σπουδών και στις κατευθυντήριες γραμμές διδασκαλίας

3.1 Συμμετέχοντες

Η συμμετοχή είναι απολύτως εθελοντική και όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να δώσουν τη συγκατάθεσή τους μετά από ενημέρωση (βλ. παράρτημα 4.2). Τόσο τα κριτήρια συμπερίληψης όσο και τα κριτήρια αποκλεισμού θα καθοδηγήσουν τη διαδικασία επιλογής για τις ομάδες εστίασης και τις συνεντεύξεις, προκειμένου να διασφαλιστούν ποικίλες και σχετικές πληροφορίες.

Η δειγματοληψία θα πραγματοποιηθεί με τη μέθοδο της μη πιθανοτικής δειγματοληψίας με ποσοτώσεις, με κατάτμηση του πληθυσμού στις ακόλουθες αντιπροσωπευτικές ομάδες: Εκπαιδευτικοί, Επαγγελματίες και Εμπειρογνώμονες Πληροφορικής (όπως περιγράφεται λεπτομερώς παρακάτω). Τα συγκεκριμένα άτομα που θα αποτελέσουν κάθε ομάδα θα επιλεγούν σκόπιμα, ώστε να διασφαλιστεί ότι πληρούν τα απαιτούμενα κριτήρια.

3.1.2 Μέγεθος δείγματος

Αναμενόμενος αριθμός συμμετεχόντων: τουλάχιστον 70 συμμετέχοντες σε όλες τις ομάδες εστίασης

Κάθε εταίρος πρέπει να διοργανώσει τουλάχιστον μία ομάδα εστίασης. Κάθε ομάδα εστίασης θα στοχεύει να έχει περίπου 10 έως 12 συμμετέχοντες και, ως εκ τούτου, οι προσκλήσεις θα πρέπει να αποσταλούν λαμβάνοντας υπόψη πιθανές αποχωρήσεις. **Το μέγεθος του δείγματος για κάθε εταίρο θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον 12 συμμετέχοντες, μεταξύ των οποίων εκπαιδευτικοί, επαγγελματίες και ειδικοί στον τομέα της πληροφορικής.** Αυτή η κατανομή εξασφαλίζει επαρκή ποικιλομορφία και την εκπροσώπηση των ομάδων-στόχων στο τελικό δείγμα.

Πίνακας 1: Μέγεθος δείγματος και περιγραφή

Ίδρυμα	Εκπαιδευτικοί	Επαγγελματίες	Εμπειρογνώμονες πληροφορικής ή Τεχνολόγοι	ΣΥΝΟΛΟ
Universitat Ramon Llull Fundació (Ισπανία) Πανεπιστήμιο	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	1FG 12 Συμμετέχοντες
Σύλλογος Ακαδημίας Βιώσιμης Εκπαίδευσης και Υγείας (Τουρκία) Μη κυβερνητική	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	1FG 12 Συμμετέχοντες
Fundación Sieneva (Ισπανία) Μη κυβερνητική	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	1FG 12 Συμμετέχοντες
Sveuciliste u Zagrebu (Κροατία) Πανεπιστήμιο	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	1FG 12 Συμμετέχοντες
Εθνική Συνομοσπονδία Βιοτεχνίας	4 συμμετέχοντες	4	4	1FG

του Λέτσε - CNA Lecce (Ιταλία) Κοινωνικός εταίρος		συμμετέχοντες	συμμετέχοντες	12 Συμμετέχοντες
EUpro Consultancy & Training (Ολλανδία) Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	1FG 12 Συμμετέχοντες
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (Ελλάδα) Πανεπιστήμιο	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	4 συμμετέχοντες	1FG 12 Συμμετέχοντες

Σε περίπτωση που κάποιος εταίρος δεν μπορεί να συμμορφωθεί με τις προαναφερθείσες απαιτήσεις για τη σύσταση της ομάδας εστίασης, παρέχεται μια εναλλακτική λύση. Αυτή η προσαρμογή πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι απόψεις όλων των ομάδων-στόχων εκπροσωπούνται. Συγκροτούνται μικρότερες ομάδες εστίασης με τουλάχιστον 5 συμμετέχοντες, καθεμία από τις οποίες επικεντρώνεται σε μία μόνο ομάδα-στόχο, προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα ισορροπημένο τελικό συνολικό δείγμα. Οι απόψεις τυχόν ομάδων-στόχων που δεν εκπροσωπούνται μπορούν να συλλεχθούν μέσω μιας εναλλακτικής ποιοτικής μεθόδου, όπως μια μεμονωμένη εις βάθος συνέντευξη (IDI).

Πίνακας 2: Περιγραφή εναλλακτικού δείγματος

Ίδρυμα	Εκπαιδευτικοί	Επαγγελματίες	Ειδικοί στον τομέα της πληροφορικής Τεχνολόγοι	ΣΥΝΟΛΟ
Universitat Ramon Llull Fundació (Ισπανία) Πανεπιστήμιο	1FG	1FG	1FG	3FG (15 συμμετέχοντες)
Σύλλογος Ακαδημίας Βιώσιμης Εκπαίδευσης και Υγείας (Τουρκία) Μη κυβερνητική	1 IDI	2FG	1FG	3FG + 1 IDI (16 συμμετέχοντες)
Fundación Sieneva (Ισπανία) Μη κυβερνητική	1 IDI	2FG	1FG	3FG + 1 IDI (16 συμμετέχοντες)
Sveučiliste u Zagrebu (Κροατία) Πανεπιστήμιο	1 FG	1FG	1FG	3FG (15 συμμετέχοντες)
Εθνική Συνομοσπονδία	1 IDI	2FG	1FG	3FG + 1 IDI

ία Βιοτεχνίας του Λέτσε - CNA Lecce (Ιταλία) Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις				(16 συμμετέχοντ ες)
EUpro Consultancy & Training (Ολλανδία) Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις	1 IDI	2FG	1FG	3FG + 1 IDI (16 συμμετέχοντ ες)
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (Ελλάδα) Πανεπιστήμιο	1FG	1FG	1FG	3FG (16 συμμετέχοντ ες)

3.1.3 Προφίλ των συμμετεχόντων

- Εκπαιδευτικοί από διάφορους κλάδους που σχετίζονται με τον τουρισμό και τη βιωσιμότητα.
- Επαγγελματίες και ειδικοί από τον τομέα του τουρισμού που προσφέρουν πρακτικές γνώσεις.
- Ειδικοί στον τομέα της πληροφορικής και τεχνολόγοι με εμπειρογνωμοσύνη σε ψηφιακά εργαλεία και μικροπιοτοποιήσεις.

3.1.4 Κριτήρια συμμετοχής στις ομάδες εστίασης

1. Εκπαιδευτικοί στον τομέα του τουρισμού και της αειφορίας

- **Διδακτική εμπειρία:** Πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον δύο χρόνια διδακτικής εμπειρίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε τομείς που σχετίζονται με τον τουρισμό, το μάρκετινγκ, τη διοίκηση, τη βιωσιμότητα ή παρόμοιους τομείς. Αυτό περιλαμβάνει καθηγητές και λέκτορες που συμμετέχουν στην ανάπτυξη και την υλοποίηση προγραμμάτων σπουδών σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό εξασφαλίζει μια βαθιά κατανόηση των εκπαιδευτικών δυναμικών στον τομέα του τουρισμού.
- **Γνώσεις στον τομέα της αειφορίας:** Θα πρέπει να έχουν συμμετάσχει σε μαθήματα, προγράμματα κατάρτισης ή έργα σχετικά με την αειφορία, τον αειφόρο τουρισμό ή την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Αυτό εγγυάται μια στέρεη εννοιολογική και πρακτική βάση σε θέματα αειφορίας.
- **Ενεργός ρόλος στην ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών:** Κατά προτίμηση, να συμμετέχουν στην ανάπτυξη ή την επικαιροποίηση προγραμμάτων σπουδών στα ιδρύματά τους, ειδικά σε θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα. Αυτή η συμμετοχή παρέχει σχετικές προοπτικές για την εφαρμογή νέου περιεχομένου στο πλαίσιο του έργου EcoHarmony.

2. Επαγγελματίες στον τομέα της αειφορίας στον τουρισμό

- **Επαγγελματική εμπειρία:** Τουλάχιστον δύο έτη στον τομέα της αειφορίας ή του αειφόρου τουρισμού, είτε στον δημόσιο, είτε στον ιδιωτικό, είτε στον μη κυβερνητικό τομέα. Η εμπειρία αυτή εξασφαλίζει μια στέρεη επαγγελματική προοπτική.
- **Συνεισφορές σε έργα βιωσιμότητας:** Κατά προτίμηση, οι ειδικοί θα πρέπει να έχουν συνεργαστεί σε έργα βιωσιμότητας ή βιώσιμου τουρισμού σε περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο. Αυτό προσδίδει μια ευρύτερη οπτική και επιτρέπει την εφαρμογή των εννοιών της EcoHarmony σε ποικίλα πλαίσια και κλίμακες.

3. Ειδικοί πληροφορικής/Τεχνολόγοι

- **Επαγγελματική εμπειρία:** Τουλάχιστον δύο έτη στον τομέα των τεχνολογικών λύσεων, όπως η ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων, πλατφορμών και περιεχομένου για την ηλεκτρονική μάθηση, είτε στον δημόσιο, στον ιδιωτικό είτε στον μη κυβερνητικό τομέα.

Κριτήρια αποκλεισμού για συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης

- Άτομα που δεν έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους μετά από ενημέρωση για τη συμμετοχή τους.
- Συμμετέχοντες που δεν έχουν δώσει την εθελοντική συγκατάθεσή τους για συμμετοχή στη μελέτη.

3.2 Διαδικασία

Πριν από την έναρξη, κάθε εταίρος θα εντοπίσει τους επιλέξιμους συμμετέχοντες που θα συγκροτήσουν τις ομάδες εστίασης. Επιπλέον, κάθε εταίρος θα επιβλέπει τη στρατολόγηση των συμμετεχόντων, καθώς και την οργάνωση και τη διεξαγωγή των ομάδων εστίασης.

Καθώς τα άτομα εκφράζουν την προθυμία τους να συμμετάσχουν στη μελέτη, κάθε ίδρυμα θα στείλει έναν **σύνδεσμο Qualtrics που θα περιέχει το ενημερωτικό δελτίο της μελέτης και το έντυπο συγκατάθεσης** (σύμφωνα με ένα κοινό πρότυπο). Οι συμμετέχοντες θα ενημερωθούν για τον σκοπό της μελέτης και θα ζητηθεί η συγκατάθεσή τους. Η ημερομηνία, ο τόπος και η ώρα που έχουν προγραμματιστεί για την ομάδα εστίασης θα ανακοινωθούν από κάθε εταίρο στους πιθανούς υποψηφίους, ώστε να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητά τους από την αρχή. Θα τους γνωστοποιηθεί ρητά ότι η συμμετοχή τους είναι εθελοντική και ότι είναι ελεύθεροι να αρνηθούν χωρίς καμία συνέπεια. Εάν συμφωνήσουν να συμμετάσχουν εθελοντικά, θα ξεκινήσει η διαδικασία συλλογής δεδομένων (κοινωνικοδημογραφικό ερωτηματολόγιο).

Οι συμμετέχοντες δεν θα λάβουν καμία αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στη μελέτη, ούτε η συμμετοχή τους θα ενέχει οποιονδήποτε κίνδυνο. Θα ενημερωθούν ότι μπορούν να αποσυρθούν από τη μελέτη ανά πάσα στιγμή, οπότε τα δεδομένα τους θα διαγραφούν.

Οι ομάδες εστίασης **θα διαρκέσουν περίπου μιάμιση ώρα** και θα διεξαχθούν μέσω βιντεοκλήσης στην πλατφόρμα Microsoft Teams ή δια ζώσης. Οι ομάδες εστίασης θα έχουν έναν **συντονιστή** και έναν **παρατηρητή**. Οι ομάδες εστίασης θα βιντεοσυγγραφούν χρησιμοποιώντας την ενεργοποιημένη επιλογή εγγραφής στο Microsoft Teams και θα μεταγραφούν πλήρως. Κάθε εταίρος θα επιβλέπει τη

μετάφραση στα αγγλικά. Οι μεταγραφές και οι ηχογραφήσεις θα κοινοποιηθούν στον φάκελο του MS Teams (WP2).

3.3 Προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα

- Εβδομάδα της 6ης Ιανουαρίου: όλοι οι εταίροι παρέχουν σχόλια σχετικά με τα παραπάνω πρωτόκολλα και την πρόσληψη υποψηφίων για τις ομάδες εστίασης.
- Εβδομάδα της 13ης και της 20ής Ιανουαρίου: διεξαγωγή των ομάδων εστίασης.
- 27 Ιανουαρίου: προθεσμία ολοκλήρωσης των ομάδων εστίασης και μεταφόρτωσης των μεταγραφών και των δεδομένων στο Teams.
- Τέλος Ιανουαρίου: ποιοτική ανάλυση και προκαταρκτικά αποτελέσματα στη συνάντηση έναρξης του έργου.

3.4 Χρησιμοποιούμενα υλικά και εργαλεία

Υλικά για τις ομάδες εστίασης και τις συνεντεύξεις:

- **Είναι υποχρεωτική η συμπερίληψη τόσο του λογότυπου του Erasmus+ όσο και του λογότυπου της EcoHarmony** σε όλες τις επικοινωνίες (βλ. φάκελο «Dissemination» στο Teams).
- **Φύλλο πληροφοριών έρευνας, έντυπο συγκατάθεσης και κοινωνικοδημογραφικό ερωτηματολόγιο:**
 - Οι συμμετέχοντες στις ομάδες εστίασης θα λάβουν αυτά τα υλικά μέσω της πλατφόρμας Qualtrics.
 - Η διαδικασία ακολουθεί την παρακάτω σειρά:
 1. Η πρώτη οθόνη παρουσιάζει τις **πληροφορίες της έρευνας και το έντυπο συγκατάθεσης** υπό τον τίτλο «Συγκατάθεση».
 2. Μόλις δοθεί η συγκατάθεση, οι συμμετέχοντες προχωρούν στην επόμενη οθόνη, η οποία περιέχει το κοινωνικοδημογραφικό ερωτηματολόγιο.
 - **Οδηγίες για τις ομάδες εστίασης:**
 - Ο οδηγός (**Παράρτημα 4.1**) έχει αναπτυχθεί με βάση τα ευρήματα της σχετικής βιβλιογραφίας και έχει αξιολογηθεί από ομάδα εμπειρογνομόνων.
 - Οι οδηγοί θα δοκιμαστούν πιλοτικά και ενδέχεται να γίνουν μικρές προσαρμογές στις ερωτήσεις με βάση τα σχόλια που θα συγκεντρωθούν.

Εξοπλισμός και πλατφόρμες:

- **Υπολογιστής:** Για τη διεξαγωγή διαδικτυακών συνεδριών και τη διαχείριση δεδομένων.
- **Microsoft Teams:** Η πλατφόρμα για τη διεξαγωγή συζητήσεων σε ομάδες εστίασης και συνεντεύξεων.
- **Ακουστικά:** Για τη διασφάλιση καθαρού ήχου κατά τη διάρκεια των εικονικών συνεδριών.

3.5 Ανάλυση δεδομένων

Αναστοχαστική θεματική ανάλυση

- Τα δεδομένα που θα συλλεχθούν από τις ομάδες εστίασης και τις συνεντεύξεις θα αναλυθούν χρησιμοποιώντας αναστοχαστική θεματική ανάλυση, σύμφωνα με την προσέγγιση που περιγράφουν οι Braun και Clarke (2019). Κάθε εταίρος θα διεξάγει την ανάλυσή του ανεξάρτητα, και στη συνέχεια η IQS θα συνθέσει τα ευρήματα σε μια ενοποιημένη ερμηνεία.
- **Διαδικασία κωδικοποίησης:** Τα σχετικά τμήματα δεδομένων θα κωδικοποιηθούν και θα ομαδοποιηθούν σε θέματα και υποθέματα μέσω μιας επαναληπτικής διαδικασίας. Καθώς προχωρά η ανάλυση:
- Θα δημιουργούνται ή θα προσαρμόζονται νέοι κωδικοί και κατηγορίες, εάν τα δεδομένα δεν ταιριάζουν με τους υπάρχοντες.
- Αυτή η επαναληπτική βελτίωση θα συνεχιστεί έως ότου η ανάλυση δεν παρέχει πλέον σημαντικές νέες πληροφορίες σχετικά με τους στόχους της μελέτης.
- **Επιλογή λογισμικού:** Θα επιλεγεί το καταλληλότερο λογισμικό ανάλυσης δεδομένων με βάση τη φύση και τον όγκο των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί.

3.5.1 Μέτρα διασφάλισης ποιότητας

- **Κατευθυντήριες οδηγίες από πρότυπα ποιοτικής μεθοδολογίας:** Η μελέτη θα ακολουθήσει τις συστάσεις βασικών οδηγιών ποιοτικής έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των Braun και Clarke (2013), Creswell (2012) και Creswell και Poth (2016).
1. **Ευρήματα συγκεκριμένου πλαισίου:**
 - Η γενίκευση των δεδομένων θα αντιμετωπιστεί διαφορετικά από ό,τι στις ποσοτικές μελέτες.

- Τα αποτελέσματα θα συνδέονται με το υπό μελέτη φαινόμενο, λαμβάνοντας υπόψη το χρονικό και χωρικό πλαίσιο, τους συμμετέχοντες και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε (Braun & Clarke, 2013; Ventura & Barboza-Palomino, 2017).
- Από ιδεογραφική άποψη (Braun & Clarke, 2019), αναγνωρίζεται ότι οι ερμηνείες αποτελούν μόνο μία από τις πολλές πιθανότητες και επηρεάζονται από τη στάση της ερευνητικής ομάδας καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

2. Μεταβιβασιμότητα:

- Οι προσπάθειες θα επικεντρωθούν στη μεταφορά των ευρημάτων σε παρόμοια πλαίσια που μοιράζονται σχετικά χαρακτηριστικά (π.χ. αντικείμενο μελέτης, τοποθεσία).
- Λεπτομερείς περιγραφές του πλαισίου της μελέτης, συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων, των αλληλεπιδράσεων και της οργάνωσης των ομάδων εστίασης και των συνεντεύξεων, θα παρέχονται κατά τη διάδοση των αποτελεσμάτων (π.χ. σε δημοσιεύσεις και παρουσιάσεις σε συνέδρια).

3. Επιβεβαιωσιμότητα:

- Για να διασφαλιστεί η επιβεβαιωσιμότητα, η ερευνητική ομάδα θα παρακολουθεί στενά την επίδραση κάθε ερευνητή στην ανάλυση.
- Λεπτομερείς σημειώσεις θα τεκμηριώνουν τις αποφάσεις και τις προσαρμογές κατά τη διάρκεια της κατηγοριοποίησης, του επαναπροσδιορισμού και του συνδυασμού θεμάτων, όπως απαιτείται.
- Οι προκλήσεις και τα διλήμματα που θα προκύψουν θα συζητηθούν συνεργατικά εντός της ομάδας, με σκοπό τον εμπλουτισμό της ανάλυσης.

4. Έλεγχος της αξιοπιστίας από τα μέλη

- Τα προκαταρκτικά ευρήματα θα κοινοποιηθούν σε όλους τους εταίρους για σχόλια, διευκρινίσεις και προτάσεις.
- Οι απόψεις των συμμετεχόντων θα ενσωματωθούν στο τελικό ποιοτικό μοντέλο.
- Η διαδικασία αυτή θα διεξαχθεί μέσω μιας εικονικής συνάντησης για όσους μπορούν να συμμετάσχουν. Οι συμμετέχοντες που δεν μπορούν να συμμετάσχουν θα λάβουν μια σύνοψη των ευρημάτων και θα κληθούν να παράσχουν ατομικά σχόλια.

3.6 Κανονιστικές και ηθικές υποχρεώσεις

Η μελέτη θα συμμορφώνεται με τους ισχύοντες κανονισμούς, όπως αυτοί ορίζονται από την Επιτροπή Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Ramón Llull, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- Του Οργανικού Νόμου 3/2018, της 5ης Δεκεμβρίου: Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων και εγγύηση των ψηφιακών δικαιωμάτων (B.O.E. αριθ. 294, 6 Δεκεμβρίου 2018).
- Του Ευρωπαϊκού Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων: Άρθρα 3, 7, 8 και 13.
- Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική: επικυρώθηκε από την Ισπανία στις 23 Ιουλίου 1999.
- Παγκόσμια Διακήρυξη της UNESCO για το Ανθρώπινο Γονιδίωμα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Θα τηρούνται οι ισχύοντες κανονισμοί σύμφωνα με την Επιτροπή Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Ramon Llull: - Οργανικός Νόμος 3/2018, της 5ης Δεκεμβρίου, περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Σύμφωνα με τον **Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) της ΕΕ** (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679) και τον **Οργανικό Νόμο 3/2018** της Ισπανίας για την **Προστασία Δεδομένων και τη Διασφάλιση των Ψηφιακών Δικαιωμάτων**.

4. Παραρτήματα

4.1 Οδηγός προτύπου για ομάδες εστίασης

Οδηγός προτύπου για ομάδες εστίασης

Το πρόγραμμα Erasmus+, **EcoHarmony**, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει ως στόχο τη μεταμόρφωση της εκπαίδευσης στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού, σύμφωνα με τα στρατηγικά οράματα της ΕΕ και τους **Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)**. Το πρόγραμμα εστιάζει σε βασικούς τομείς όπως η **Ποιότητα της Εκπαίδευσης (ΣΣΑ 4)**, οι **Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες (ΣΣΑ 11)** και η **Δράση για το Κλίμα (ΣΣΑ 13)**. Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί μια συλλογική προσπάθεια επτά οργανισμών από την Ισπανία, τις Κάτω Χώρες, την Κροατία, την Τουρκία, την Ελλάδα και την Ιταλία, οι οποίοι συνεργάζονται για την προώθηση της εκπαίδευσης στον βιώσιμο τουρισμό σε διεθνές επίπεδο.

Ο πρωταρχικός στόχος της παρούσας μελέτης είναι η συλλογή **ποιοτικών στοιχείων** σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή και τις διδακτικές στρατηγικές του προγράμματος σπουδών, παρέχοντας εμπειριστατωμένες συστάσεις για τον εμπλουτισμό της διαδικασίας ανάπτυξης του προγράμματος σπουδών. Επιπλέον, η μελέτη αποσκοπεί στον εντοπισμό αποτελεσματικών μεθόδων διδασκαλίας και βέλτιστων πρακτικών που μπορούν να ενσωματωθούν στις κατευθυντήριες γραμμές διδασκαλίας, διασφαλίζοντας ότι το πρόγραμμα σπουδών είναι ταυτόχρονα καινοτόμο και πρακτικό.

Η συμμετοχή σας σε αυτή την ομάδα εστίασης είναι ζωτικής σημασίας για τη διερεύνηση των τρεχουσών αναγκών, των κενών και των ευκαιριών στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό. Τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν θα συμβάλουν στη διαμόρφωση ενός προοδευτικού, διεπιστημονικού προγράμματος σπουδών που θα ευθυγραμμίζεται με τους παγκόσμιους στόχους βιωσιμότητας, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις περιφερειακές προτεραιότητες. Μαζί, μπορούμε να επαναπροσδιορίσουμε τον τρόπο με τον οποίο η εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό προετοιμάζει τους μελλοντικούς ηγέτες ώστε να δημιουργήσουν θετικό και διαρκή αντίκτυπο.

Στόχος συμμετεχόντων: Εκπαιδευτικοί, επαγγελματίες, ειδικοί του κλάδου και εμπειρογνώμονες πληροφορικής

1. Περιεχόμενο και δομή του προγράμματος σπουδών

Σε αυτή την ενότητα, θα θέλαμε να ακούσουμε τη γνώμη σας σχετικά με το βέλτιστο περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών για τον βιώσιμο τουρισμό

1. Τι σημαίνει για εσάς ο βιώσιμος τουρισμός;
2. Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι τα πιο ουσιώδη θέματα που θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε ένα πρόγραμμα σπουδών για τον βιώσιμο τουρισμό;
3. Ποιες ελλείψεις διαπιστώνετε στα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών για τον τουρισμό και πώς θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν αυτές οι ελλείψεις;
4. Τι σημαίνει για εσάς η «ικανότητα συστημάτων»;
5. Ποιες αξίες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα πιστεύετε ότι πρέπει να αποκτήσουν οι φοιτητές σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τον βιώσιμο τουρισμό;

6. Ποια εργαλεία, πόροι ή συνεργασίες μπορούν να βελτιώσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα που σχετίζονται με τον βιώσιμο τουρισμό;
7. Πώς μπορεί η εκπαίδευση να προετοιμάσει τους φοιτητές να αντιμετωπίσουν σύνθετες προκλήσεις στον τομέα του τουρισμού και της φιλοξενίας;

2. Καινοτόμες στρατηγικές διδασκαλίας

Σε αυτή την ενότητα, θέλουμε να ακούσουμε τη γνώμη σας σχετικά με το πώς και ποιες διδακτικές μεθοδολογίες είναι οι καλύτερες για να βοηθήσουν τους φοιτητές να μάθουν πώς να εφαρμόζουν τις έννοιες της βιωσιμότητας και της αναγέννησης.

8. Ποιες διδακτικές μέθοδοι έχουν αποδειχθεί πιο επιτυχημένες στο να βοηθούν τους φοιτητές να εφαρμόζουν έννοιες βιωσιμότητας σε πραγματικά σενάρια;
9. Ποιος είναι ο ρόλος των αναδυόμενων τεχνολογιών (π.χ. τεχνητή νοημοσύνη, εικονική πραγματικότητα) στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό;
10. Ποια εργαλεία αξιολόγησης (π.χ. έργα βασισμένα σε προβλήματα, ημερολόγια αναστοχασμού) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των γνωστικών ικανοτήτων των φοιτητών σε θέματα βιωσιμότητας και αναγέννησης;

3. Βέλτιστες πρακτικές και ευθυγράμμιση δεξιοτήτων

Στη συνέχεια, θα εκτιμούσαμε τη γνώμη σας σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές και την ευθυγράμμιση των δεξιοτήτων

11. Ποιες συγκεκριμένες δεξιότητες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα θεωρείτε ότι είναι πιο κρίσιμες για τους φοιτητές που εισέρχονται στον κλάδο του τουρισμού σήμερα;
12. Ποια συγκεκριμένα διπλώματα/πιστοποιήσεις (π.χ. πρότυπα GSTC, μικροπιστοποιήσεις) είναι πιο κρίσιμα για τους φοιτητές που εισέρχονται στον τουριστικό κλάδο σήμερα;
13. Ποιες πρακτικές προκλήσεις έχουν αντιμετωπίσει οι απόφοιτοι κατά την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών;
14. Πώς μπορεί το πρόγραμμα σπουδών να καλύψει αυτά τα κενά;

4. Προκλήσεις και ευκαιρίες

Ποιες είναι οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες όσον αφορά την ενσωμάτωση των αρχών του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού;

15. Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα μεγαλύτερα εμπόδια στην ενσωμάτωση των αρχών του βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού στην τουριστική εκπαίδευση;
 - Πώς μπορούν να ξεπεραστούν;
16. Ποιες ευκαιρίες υπάρχουν για καινοτομία στην εκπαίδευση για τον βιώσιμο τουρισμό και πώς μπορούν να αξιοποιηθούν;

5. Συνεργασία των ενδιαφερόμενων μερών και μελλοντικές τάσεις

Τώρα θα θέλαμε να μας μιλήσετε για τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και για τις απόψεις σας σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις.

17. Από τη δική σας οπτική γωνία, τι ρόλο θα πρέπει να διαδραματίζουν οι επαγγελματικές συνεργασίες και οι συνεργασίες με τον κλάδο στον εμπλουτισμό του προγράμματος σπουδών του τουρισμού;
18. Πώς μπορούν οι συνεργασίες με τον κλάδο, την κυβέρνηση ή τις ΜΚΟ να υποστηρίξουν καλύτερα τους στόχους της εκπαίδευσης στον αειφόρο τουρισμό;
19. Ποιες τάσεις στον αειφόρο τουρισμό (π.χ. αναγεννητικός τουρισμός, ανθεκτικότητα στο κλίμα) θα επηρεάσουν σημαντικότερα την εκπαίδευση σε αυτόν τον τομέα;

6. Σχόλια και τελικές συστάσεις

20. Ποιες συστάσεις θα κάνατε για τον εμπλουτισμό του προγράμματος σπουδών του τουρισμού, ώστε να προετοιμάζονται καλύτερα οι φοιτητές για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες του αναγεννητικού τουρισμού;
21. Υπάρχει κάτι άλλο που θα θέλατε να προσθέσετε σε αυτή τη συζήτηση;

4.2. Παράδειγμα εντύπου συγκατάθεσης

Το πρόγραμμα Erasmus+, *EcoHarmony*, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στοχεύει στη μεταμόρφωση της εκπαίδευσης στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού, σύμφωνα με το στρατηγικό όραμα της ΕΕ και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs). Το πρόγραμμα εστιάζει σε βασικούς τομείς όπως η

Ποιότητα της Εκπαίδευσης (ΣΒΑ 4), οι Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες (ΣΒΑ 11) και η Δράση για το Κλίμα (ΣΒΑ 13). Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί μια συνεργατική προσπάθεια επτά οργανισμών από την Ισπανία, τις Κάτω Χώρες, την Κροατία, την Τουρκία, την Ελλάδα και την Ιταλία, οι οποίοι συνεργάζονται για την προώθηση της εκπαίδευσης στον βιώσιμο τουρισμό σε διεθνή κλίμακα.

Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας, σας παρακαλούμε να συμπληρώσετε ένα ερωτηματολόγιο για τη συλλογή κοινωνικοδημογραφικών δεδομένων που θα μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε καλύτερα την ομάδα των συμμετεχόντων στο έργο αυτό. Μετά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, ενδέχεται να κληθείτε να συμμετάσχετε σε μια συζήτηση ομάδας εστίασης, προκειμένου να διερευνήσουμε, με βάση τις εμπειρίες σας και εκείνες άλλων συμμετεχόντων, βασικές πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση στον αειφόρο τουρισμό.

Η ομάδα εστίασης μπορεί να διεξαχθεί διαδικτυακά (μέσω ομαδικής βιντεοκλήσης) ή δια ζώσης, ανάλογα με τον οργανισμό που τη διοργανώνει. Σας διαβεβαιώνουμε ότι οι πληροφορίες αυτές θα παραμείνουν αυστηρά εμπιστευτικές. Για όλες τις επακόλουθες αναλύσεις, τα δεδομένα θα ανωνυμοποιηθούν και τα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν σε συγκεντρωτική μορφή, διασφαλίζοντας ότι κανένας μεμονωμένος συμμετέχων δεν θα μπορεί να ταυτοποιηθεί.

Η συμμετοχή σας στην παρούσα μελέτη είναι απολύτως εθελοντική και δεν θα σας επιφέρει κανένα μειονέκτημα ή βλάβη. Σε περίπτωση που αποφασίσετε να αποσυρθείτε από το έργο, όλα τα δεδομένα που έχετε παράσχει μέχρι εκείνη τη στιγμή θα διαγραφούν και δεν θα προκύψουν αρνητικές συνέπειες.

Σας παρακαλούμε να αφιερώσετε τον απαραίτητο χρόνο και προσπάθεια για να ολοκληρώσετε αυτές τις δραστηριότητες με προσοχή. Εάν έχετε οποιεσδήποτε ερωτήσεις ή χρειάζεστε πρόσθετες πληροφορίες, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας στη διεύθυνση: [Εισάγετε τα στοιχεία επικοινωνίας κάθε εταίρου].

Πληροφορίες σχετικά με την Πολιτική Προστασίας Δεδομένων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον Οργανικό Νόμο 3/2018, σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τη διασφάλιση των ψηφιακών δικαιωμάτων.

Υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων	Πρόγραμμα Erasmus+, EcoHarmony. Συντονισμός από το Πανεπιστήμιο IQS URL
Σκοπός	Η μετασχηματισμός της εκπαίδευσης στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού σύμφωνα με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), με έμφαση στην Ποιοτική Εκπαίδευση (ΣΒΑ 4), τις Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες (ΣΒΑ 11) και τη Δράση για το Κλίμα (ΣΒΑ 13). Αυτό περιλαμβάνει τη συλλογή κοινωνικοδημογραφικών δεδομένων και τη συμμετοχή σε ομάδες εστίασης για την προώθηση της εκπαιδευτικής έρευνας.
Κριτήρια επιλεξιμότητας	Για να συμμετάσχετε στη μελέτη αυτή, πρέπει να είστε 18 ετών ή μεγαλύτεροι.
Εμπιστευτικότητα	Η ιδιωτικότητά σας θα προστατεύεται σε όλες τις εκθέσεις, τα άρθρα, τις ομιλίες, τις αναρτήσεις ή τα ρεπορτάζ που θα προκύψουν από τη μελέτη αυτή. Ενδέχεται να χρησιμοποιήσουμε τα δεδομένα που συλλέγουμε για μελλοντική έρευνα ή να τα κοινοποιήσουμε σε άλλους ερευνητές, αλλά δεν θα αποκαλύψουμε την ταυτότητά σας. Μόνο τα μέλη της ερευνητικής ομάδας θα έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που παρέχονται
Νομική βάση	Συγκατάθεση των συμμετεχόντων. Συμμόρφωση με τις νομικές υποχρεώσεις που σχετίζονται με το πρόγραμμα Erasmus+.
Αποδέκτες	Τα προσωπικά δεδομένα δεν θα κοινοποιηθούν σε τρίτους. Τα ανώνυμα δεδομένα θα αναλυθούν μόνο για ερευνητικούς σκοπούς σε συγκεντρωτική μορφή.
Δικαιώματα	Δικαίωμα πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής, μεταφοράς, περιορισμού της επεξεργασίας ή υποβολής ένστασης, επικοινωνώντας με τον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων

	στη διεύθυνση [Εισάγετε διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου επικοινωνίας].
Πρόσθετες πληροφορίες Συγκατάθεση	Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε συμβουλευτείτε την πολιτική προστασίας δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κάνοντας κλικ στο «Ναι» παρακάτω, επιβεβαιώνετε ότι κατανοείτε τις πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα φόρμα και συμφωνείτε οικειοθελώς να συμμετάσχετε σε αυτήν.

Επιθυμώ να συμμετάσχω στη μελέτη και αποδέχομαι την πολιτική προστασίας δεδομένων που περιγράφεται λεπτομερώς στον παραπάνω πίνακα:

☐ Ναι (1)

☐ Όχι (2)

4.3 Δημογραφικά στοιχεία για την περιγραφή του δείγματος

- E1 Παρακαλώ εισάγετε το όνομά σας;
- E2 Παρακαλώ εισάγετε το επώνυμό σας;
- Ερ. 3 Ερ. 4 Παρακαλώ, δώστε τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σας
- E5 Με ποιο φύλο ταυτίζεστε αυτή τη στιγμή;

ο Άνδρας (1)

ο Γυναίκα (2)

ο Προτιμώ να μην απαντήσω (3)

ο Άλλο (4)

- E6 Πόσων ετών είστε;
- E7 Σε ποια ομάδα ανήκετε; Είμαι...

- ο Εκπαιδευτικός
- ο Ειδικός πληροφορικής / Τεχνολόγος
- ο Επαγγελματίας
 - Ε8 Ποια είναι η τρέχουσα θέση σας;
 - Πόσα χρόνια εργάζεστε σε αυτή τη θέση;

Παράρτημα Β

Πρωτόκολλο WP2.4 και WP2.5

**ERASMUS+ KA220-HED ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ 2024-1-ES01-KA220-HED-000252587

**«EcoHarmony: Ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών στην τριτοβάθμια
εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού»**

**WP2.4 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ & WP2.5 ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ**

Κύριοι εταίροι:

Πανεπιστήμιο του Ζάγκρεμπ

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Περιεχόμενο:

Τίτλος εργαστηρίου:

Δομή μαθημάτων και διδακτικές μέθοδοι

1. Στόχοι του έργου

Το πρόγραμμα Erasmus+, **EcoHarmony**, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει ως στόχο τη μεταμόρφωση της εκπαίδευσης στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού, σύμφωνα με τα στρατηγικά οράματα της ΕΕ και τους **Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)**. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται σε βασικούς

τομείς όπως η **Ποιότητα της Εκπαίδευσης (ΣΣΑ 4)**, οι **Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες (ΣΣΑ 11)** και η **Δράση για το Κλίμα (ΣΣΑ 13)**. Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί μια συλλογική προσπάθεια επτά οργανισμών από την Ισπανία, τις Κάτω Χώρες, την Κροατία, την Τουρκία, την Ελλάδα και την Ιταλία, οι οποίοι συνεργάζονται για την προώθηση της εκπαίδευσης στον βιώσιμο τουρισμό σε διεθνές επίπεδο.

Το έργο EcoHarmony στοχεύει να προωθήσει τη στρόφη προς πρακτικές βιώσιμου τουρισμού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δίνοντας έμφαση στην εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και στον μετασχηματισμό του τουριστικού κλάδου. Οι συγκεκριμένοι στόχοι (SO) του έργου είναι:

- **SO1:** Ανάπτυξη ενός διεπιστημονικού προγράμματος σπουδών για την εκπαίδευση στον αειφόρο τουρισμό, ενσωματώνοντας το Παγκόσμιο Πλαίσιο Αειφόρου Τουρισμού (GTSF).
- **ΣΣ2:** Δημιουργία της πλατφόρμας Eco Learn Network, ενός ψηφιακού περιβάλλοντος συνεργασίας για την εκπαίδευση στον αειφόρο τουρισμό, που θα συνδέει φοιτητές, εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες από πολλές χώρες.
- **ΣΣ3:** Εφαρμογή ενός συστήματος μικροπιστοποιήσεων που επικυρώνει συγκεκριμένες ικανότητες στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού, ενισχύοντας την απασχολησιμότητα στον τομέα της πράσινης οικονομίας.
- **ΣΣ4:** Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μεθοδολογιών και του αντίκτυπου του προγράμματος σπουδών και των ψηφιακών πλατφορμών στην ανάπτυξη δεξιοτήτων βιώσιμου τουρισμού μεταξύ φοιτητών και επαγγελματιών του τουρισμού.

2. Στόχοι του εργαστηρίου

- Ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων (με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας και των ομάδων εστίασης) σε μαθήματα με θεματική συσχέτιση
- Πρόταση τίτλων ενοτήτων σύμφωνα με τα ομαδοποιημένα μαθησιακά αποτελέσματα
- Εισαγωγή καινοτόμων και χωρίς αποκλεισμούς μεθοδολογιών διδασκαλίας που προάγουν τη συμπεριφορική, εμπειρική και κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση. Καθορισμός κατάλληλων μεθόδων διδασκαλίας για κάθε μάθημα
- Προσδιορισμός του φόρτου εργασίας των μαθημάτων (πιστωτικές μονάδες ECTS) με βάση την πολυπλοκότητά τους.

- Ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, ιδρυμάτων και εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών για τη βελτίωση της εκπαίδευσης σε θέματα βιωσιμότητας.

3. Συμμετέχοντες

1. Ομάδα-στόχος:

Εκπαιδευτικοί και λέκτορες του τομέα του τουρισμού από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλη την Ευρώπη που ασχολούνται με τη διδασκαλία θεμάτων βιωσιμότητας ή θεμάτων που σχετίζονται με τον τουρισμό.

2. Προφίλ συμμετεχόντων:

- Ακαδημαϊκοί εκπαιδευτικοί στους τομείς του τουρισμού, της αειφορίας ή των σπουδών φιλοξενίας
- Υπεύθυνοι ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών
- Εκπρόσωποι ιδρυμάτων που ασχολούνται με τη μεταρρύθμιση της τουριστικής εκπαίδευσης ή την πολιτική για τον βιώσιμο τουρισμό.

3. Αναμενόμενος αριθμός:

8–10 συμμετέχοντες, 2 συντονιστές (ένας ανά τραπέζι) - ανά συνεργαζόμενο ίδρυμα

4. Διάρκεια του εργαστηρίου και προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα

Διάρκεια του εργαστηρίου: 2 ώρες

Εβδομάδες της 5ης και της 25ης Μαΐου: διεξαγωγή του εργαστηρίου

30 Μαΐου: προθεσμία για την ανάρτηση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου στο Teams (σε προκαθορισμένο πρότυπο)

5. Απαιτούμενα υλικά και εξοπλισμός

- Δύο τραπέζια εργασίας (Πίνακας 1 και Πίνακας 2)

- Εκτυπωμένα μαθησιακά αποτελέσματα σε αυτοκόλλητα σημειώματα (μορφή Post-it)
- Κενά φύλλα μεγέθους A3 για την ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε ενότητες μαθημάτων
- Κάρτες με ονόματα διδακτικών μεθόδων
- Πρότυπα σχεδιασμού μαθημάτων (τίτλος μαθήματος, μαθησιακά αποτελέσματα, μέθοδοι, ECTS)
- Χρωματιστό χαρτί, маркаδόροι, αυτοκόλλητα σημειώματα
- Φορητός υπολογιστής, οθόνη για προβολέα ή οθόνη για το κοινό
- Είναι υποχρεωτικό να περιλαμβάνονται τόσο **το λογότυπο του Erasmus+** όσο και **το λογότυπο του EcoHarmony** σε όλες τις επικοινωνίες.

6. Δραστηριότητες πριν και μετά το εργαστήριο

- Μαζί με το **ηλεκτρονικό μήνυμα πρόσκλησης (Παράρτημα 1)**, όλοι οι εκπαιδευτικοί/συμμετέχοντες θα πρέπει να λάβουν τον **Κατάλογο Αποτελεσμάτων (Παράρτημα 2)** και το **Συνοπτικό Εκπαιδευτικό Υλικό για τις Μεθόδους Διδασκαλίας με Σύντομες Περιγραφές (Παράρτημα 3)**
- Το email πρόσκλησης, μαζί με τα συνημμένα παραρτήματα, μεταφράζεται στις **εθνικές γλώσσες** των εταίρων.
- Μετά το εργαστήριο, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να λάβουν ένα email ευχαριστίας, μαζί με αίτημα να συμπληρώσουν το **Ερωτηματολόγιο Μετα-Αξιολόγησης (Παράρτημα 4)**.

7. Δομή του εργαστηρίου

Στην αρχή του εργαστηρίου, θα ζητηθεί από τους συμμετέχοντες να υπογράψουν μια **Επιστολή Συγκατάθεσης (Παράρτημα 6)** με την οποία επιβεβαιώνουν τη συμμετοχή τους

1. Μεθοδολογικό πλαίσιο

Η μεθοδολογία του παρόντος εργαστηρίου ενσωματώνει, σύμφωνα με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και το πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, τη

βιωματική, συμμετοχική και αναστοχαστική μάθηση. Η προσέγγιση αυτή εστιάζει στη μαθητοκεντρική και κοινωνικο-δομητιστική μάθηση. Δηλαδή, η γνώση αποκτάται ενεργά μέσω της συνεργασίας, του διαλόγου και της ενασχόλησης με πραγματικές προκλήσεις. Μέσω των προτεινόμενων μεθόδων διδασκαλίας, ενισχύονται η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, οι κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες και η ολιστική κατανόηση, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για τον προσανατολισμό της τουριστικής εκπαίδευσης προς τη βιωσιμότητα. Επιπλέον, η ενεργητική, βασισμένη σε έργα και προβλήματα μάθηση δημιουργεί αυθεντικά μαθησιακά περιβάλλοντα που προσομοιώνουν πραγματικά επαγγελματικά πλαίσια στον τομέα του τουρισμού, επιτρέποντας την ανάπτυξη δεξιοτήτων που εφαρμόζονται άμεσα στον κλάδο και στην ακαδημαϊκή εκπαίδευση, ενώ ταυτόχρονα καλλιεργούν και ενισχύουν την κριτική σκέψη. Η ενσωμάτωση τεχνολογικών προσομοιώσεων και συνεργασιών με τον κλάδο ενισχύει περαιτέρω τον ρεαλισμό και τη συνάφεια της μάθησης, υποστηρίζοντας την προετοιμασία των μελλοντικών επαγγελματιών του τουρισμού.

Φάση 1 – Εισαγωγή (15 λεπτά)

- Παρουσιάστε εν συντομία τους στόχους του έργου και του εργαστηρίου
- Εξηγήστε τους στόχους του εργαστηρίου και δώστε έμφαση στη δημιουργία του προσχεδίου του προγράμματος σπουδών
- Εξοικειώστε τους εκπαιδευτικούς με τις θεμελιώδεις αρχές και τις τρέχουσες τάσεις στον αειφόρο και αναγεννητικό τουρισμό, σύμφωνα με το πλαίσιο του Παγκόσμιου Συμβουλίου Αειφόρου Τουρισμού (GSTC)
- Επεξήγηση βασικών εννοιών: μαθησιακά αποτελέσματα, διδακτικές μέθοδοι, ECTS. Δώστε έμφαση σε ό,τι βασίζεται στα αποτελέσματα της έρευνας και των ομάδων εστίασης.
- Σύντομη παρουσίαση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Σύντομη παρουσίαση των μεθόδων διδασκαλίας
- Οδηγίες για την ομαδική εργασία και κατανομή των συμμετεχόντων σε δύο ομάδες

Φάση 2 – Ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε ενότητες και πρόταση τίτλων μαθημάτων (35 λεπτά)

- Κάθε ομάδα εργάζεται σε ένα τραπέζι χρησιμοποιώντας αυτοκόλλητα σημειώματα και φύλλα A3:
 - Πίνακας 1 – οι συμμετέχοντες θα λάβουν **τα «σκληρά» μαθησιακά αποτελέσματα** (24 μαθησιακά αποτελέσματα) γραμμένα σε αυτοκόλλητα σημειώματα.
 - Τραπέζι 2 – οι συμμετέχοντες θα λάβουν **«αφηρημένα» μαθησιακά αποτελέσματα** (24 μαθησιακά αποτελέσματα) γραμμένα σε αυτοκόλλητα σημειώματα
-
- Ο στόχος των συμμετεχόντων είναι να ομαδοποιήσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα που τους δόθηκαν σε λογικά καθορισμένες ενότητες μαθημάτων.
 - Οι συμμετέχοντες τοποθετούν τα αυτοκόλλητα σημειώματα με τα μαθησιακά αποτελέσματα σε χαρτί A3 και τα οργανώνουν οπτικά σε θεματικές ομάδες.
 - Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να χρησιμοποιήσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα που παρέχονται στα αυτοκόλλητα σημειώματα, αλλά μπορούν επίσης να προσθέσουν νέα αποτελέσματα αν θεωρήσουν ότι αυτά είναι απαραίτητα για μια συγκεκριμένη θεματική ομάδα/ενότητα του μαθήματος. Αν κάποια από τα παρεχόμενα αποτελέσματα δεν ταιριάζουν σε καμία από τις ενότητες που έχουν ορίσει, δεν είναι υποχρεωμένοι να τα χρησιμοποιήσουν.
 - Κάθε ομάδα θα πρέπει να ορίσει μεταξύ **τεσσάρων και επτά** εννοιών μαθημάτων.
-
- Μετά την ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, οι συμμετέχοντες πρέπει να συμφωνήσουν σε κατάλληλους **τίτλους** για κάθε μία από τις καθορισμένες ενότητες του μαθήματος, οι οποίοι να αντανakλούν τα ομαδοποιημένα μαθησιακά αποτελέσματα.

Φάση 3 – Καθορισμός μεθόδων διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων ECTS (25 λεπτά)

- Κάθε ομάδα συνεχίζει να εργάζεται πάνω στις ενότητες που έχει καθορίσει:
- Συζητήστε και επιλέξτε συμβατές διδακτικές μεθόδους από τον παρεχόμενο κατάλογο (Παράρτημα 4)
- Καθορισμός φόρτου εργασίας για κάθε ενότητα μαθήματος (3 ECTS) με βάση την πολυπλοκότητα των μαθησιακών αποτελεσμάτων

Φάση 4 – Εναλλαγή τραπεζιών (50 λεπτά)

- Οι ομάδες αλλάζουν τραπέζια και επαναλαμβάνουν τη Φάση 2 και τη Φάση 3 με το άλλο σύνολο μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Φάση 5 – Παρουσίαση (5-10 λεπτά)

- Οι συντονιστές παρουσιάζουν τα αποτελέσματα και των δύο ομάδων:
- Αριθμός και ονόματα των μαθησιακών ενοτήτων που δημιουργήθηκαν
- Παραδείγματα επιλεγμένων μεθόδων διδασκαλίας
- Εύρος των πιστωτικών μονάδων ECTS που απονέμονται

Φάση 6 – Κατάταξη της σημασίας των προτεινόμενων ενοτήτων (5-10 λεπτά)

Όλες οι προτεινόμενες ενότητες από έναν πίνακα προβάλλονται στην οθόνη και οι συμμετέχοντες πρέπει να ψηφίσουν τις 5 πιο σχετικές (εάν έχουν προταθεί περισσότερες από 5), απονέμοντας 5 βαθμούς στην πιο σημαντική για τους ίδιους, 4 βαθμούς στη δεύτερη, 3 βαθμούς στην τρίτη, 2 βαθμούς στην τέταρτη και 1 βαθμό στην λιγότερο σημαντική. Επαναλαμβάνουμε αυτή την άσκηση με τις ενότητες ενός άλλου πίνακα.

7.2 Σημείωση για διαδικτυακά εργαστήρια

Στην περίπτωση της διεξαγωγής μέσω διαδικτύου, η χρήση φυσικών

αυτοκόλλητων σημειώσεων (Post-it) και φύλλων A3 μπορεί να αντικατασταθεί με συνεργατικά ψηφιακά εργαλεία. Πλατφόρμες όπως το Miro, το Jamboard ή το Padlet είναι ιδιαίτερα κατάλληλες για εικονική ομαδική εργασία, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να μετακινούν, να ομαδοποιούν και να επεξεργάζονται τα μαθησιακά αποτελέσματα συνεργατικά σε πραγματικό χρόνο. Οι αίθουσες ομαδικής εργασίας (breakout rooms) σε πλατφόρμες όπως το Zoom ή το MS Teams μπορούν να αναπαράγουν τις συζητήσεις σε μικρές ομάδες. Οι συντονιστές θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι συμμετέχοντες έχουν λάβει σύντομη εκπαίδευση σχετικά με το επιλεγμένο εργαλείο πριν από την έναρξη της δραστηριότητας.

8. Αναμενόμενα αποτελέσματα του εργαστηρίου

- 10–14 δομημένα μαθήματα με σαφώς καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα
- Μεθόδους διδασκαλίας που συνάδουν με τους στόχους των μαθημάτων
- Προτεινόμενη κατανομή πιστωτικών μονάδων ECTS
- Ολοκληρωμένη κατανόηση των υλικών και άυλων διαστάσεων του βιώσιμου τουρισμού
- Σύντομη γραπτή έκθεση με τα αποτελέσματα των εργαστηρίων των εταίρων (κατάλογος τίτλων μαθημάτων, μαθησιακών αποτελεσμάτων και μεθόδων) πρέπει να αναρτηθεί στο Teams έως **23 Μαΐου 2025**
- Η κοινή έκθεση όλων των εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν, με τη συλλογή των αποτελεσμάτων, θα καταρτιστεί από το UNIZG-FAZ έως τις 30 Μαΐου 2025

9. Αποδεικτικά στοιχεία και τεκμηρίωση

Για τη διασφάλιση της λογοδοσίας, της διαφάνειας και της αξιολόγησης του αντίκτυπου, θα συλλεχθούν τα ακόλουθα αποδεικτικά στοιχεία κατά τη διάρκεια και μετά το εργαστήριο:

- Υπογεγραμμένος κατάλογος συμμετεχόντων (συμπεριλαμβανομένων ονομάτων, ιδιότητας, ρόλων) - **(Παράρτημα 7)**
- Φωτογραφική τεκμηρίωση των συνεδριών, των ομαδικών δραστηριοτήτων και του υλικού
- Έντυπα αξιολόγησης του εργαστηρίου (σχόλια μετά την εκδήλωση) – **(Παράρτημα 5)**

Τίτλος: Εργαστήριο για το διδακτικό και διοικητικό προσωπικό – Δομή μαθημάτων και διδακτικές μέθοδοι

Διάρκεια: 2 ώρες

Τρόπος διεξαγωγής: Δια ζώσης ή διαδικτυακά (με ψηφιακά εργαλεία συνεργασίας)

Στοχευόμενοι συμμετέχοντες:

- Εκπαιδευτικοί του τομέα του τουρισμού, λέκτορες και ακαδημαϊκό προσωπικό από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Σχεδιαστές προγραμμάτων σπουδών και εκπαιδευτικοί σχεδιαστές
- Εκπρόσωποι συνεργαζόμενων ιδρυμάτων που συμμετέχουν ενεργά στην εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα

Αναμενόμενος αριθμός συμμετεχόντων: 8–10 συμμετέχοντες ανά ίδρυμα, συν 2 συντονιστές ανά τραπέζι

2. Στόχοι του εργαστηρίου

1. Ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την έρευνα σε θεματικά συνεκτικές ενότητες μαθημάτων.
2. Προτάστε τίτλους μαθημάτων/ενότητας που να αντανakλούν τα ομαδοποιημένα μαθησιακά αποτελέσματα.
3. Να εισαχθούν καινοτόμες και χωρίς αποκλεισμούς διδακτικές μεθοδολογίες που προάγουν τη συμπεριφορική, εμπειρική και κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση.
4. Καθορισμός διδακτικών μεθόδων και πιστωτικών μονάδων ECTS για κάθε ενότητα, ανάλογα με την πολυπλοκότητά της.
5. Να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, ιδρυμάτων και εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών.

6. Ευθυγράμμιση των προοπτικών του διδακτικού προσωπικού με το Παγκόσμιο Πλαίσιο Βιώσιμου Τουρισμού (GSTC) και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs).

3. Προπαρασκευαστικές δραστηριότητες

Πριν από το εργαστήριο:

- Αποστολή email πρόσκλησης στους συμμετέχοντες, το οποίο θα περιλαμβάνει:
 - Κατάλογο μαθησιακών αποτελεσμάτων (Παράρτημα 2)
 - Συνοπτικό εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με τις μεθόδους διδασκαλίας (Παράρτημα 3)
- Εξασφαλίστε τη διαθεσιμότητα υλικών και εξοπλισμού:
 - Δύο τραπέζια εργασίας ή εικονικούς χώρους συνεργασίας (Miro, Jamboard, Padlet)
 - Αυτοκόλλητα σημειώματα (ή ψηφιακά αντίστοιχα) με τα μαθησιακά αποτελέσματα
 - Φύλλα A3 ή ψηφιακά πρότυπα για την ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
 - Κάρτες με ονόματα διδακτικών μεθόδων
 - Πρότυπα σχεδιασμού μαθημάτων (τίτλος, μαθησιακά αποτελέσματα, μέθοδοι, ECTS)
 - Χρωματιστό χαρτί, μαρκαδόροι, φορητοί υπολογιστές, προβολέας/οθόνη
- Συμπεριλάβετε τα λογότυπα του Erasmus+ και του EcoHarmony σε όλα τα έγγραφα

Μετά το εργαστήριο:

- Αποστολή email ευχαριστίας και ερωτηματολογίου μετα-αξιολόγησης (Παράρτημα 4)

4. Μεθοδολογικό πλαίσιο

Η μεθοδολογία του εργαστηρίου περιλαμβάνει:

- Μάθηση με επίκεντρο τον μαθητή και κοινωνικο-δομητιστική προσέγγιση
- Βιωματικές, αναστοχαστικές και συμμετοχικές προσεγγίσεις
- Ενεργητική μάθηση, βασισμένη σε έργα και προβλήματα
- Ενσωμάτωση τεχνολογικών προσομοιώσεων και συνεργασιών με τη βιομηχανία

Εστίαση της μάθησης:

- Κριτική σκέψη και δημιουργικότητα
- Κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες
- Ολιστική κατανόηση του βιώσιμου τουρισμού
- Πραγματική εφαρμογή των γνώσεων στις προκλήσεις του τουριστικού κλάδου

5. Φάσεις του εργαστηρίου

Φάση 1 – Εισαγωγή (15 λεπτά)

- Παρουσίαση του έργου και των στόχων του εργαστηρίου
- Επεξήγηση των στόχων, με έμφαση στη δημιουργία προσχεδίου προγράμματος σπουδών
- Επισκόπηση των αρχών του βιώσιμου/αναγεννητικού τουρισμού (σύμφωνα με το GSTC)
- Ορισμός βασικών εννοιών: μαθησιακά αποτελέσματα, διδακτικές μέθοδοι, πιστωτικές μονάδες ECTS
- Διαχωρισμός των συμμετεχόντων σε δύο ομάδες

Φάση 2 – Ομαδοποίηση μαθησιακών αποτελεσμάτων και πρόταση τίτλων ενότητων (35 λεπτά)

- **Πίνακας 1:** Σκληρά μαθησιακά αποτελέσματα (24 μαθησιακά αποτελέσματα)
- **Πίνακας 2:** Μαλακά μαθησιακά αποτελέσματα (24 μαθησιακά αποτελέσματα)
- **Εργασία:** Ομαδοποιήστε τα μαθησιακά αποτελέσματα σε 4–7 ενότητες μαθημάτων
- Οι συμμετέχοντες μπορούν να προσθέσουν νέα μαθησιακά αποτελέσματα, αν χρειαστεί· τα αποτελέσματα που δεν χρησιμοποιήθηκαν είναι προαιρετικά
- Συμφωνήστε στους τίτλους των ενότητων που αντνακλούν τα ομαδοποιημένα μαθησιακά αποτελέσματα

Φάση 3 – Καθορισμός μεθόδων διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων ECTS (25 λεπτά)

- Επιλέξτε συμβατές μεθόδους διδασκαλίας από τον παρεχόμενο κατάλογο (Παράρτημα 4)
- Καθορισμός κατάλληλου φόρτου εργασίας (3 ECTS ανά ενότητα)

Φάση 4 – Εναλλαγή τραπεζιών (50 λεπτά)

- Οι ομάδες αλλάζουν τραπέζια για να επαναλάβουν τις Φάσεις 2 και 3 με το άλλο σύνολο μαθησιακών αποτελεσμάτων

Φάση 5 – Παρουσίαση (5–10 λεπτά)

- Οι συντονιστές παρουσιάζουν τα αποτελέσματα και των δύο ομάδων:
 - Αριθμός και ονόματα ενότητων
 - Παραδείγματα επιλεγμένων μεθόδων διδασκαλίας
 - Εύρος των απονεμηθέντων πιστωτικών μονάδων ECTS

Φάση 6 – Κατάταξη της σημασίας των ενοτήτων (5–10 λεπτά)

- Προβολή όλων των προτεινόμενων ενοτήτων
- Οι συμμετέχοντες ψηφίζουν τις 5 πιο σχετικές:
 - 5 βαθμοί = πιο σημαντική, 1 βαθμός = λιγότερο σημαντική
- Επαναλάβετε την κατάταξη για τις ενότητες από τον άλλο πίνακα

6. Προσαρμογή του διαδικτυακού εργαστηρίου

- Αντικαταστήστε τα φυσικά Post-its/φύλλα A3 με **πλατφόρμες συνεργασίας** (Miro, Jamboard, Padlet)
- Χρησιμοποιήστε **αίθουσες ομαδικής εργασίας** για συζητήσεις σε μικρές ομάδες
- Οι συντονιστές παρέχουν σύντομη εκπαίδευση στη χρήση των εργαλείων πριν από τις δραστηριότητες

7. Αναμενόμενα αποτελέσματα

- 10–14 δομημένες ενότητες με σαφώς καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα
- Μεθόδους διδασκαλίας εναρμονισμένες με τους στόχους
- Προτεινόμενη κατανομή πιστωτικών μονάδων ECTS
- Ολοκληρωμένη κατανόηση των **τεχνικών και διαπροσωπικών δεξιοτήτων στον αειφόρο τουρισμό**
- Σύντομη έκθεση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου των εταίρων που θα αναρτηθεί στο Teams έως τις 23 Μαΐου 2025
- Σύνταξη κοινής έκθεσης από το UNIZG-FAZ έως τις 30 Μαΐου 2025

8. Τεκμηρίωση και αποδεικτικά στοιχεία

- Υπογεγραμμένος κατάλογος συμμετεχόντων (Παράρτημα 7)
- Φωτογραφική τεκμηρίωση των συνεδριών και των δραστηριοτήτων
- Έντυπα αξιολόγησης του εργαστηρίου (σχόλια μετά την εκδήλωση, Παράρτημα 5)

9. Σχόλια και αξιολόγηση

Σχόλια των εισηγητών:

- Αξιολόγηση της υλοποίησης των ενοτήτων διαδικτυακά/δια ζώσης
- Αξιολογήστε τη συμμετοχή των φοιτητών και την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους
- Ανασκόπηση των μεθόδων διδασκαλίας, των προκλήσεων και των προτάσεων

Ανατροφοδότηση από τους φοιτητές:

- Αξιολόγηση της σαφήνειας, του περιεχομένου και των μεθόδων διδασκαλίας των ενοτήτων
- Μέτρηση της επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και δεξιοτήτων
- Αξιολόγηση της συμμετοχής, της παρακίνησης και της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη βιωσιμότητα

Επικύρωση από ειδικούς:

- Οι ειδικοί εξετάζουν το πρόγραμμα σπουδών ως προς τη δομή, τη συνάφεια, τα μαθησιακά αποτελέσματα, τις παιδαγωγικές προσεγγίσεις και την ευθυγράμμιση με το GSTC/τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)
- Μέθοδοι: συνεντεύξεις, γραπτά σχόλια, συζητήσεις σε πάνελ

10. Αναφορά & Παρακολούθηση

- Συγκέντρωση σχολίων από διδάσκοντες, φοιτητές και εμπειρογνώμονες
- Εντοπισμός πλεονεκτημάτων, κενών και τομέων που χρήζουν βελτίωσης
- Ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων στο τελικό πρόγραμμα σπουδών και στο σχεδιασμό της ψηφιακής πλατφόρμας
- Ανεβάστε τις εκθέσεις και την τεκμηρίωση στις ομάδες του έργου σύμφωνα με τις προθεσμίες

10. Παραρτήματα

1. Παράρτημα 1: Προτεινόμενο email πρόσκλησης

Αγαπητέ [Όνομα παραλήπτη],

Έχουμε την ευχαρίστηση να σας προσκαλέσουμε να συμμετάσχετε στο προσεχές εργαστήριο για το πρόγραμμα σπουδών με τίτλο **«EcoHarmony: Ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού»**. Το εργαστήριο αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο του έργου EcoHarmony

και έχει ως στόχο τη διαμόρφωση μαθημάτων και μεθόδων διδασκαλίας με σκοπό την ενίσχυση των βιώσιμων πρακτικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού.

Λεπτομέρειες εργαστηρίου:

- **Ημερομηνία:** [Εισάγετε ημερομηνία]
- **Ώρα:** [Εισάγετε ώρα]
- **Τόπος:** [Εισάγετε τον τόπο]
- **Διάρκεια:** 2 ώρες

Στόχοι του εργαστηρίου:

- Ομαδοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων (με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας και των ομάδων εστίασης) σε μαθήματα με θεματική συσχέτιση
- Πρόταση τίτλων ενοτήτων σύμφωνα με τα ομαδοποιημένα μαθησιακά αποτελέσματα
- Εισαγωγή καινοτόμων και χωρίς αποκλεισμούς μεθοδολογιών διδασκαλίας που προάγουν τη συμπεριφορική, εμπειρική και κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση. Αντιστοίχιση κατάλληλων μεθόδων διδασκαλίας σε κάθε μάθημα
- Προσδιορισμός του φόρτου εργασίας των μαθημάτων (πιστωτικές μονάδες ECTS) με βάση την πολυπλοκότητά τους.
- Να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, ιδρυμάτων και εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών για τη βελτίωση της εκπαίδευσης σε θέματα βιωσιμότητας.

Συνημμένα θα βρείτε τον Κατάλογο Προτεινόμενων Μαθησιακών Αποτελεσμάτων και Σύντομο Εκπαιδευτικό Υλικό σχετικά με τις Μεθόδους Διδασκαλίας με Σύντομες Περιγραφές. Σας παρακαλούμε να μελετήσετε αυτά τα υλικά πριν από το εργαστήριο.

Ανυπομονούμε για τη συμμετοχή σας και τις πολύτιμες συνεισφορές σας σε αυτή τη σημαντική πρωτοβουλία. Μετά το εργαστήριο, θα σας στείλουμε ένα email ευχαριστίας με αίτημα να συμπληρώσετε το Ερωτηματολόγιο Μετα-Αξιολόγησης.

Με εκτίμηση,

[Το όνομά σας]

[Θέση σας]

[Στοιχεία επικοινωνίας σας]

2. Παράρτημα 2: Έντυπο εγγραφής και προ-αξιολόγησης

Φόρμα εγγραφής και προαξιολόγησης

(Να συμπληρωθεί πριν από την έναρξη του εργαστηρίου)

Στοιχεία συμμετέχοντα

1. Πλήρες όνομα:
2. Ίδρυμα:
3. Χώρα:
4. Ακαδημαϊκός ρόλος/θέση:
5. Έτη επαγγελματικής εμπειρίας:
 - Λιγότερο από ένα έτος
 - 1-3 έτη
 - 4-7 έτη
 - 8-10 έτη
 - Πάνω από 10 έτη
6. Η ηλικία σας:
 - Κάτω των 25 ετών

- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-64
- 65+

7. Φύλο:

- Άνδρες
- Γυναίκα
- Μη δυαδικό/τρίτο φύλο
- Προτιμώ να μην απαντήσω

8. Υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης:

- Προπτυχιακό επίπεδο
- Μεταπτυχιακό επίπεδο
- Διδακτορικό
- Άλλο

Ενότητα Α: Ιστορικό και γνώσεις

1. Πόσο εξοικειωμένοι είστε με την έννοια του *βιώσιμου τουρισμού*;

- Δεν είμαι καθόλου εξοικειωμένος
- Δεν είμαι και πολύ εξοικειωμένος
- Είμαι κάπως εξοικειωμένος
- Πολύ εξοικειωμένος

2. Πόσο εξοικειωμένοι είστε με τον *αναγεννητικό τουρισμό*;

- Δεν τον γνωρίζω καθόλου
- Λίγο άγνωστος
- Είμαι κάπως εξοικειωμένος
- Πολύ εξοικειωμένος

3. Πώς θα αξιολογούσατε την κατανόησή σας σχετικά με τα κριτήρια **του Παγκόσμιου Συμβουλίου για τον Βιώσιμο Τουρισμό (GSTC)**;
- Δεν τα έχω ακούσει ποτέ
 - Τα έχω ακούσει, αλλά δεν τα γνωρίζω καλά
 - Είμαι εξοικειωμένος με τις βασικές αρχές
 - Είμαι σίγουρος/η για την εφαρμογή τους
4. Σε ποιο βαθμό ενσωματώνετε επί του παρόντος τη βιωσιμότητα στα μαθήματα τουρισμού που διδάσκετε;
- Καθόλου
 - Σε περιορισμένο βαθμό
 - Σε κάποιο βαθμό
 - Σε μεγάλο βαθμό
5. Πόσο σίγουρος/η αισθάνεστε όταν χρησιμοποιείτε καινοτόμες μεθοδολογίες διδασκαλίας (π.χ. μάθηση βάσει έργων, παιχνιδοποίηση, συνδυαστική μάθηση);
- Δεν αισθάνομαι καθόλου σίγουρος
 - Αισθάνομαι κάπως σίγουρος
 - Αυτοπεποίθηση
 - Πολύ σίγουρος
6. Έχετε παρακολουθήσει κάποια εκπαίδευση, εκπαιδευτικά προγράμματα ή έχετε λάβει πιστοποίηση σχετικά με τον αειφόρο τουρισμό;

Ναι, ποια: _____ (συμπληρώστε)

Όχι

Ενότητα Β: Προσδοκίες

6. Τι ελπίζετε να αποκομίσετε από αυτό το εργαστήριο; (Ανοιχτή ερώτηση)

7. Υπάρχουν συγκεκριμένα θέματα ή μέθοδοι που σας ενδιαφέρουν ιδιαίτερα να εξερευνήσετε κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου; (Ανοιχτή ερώτηση)

10.3 Παράρτημα 3: Κατάλογος προτεινόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

Υλικά μαθησιακά αποτελέσματα	Μη συγκεκριμένα μαθησιακά αποτελέσματα
Ανάλυση των κυβερνητικών κανονισμών για τον βιώσιμο τουρισμό	Ανάλυση των επιπτώσεων του τουρισμού στο περιβάλλον και την τοπική κοινότητα
Εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης για την προσομοίωση τουριστικών σεναρίων.	Εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας.
Εφαρμογή στρατηγικών επικοινωνίας στον τουρισμό	Εφαρμογή αποτελεσματικής διαχείρισης των απορριμμάτων τροφίμων
Εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού.	Εφαρμογή ηθικών αρχών στον τουρισμό.
Αξιολόγηση παραδειγμάτων επιτυχημένων βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων.	Εφαρμογή δεικτών απόδοσης (KPIs) για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας
Αξιολόγηση των οικονομικών οφελών και του κόστους της ανάπτυξης του βιώσιμου τουρισμού,	Εφαρμογή θεωρητικών γνώσεων σε πραγματικές καταστάσεις.

Αξιολόγηση του αντίκτυπου του τουρισμού στις τοπικές κοινότητες.	Αξιολογήστε τον αντίκτυπο του τουρισμού στη βιοποικιλότητα με ποιοτικές και ποσοτικές τεχνικές.
Επικοινωνία βιώσιμων πρακτικών	Ανάπτυξη ηθικών πρακτικών στην καθοδήγηση των τουριστών.
Να λαμβάνετε υπόψη οικονομικούς παράγοντες, όπως η απασχόληση, η ανάπτυξη των τοπικών επιχειρήσεων και οι περιβαλλοντικές εξωτερικές επιδράσεις	Ανάπτυξη τουριστικών προϊόντων χωρίς αποκλεισμούς.
Ανάπτυξη στρατηγικού σχεδίου για τον βιώσιμο τουρισμό	Ανάπτυξη συνεργασιών για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού.
Ανάπτυξη αποτελεσματικών δεξιοτήτων επικοινωνίας.	Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την εργασία στον κλάδο.
Ανάπτυξη μέτρων για τον έλεγχο του υπερτουρισμού	Ανάπτυξη στρατηγικών για τη διαχείριση των αποβλήτων στον τουρισμό.
Ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων για τον βιώσιμο τουρισμό.	Ανάπτυξη στρατηγικών για τη μείωση του οικολογικού αποτυπώματος του τουρισμού.
Ανάπτυξη στρατηγικών διαδικτυακού μάρκετινγκ.	Διαχωρισμός του βιώσιμου τουρισμού από τον μαζικό τουρισμό.
Ανάπτυξη στρατηγικών για τη διαχείριση του προορισμού.	Ενσωμάτωση των τοπικών παραδόσεων στις τουριστικές δραστηριότητες.
Να αναπτύσσουν στρατηγικές για τη βιώσιμη κινητικότητα.	Συμμετοχή σε έργα βιώσιμου τουρισμού.
Ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων στον σχεδιασμό του προορισμού.	Προώθηση της ισότητας των φύλων στον τουριστικό κλάδο

Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στο σχεδιασμό νέων επιχειρήσεων.	Προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις τουριστικές πρακτικές
Ενσωμάτωση βιώσιμων επιλογών μετακίνησης.	Προώθηση της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.
Ενσωμάτωση του τουρισμού σε άλλους τομείς.	Αναγνώριση της συμβολής του βιώσιμου τουρισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη
Δείκτες απόδοσης (KPI) για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας	Παρουσίαση παραδειγμάτων επιτυχημένων συνεργασιών.
Μέτρηση και διαχείριση των τουριστικών ροών.	Κατανόηση των τρόπων μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας και νερού στις τουριστικές εγκαταστάσεις.
Χρήση της τεχνολογίας blockchain για οικολογικές πιστοποιήσεις.	Κατανόηση των βασικών αρχών του βιώσιμου τουρισμού και του Παγκόσμιου Πλαισίου Βιώσιμου Τουρισμού
Χρησιμοποιήστε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την εκπαίδευση σε θέματα βιωσιμότητας.	Κατανόηση της έννοιας του αναγεννητικού τουρισμού

3. Παράρτημα 4: Συνοπτικό εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με τις μεθόδους διδασκαλίας με σύντομες περιγραφές :

Μέθοδος	Περιγραφή	Εφαρμογή
Ενεργητική μάθηση	Η ενεργητική μάθηση είναι μια εκπαιδευτική προσέγγιση στην οποία οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία, αντί να είναι παθητικοί	Μέσω ομαδικών εργασιών, όπου οι μαθητές αναπτύσσουν βιώσιμες στρατηγικές

	αποδέκτες πληροφοριών. Περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως ομαδικές συζητήσεις, επίλυση προβλημάτων, μελέτες περιπτώσεων, παιχνίδια ρόλων και πρακτικά έργα. Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία μέσω συζητήσεων, ομαδικών έργων και πρακτικών δραστηριοτήτων.	για πραγματικούς προορισμούς.
Μάθηση με βάση τα προβλήματα (PBL)	Η μάθηση με βάση τα προβλήματα (PBL) είναι μια εκπαιδευτική μεθοδολογία στην οποία οι μαθητές μαθαίνουν μέσω της διερεύνησης και της επίλυσης αυθεντικών, σύνθετων προβλημάτων. Οι μαθητές συνήθως εργάζονται σε ομάδες και ενθαρρύνονται να διερευνούν, να αναλύουν και να βρίσκουν λύσεις, αναπτύσσοντας έτσι γνώσεις και δεξιότητες με ενεργό τρόπο. Οι μαθητές επιλύουν πραγματικά προβλήματα για να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες.	Ανάλυση πραγματικών περιβαλλοντικών και κοινωνικών προκλήσεων στον τομέα του τουρισμού και ανάπτυξη πρακτικών λύσεων.
Μάθηση με βάση τα έργα	Η μάθηση με βάση τα έργα (PBL) είναι μια ενεργητική μέθοδος διδασκαλίας, όπου οι μαθητές εργάζονται σε ένα έργο για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ενθαρρύνει τη συνεργατική εργασία, την επίλυση προβλημάτων και τις εφαρμογές στην πραγματική ζωή, κάτι που είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό για την εκπαίδευση σε θέματα βιωσιμότητας. Η PBL καλλιεργεί την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα και την ικανότητα εφαρμογής των γνώσεων σε σύνθετες, πραγματικές καταστάσεις. Οι	Ανάπτυξη και πρόταση βιώσιμων στρατηγικών για πραγματικούς προορισμούς, επιτρέποντας την αξιολόγηση των δεξιοτήτων σε πρακτικό πλαίσιο.

	μαθητές εργάζονται σε μακροπρόθεσμα έργα που ενσωματώνουν διάφορα μαθήματα και δεξιότητες.	
Αναστροφόμενη τάξη	Η μέθοδος της «Αναστροφόμενης Τάξης» (Flipped Classroom) είναι ένα εκπαιδευτικό μοντέλο στο οποίο οι μαθητές μελετούν νέο εκπαιδευτικό υλικό στο σπίτι, συνήθως μέσω βίντεο, παρουσιάσεων ή διαδραστικών εργαλείων, ενώ ο χρόνος της τάξης αφιερώνεται σε δραστηριότητες εφαρμογής των γνώσεων, όπως συζητήσεις, επίλυση προβλημάτων και ομαδικά έργα. Η διδασκαλία γίνεται πιο μαθητοκεντρική, με ενεργή συμμετοχή των μαθητών. Οι μαθητές μελετούν νέο υλικό στο σπίτι μέσω βίντεο ή άλλων πηγών, ενώ στην τάξη εργάζονται σε εργασίες και έργα.	Μελέτη θεωρητικών εννοιών του βιώσιμου τουρισμού στο σπίτι και εργασία σε πρακτικά έργα και μελέτες περιπτώσεων στην τάξη.
Προσομοιώσεις και παιχνιδοποίηση	Οι προσομοιώσεις είναι εκπαιδευτικά εργαλεία που αναπαριστούν πραγματικές καταστάσεις ή περιβάλλοντα, προσφέροντας στους μαθητές την ευκαιρία να εξασκηθούν σε ελεγχόμενα σενάρια χωρίς τους κινδύνους του πραγματικού κόσμου. Η «παιχνιδοποίηση» (gamification) περιλαμβάνει τη χρήση στοιχείων παιχνιδιού (όπως πόντοι, σενάρια, ανταμοιβές, ρόλοι) σε περιβάλλοντα που δεν σχετίζονται με παιχνίδια, με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής και του ενδιαφέροντος των συμμετεχόντων. Χρήση της εικονικής πραγματικότητας (VR), των προσομοιώσεων	Προσομοιώσεις VR εμπειριών αναγεννητικού τουρισμού, προγράμματα κατάρτισης για τη βιωσιμότητα με βάση την τεχνητή νοημοσύνη και διαδραστικά ψηφιακά εργαλεία βιωσιμότητας.

	και της «παιχνιδοποίησης» για τη δημιουργία διαδραστικών και ελκυστικών μαθησιακών εμπειριών.	
Συνεργασία με τον κλάδο	Η συνεργασία με τον κλάδο αναφέρεται στη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και τουριστικών επιχειρήσεων ή οργανισμών, με στόχο την παροχή βιωματικής μάθησης στους φοιτητές. Αυτή η μέθοδος περιλαμβάνει πρακτικές ασκήσεις, μελέτες περιπτώσεων, ομιλίες από επαγγελματίες, επισκέψεις στο πεδίο, κοινά έργα, αλλά και συμμετοχή στην επίλυση πραγματικών προβλημάτων της αγοράς. Συνεργασίες με ξενοδοχεία, ταξιδιωτικούς πράκτορες και πρωτοβουλίες βιώσιμου τουρισμού για την παροχή πραγματικής εμπειρίας μέσω πρακτικής άσκησης, εργαστηρίων και μελετών περιπτώσεων.	Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για πραγματικές πρακτικές ασκήσεις και μελέτες περιπτώσεων βασισμένες σε συγκεκριμένες εμπειρίες.
Επιτόπια έρευνα	Η επιτόπια έρευνα είναι μια διδακτική μέθοδος κατά την οποία οι φοιτητές μαθαίνουν εκτός της αίθουσας διδασκαλίας, μέσω της άμεσης εμπειρίας και της παρατήρησης στον πραγματικό κόσμο. Περιλαμβάνει επισκέψεις σε τουριστικούς προορισμούς, συμμετοχή σε τοπικές δραστηριότητες, συνεντεύξεις με επαγγελματίες ή συλλογή δεδομένων επιτόπου.	Επισκέψεις σε έργα βιώσιμου τουρισμού, συμμετοχή σε πρωτοβουλίες αγροτουρισμού και συμμετοχή σε προγράμματα με βάση την τοπική κοινότητα.

4. Παράρτημα 5: Ερωτηματολόγιο μετα-αξιολόγησης

**Ερωτηματολόγιο μετα-αξιολόγησης (ηλεκτρονικό – παρέχεται από τους
επικεφαλής εταιρείας)**

Τίτλος εργαστηρίου: EcoHarmony: Ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών στην
τριτοβάθμια εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού

Αγαπητέ συμμετέχοντα,

Σας ευχαριστούμε που συμμετείχατε στο εργαστήριό μας. Εκτιμούμε τις απόψεις
σας και θα σας παρακαλούσαμε να αφιερώσετε λίγα λεπτά για να συμπληρώσετε
αυτό το ερωτηματολόγιο. Οι απαντήσεις σας θα μας βοηθήσουν να βελτιώσουμε τα
μελλοντικά εργαστήρια.

1. Συνολική ικανοποίηση:

1.1. Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από τη συνολική οργάνωση του εργαστηρίου;

- Πολύ ικανοποιημένος
- Ικανοποιημένος
- Ουδέτερος
- Δυσανεστημένος
- Πολύ δυσανεστημένος

1.2. Πόσο ικανοποιημένοι είστε από το περιεχόμενο του εργαστηρίου;

- Πολύ ικανοποιημένος
- Ικανοποιημένος
- Ουδέτερος
- Δυσανεστημένος
- Πολύ δυσανεστημένος

2. Περιεχόμενο του εργαστηρίου:

2.1. Πόσο σχετικό ήταν το περιεχόμενο του εργαστηρίου με την επαγγελματική σας
ανάπτυξη;

- Πολύ σχετικό
- Σχετικό
- Ουδέτερο
- Άσχετο

- Πολύ άσχετο

2.2. Πόσο σαφείς ήταν οι στόχοι και οι οδηγίες του εργαστηρίου;

- Πολύ σαφείς
- Σαφείς
- Ουδέτερο
- Ασαφείς
- Πολύ ασαφείς

3. Ποιότητα της διευκόλυνσης και της αλληλεπίδρασης

3.1. Πώς θα αξιολογούσατε την ικανότητα του συντονιστή να καθοδηγήσει αποτελεσματικά το εργαστήριο;

- • Πολύ καλή
- • Καλή
- • Ουδέτερη
- • Κακή
- • Πολύ κακή

3.2. Πώς θα αξιολογούσατε το επίπεδο αλληλεπίδρασης και συμμετοχής κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου;

- • Πολύ καλό
- • Καλό
- • Ουδέτερο
- • Κακό
- • Πολύ κακό

4. Μαθησιακά αποτελέσματα:

4.1. Σε ποιο βαθμό το εργαστήριο σας βοήθησε να κατανοήσετε την ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού;

- Πολύ καλά
- Καλά
- Ουδέτερα

- Λίγο
- Πολύ λίγο

4.2. Πόσο σίγουρος/η αισθάνεστε για την εφαρμογή των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτήσατε από το εργαστήριο;

- Πολύ σίγουρος
- Αυτοπεποίθηση
- Ουδέτερος
- Δεν είμαι σίγουρος
- Πολύ μη σίγουρος

5. Διδακτικές μέθοδοι:

5.1. Πόσο κατάλληλες ήταν οι προτεινόμενες διδακτικές μέθοδοι για την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων;

- Πολύ κατάλληλες
- Κατάλληλες
- Ουδέτερες
- Ακατάλληλες
- Πολύ ακατάλληλες

5.2. Πόσο πιθανό είναι να χρησιμοποιήσετε αυτές τις μεθόδους διδασκαλίας στα δικά σας μαθήματα;

- Πολύ πιθανό
- Πιθανό
- Ουδέτερο
- Απίθανο
- Πολύ απίθανο

6. Πρόσθετα σχόλια:

6.1. Τι θεωρήσατε πιο χρήσιμο στο εργαστήριο;

6.2. Ποιες βελτιώσεις θα προτείνατε για μελλοντικά εργαστήρια;

6.3. Θα σας ενδιέφερε να συμμετάσχετε σε δραστηριότητες παρακολούθησης (π.χ. καθοδήγηση, κοινά έργα, ανάπτυξη πιλοτικών μαθημάτων);

- Ναι
- Όχι
- Ίσως

6.4. Έχετε τυχόν επιπλέον σχόλια ή προτάσεις;

Σας ευχαριστούμε για τον χρόνο σας και τα σχόλιά σας!

5. Παράρτημα 6: Επιστολή συγκατάθεσης

Επιστολή συγκατάθεσης

**Εργαστήριο: EcoHarmony: Ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών στην
τριτοβάθμια εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού**

Ημερομηνία: [Εισάγετε ημερομηνία]

Τόπος: [Εισάγετε τον τόπο]

Το πρόγραμμα EcoHarmony είναι μια τριετής ερευνητική πρωτοβουλία που αποσκοπεί στη συλλογή πληροφοριών από εκπαιδευτικούς και ειδικούς του τουριστικού κλάδου, με στόχο την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου προγράμματος σπουδών, τη δημιουργία μιας συνεργατικής ψηφιακής πλατφόρμας, την εφαρμογή ενός πλαισίου μικροπιστοποιήσεων, την ενίσχυση της εκπαίδευσης στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού και την προώθηση ενός πιο βιώσιμου, χωρίς αποκλεισμούς και ανταγωνιστικού τουριστικού κλάδου.

Παρακάτω, παρακαλώ απαντήστε στις ερωτήσεις που αφορούν τα κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων.

Συμπληρώνοντας το ερωτηματολόγιο, αποδέχεστε και συμφωνείτε με την ακόλουθη δήλωση συγκατάθεσης:

Υπογράφοντας την παρούσα επιστολή, συμφωνείτε να συμμετάσχετε στο εργαστήριο και να συμβάλλετε στις δραστηριότητες που περιγράφονται στο πρωτόκολλο του εργαστηρίου. Η συμμετοχή σας είναι εθελοντική και μπορείτε να αποσυρθείτε ανά πάσα στιγμή χωρίς καμία συνέπεια. Οι πληροφορίες που θα συλλεχθούν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς του έργου EcoHarmony και θα παραμείνουν εμπιστευτικές.

Συμφωνείτε να συμμετάσχετε και κατανοείτε ότι όλες οι πληροφορίες που θα καταγραφούν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου θα παραμείνουν ανώνυμες;

- Ναι
- Όχι

Παρακαλώ εισάγετε το όνομα και το επώνυμό σας:

[Εισάγετε τόπο, ημερομηνία]

Υπογραφή

6. Παράρτημα 7: Κατάλογος συμμετεχόντων

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Εργαστήριο: EcoHarmony: Ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών στον ανώτερο τουρισμό

Ημερομηνία: [Εισάγετε ημερομηνία]

Τόπος: [Εισάγετε τον τόπο]

Αρ ιθ.	Όνομα και Επώνυμο	Ίδρυμα	Επικοινωνία (email)	Υπογραφή

7. Παράρτημα 8: Εγχειρίδιο συντονιστή – Βασικές έννοιες για την εισαγωγή στο εργαστήριο

Βιώσιμος Τουρισμός – Τα θεμέλια		
Ορισμός	Βασικές αρχές	Συμβουλή για τους συντονιστές
Ο βιώσιμος τουρισμός ικανοποιεί τις ανάγκες των σημερινών τουριστών και των περιοχών υποδοχής, προστατεύοντας και ενισχύοντας παράλληλα τις ευκαιρίες για το μέλλον. Εξισορροπεί τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικοπολιτισμικές πτυχές της τουριστικής ανάπτυξης.	• Ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον και στον τοπικό πολιτισμό. • Δημιουργήστε οικονομικά οφέλη για τους ντόπιους. • Συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων στη λήψη αποφάσεων. • Υποστηρίξτε τη διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.	Ρωτήστε τους συμμετέχοντες: « <i>Τι σημαίνει για εσάς η βιωσιμότητα στον τουρισμό;</i> » για να ξεκινήσετε μια συζήτηση που θα προκαλέσει προβληματισμό.
Αναγεννητικός τουρισμός – Πέρα από τη βιωσιμότητα		
Ορισμός	Βασικές πτυχές	Συμβουλή για τους συντονιστές

Ο αναγεννητικός τουρισμός στοχεύει όχι μόνο στη διατήρηση, αλλά και στην αποκατάσταση και βελτίωση των κοινωνικών και οικολογικών συστημάτων με τα οποία έρχεται σε επαφή. Εστιάζει στην αποκατάσταση των τόπων, στην ενδυνάμωση των κοινοτήτων και στη δημιουργία καθαρά θετικών αποτελεσμάτων.	Βαθιά σύνδεση με τον τόπο (τοπική κουλτούρα, οικολογία). Συμμετοχική διακυβέρνηση και ανάπτυξη με πρωτοβουλία της κοινότητας. Κυκλική οικονομία και σχεδιασμός χαμηλού περιβαλλοντικού αντίκτυπου. Η φύση ως ενδιαφερόμενο μέρος, όχι ως φόντο.	Παρουσιάστε την ιδέα λέγοντας: «Ο αναγεννητικός τουρισμός δεν ρωτά απλώς πώς μπορούμε να αποφύγουμε τη ζημιά, αλλά πώς μπορούμε να αφήσουμε τους τόπους καλύτερους από ό,τι τους βρήκαμε».
--	--	--

Πλαίσιο GTSF (Global Tourism Scenario Framework) – Μια συστημική προσέγγιση

Ορισμός	Τέσσερις διαστάσεις	Συμβουλή για τους συντονιστές
Το GTSF παρέχει μια προσέγγιση συστημικής σκέψης για την κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του τουρισμού στο πλαίσιο ευρύτερων οικολογικών, κοινωνικών και οικονομικών συστημάτων.	Περιβαλλοντική ακεραιότητα – οικοσυστήματα και κλιματικές επιπτώσεις. Κοινωνική ευημερία – ισότητα, ένταξη και ποιότητα ζωής. Οικονομική ανθεκτικότητα – οικονομίες ποικιλόμορφες, με οφέλη για την τοπική κοινότητα. Διακυβέρνηση και πολιτική – λήψη αποφάσεων, δικαιώματα και ευθύνες.	Χρησιμοποιήστε έναν απλό χάρτη συστημάτων για να δείξετε πώς συνδέονται αυτές οι διαστάσεις. Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να τοποθετήσουν τον εαυτό τους ή τους οργανισμούς τους στο πλαίσιο αυτό.

Εκπαίδευση στον τουρισμό – Καλλιέργεια συνειδητών φορέων		
Σκοπός	Εκπαιδευτικοί τομείς εστίασης	Συμβουλή για τους συντονιστές
Η εκπαίδευση στον τουρισμό πρέπει να υπερβαίνει την κατάρτιση δεξιοτήτων — πρέπει να αναπτύσσει την κριτική σκέψη, την ηθική συνείδηση και την κατανόηση των συστημάτων.	Κριτική ανάλυση των επιπτώσεων του τουρισμού. Διαθεματική μάθηση (π.χ. οικολογία + φιλοξενία). Ενθάρρυνση της συν-δημιουργίας μεταξύ φοιτητών και κοινότητας. Έμφαση στη μετασχηματιστική μάθηση: αλλαγή κοσμοθεωριών, όχι απλώς απόκτηση γνώσεων.	Ξεκινήστε με την ερώτηση: «Τι πρέπει να διδάξουμε στη νέα γενιά επαγγελματιών του τουρισμού;»